

Grace
Triumphant

ING PAMANALU NING GRASYA NING DIOS
KING FILIPINAS

Sariling kuwentu ning bie a sinulat nang Cyril H. Brooks

Katlung Bahagi · Kapitulu 19–27

© 1985 Walterick Publishers · Ginu, Ibie Mu Kekami Ining Bunduk

KAPITULU 19

Ing Kalagayan king Relihiyun at Pulitika kaybat ning Gera

"Uli ta metung a maragul at mabisang pasbul ing mebuklat para kanaku, at dakal la ding kalaban." (1 Cor. 16:9)

Bayu ku isulat ing tungkul king obra ning Ginu king Filipinas kaybat ning World War II, mayap ya siguru nung lawen tamu pamu ing pulitika at relihiyun a pibatan kareng isla a reti. Ding kalagayan a reti atin lang epektu king pamagdalakal ning obra.

Potang dinatang kami king 1922, ing Filipinas sakup ne ning Estados Unidos. Atin yang sariling lehislatura ing bayan at ding aduang pekasikat a pamuntuk a Filipinu iyang i Manuel Quezon at i Sergio Osmena. Dapot, ing tauling kapangyarian atyu ya king gamat ning Amerikanung governor-general. Ing buri da reng Amerikanu iyang dahan-dahan dang ibie ing pamuntuk kareng Filipinu. Potang dinatang kami, i General Leonard Wood ing governor-general. Uli ta militar ya, mahigpit ya king pamanunud king batas at matikas ya king pamuntuk. E ya mal da reng pulitiku a karaniwang ila ing masunud kareng buri da king dating governor-general. Ing dating governor-general maluag ya at, ayun kareng balita, kayabe ya king pamikibahagi king nakaw a akwa da ning dakal. Siempri, pakiramdam da reng Filipinu a mabanayan ing pamanuyu king kalayan at ding Amerikanu manintun la mu king sariling pakinabang da. Maski ala yang duda a atin katutuan iti, ing pamuntuk da reng Amerikanu dakal ing dinala dang pakinabang a ala karela king panaun da reng Kastila. Metung kareng pekamaulagang pakinabang a reti iyang ing pamag-aral king public school. Ing tanda kaniti iyang ing pamanatang da reng dakal a Amerikanung maestru a kilala bilang "the Thomasites" uli ta dinatang la sakay ning S.S. Thomas e mebayat kaybat ning pamanatang da reng sundalung Amerikanu king 1898.

King 1935, mepuntukan ya ing Commonwealth Government a i Manuel Quezon ing President. Uli ta makasaysayan yang milyari, dinala ku la ding lalaking anak ku king downtown ba lang akit ing seremonya ning inauguration. Ing Presidential Palace, ing Malacanang, a dating opisyal a tatagan ning governor-general at bayu na niti ning Kastilang gobernador,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

mibie ya king Presidenti ning Filipinas. Ing Estados Unidos kanita, metung a High Commissioner ing kinatawan na. Ing Commonwealth metung yang pansamantalang gobierno king apulung banua. Kabang panaun a iti, dahan-dahan dang ayusan ding tariff anya potang ing Filipinas meging ganap nang malayang republika, e na sasandal king pamaliwa-saliwa kayabe ing Estados Unidos.

Ing makalungkut, ding plano a reti mepalaut uli ning gera king Pacific at ning pamanlusub da reng Hapon. Ding pamuntuk ning gobierno ning Filipinas mipadala la king Estados Unidos; i President Quezon kaybat mate ya karin kaybat ning mebayat a sakit a tuberculosis. Ing sinalili kaya iyang i Sergio Osmena, a sasaupan da reng lalaki anti i Carlos P. Romulo. Ding mangilan kareng pamuntuk a Filipinu a melakwan miyabe la king kilusan ning gerilya king tuluy-tuluy dang pamanlaban kareng Hapon. Ding aliwa paniwala da a malyari dang pagsilbian ing bayan at ding tau kapamilatan ning metung a sukat ning pamikayabe kareng Hapon. Atin naman ding malino a oportunista a isipan da a mapasulung da ing sariling dailan da kapamilatan ning pamikayabe kareng Hapon. Masakit ya pa minsan ing pamaglino king pamagkaiba ning aduang grupu a reti. I Jose P. Laurel, metung a sikat a pulitiku, mepili yang President da reng Hapon potang ding Hapon kunwari inunaan de ing plano da reng Amerikanu a ibie ing ganap a kalayan. Mesugat ya i Laurel king metung a pamagtangkang patayan ya king golf course malapit king bale mi.

I President Osmena at i Carlos Romulo linsad la kayabe nang Gen. MacArthur king mumunang pamag-landing king Leyte king pamagkarag ning bulung (fall) ning 1944. Ding Hapon kaybat mepakulalam la king 1945. King susunod a banua, king Hulyu 4, 1946, mepuntukan ya ing Republika ning Filipinas. King mipaburi a banua, ing petsa ning Independence Day mibayu king Hunyu 12 ba yang mipatas king mas mumunang kilusan para king kalayan king 1896 king panaun da reng Kastila. Talagang masakit a panaun ya iti para king pamaynanak ning bayung republika. Ing kayaliwan ning bayan mesira uli ning mapait a laban kareng Hapon. Ing metung king anam a bahagi ning populasyun mate uli ning makatakut a gera. Ding Hapon kinuwa ra ing dakal kareng ari-arian ning bayan. Anti ing Phoenix a mibangun ibat king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

abu na, dakal ing sulung ning bayan dapot uli ning maragul a pamagsikap at gastus.

Dapot dakal la pang problema a melakwan. Ing graft at corruption kalat la king sablang dake. Ding mangilan a pamuntuk king pulitika mekakua maragul a kapangyarian king sariling lugal da kapamilatan da reng bodyguard at pribadung army. King Central Luzon, anggang bayu ing World War II, atin nang kagulu kareng magsaka, ing kayaliwan karela mepipitan a kasama kareng asendero a ala king lugal. Lumaban la bilang gerilya kareng Hapon bilang Hukbalahap o Huk, a pamanaliksik ning Tagalog para king "Army a lalaban kareng Hapon." Ing kilusan linub da reng Komunista at anggang ngeni mitultuluy lang mamanlaban king gobierno, dapot mas kilala la ngeni bilang New People's Army. King timug, ding Moslem Moros buri da naman ing malayang gobierno at ing pamanlaban da reng Moro iti ibat pa king panaun da reng Kastila. King bayu-bayung banua, mibuo lang Mindanao National Liberation Front, maski dakal kareng Moro ing ali sang-ayun king organisasyun a iti.

King dekada 1950, i President Ramon Magsaysay mitikdo yang matibe laban kareng Huk. Para kareng sumuku king gobierno, binie na ing gabun at gamit king pamagsaka king ali pa magamit a gabun king Mindanao. Para kareng tinanggi king alok a iti, ala yang tuknang a laban. Talagang mal de reng tau at malambing dang tatawagan "The Guy." Ing makalungkut, mate ya king pamipusa ning eroplanu malapit king Cebu at talagang mepakiramdaman ing pamanglako kaya.

Ibat 1968 anggang 1972, lalung tumapang ding Komunista king pamanlusub da. Dakal ing kagulu kareng estudyanti at dakal ing demonstration. Ding reti meging laban la kareng Amerikanu potang mitipun la reng estudyanti king lual ning U.S. Embassy. Ding krimen anti ing pamanakaw king bangku at pamanulu meging karaniwan. Mamintaka kami nung nanu ing kalalabasan na. Kabang atyu kami king furlough king 1969 (anggang 1970), ikutang na kami nang Ken nung dapat kaming mumuli. Kabang manalangin kami tungkul kaniti, ing isip ku miliku king Revelation 3:8, "Lawen mu, mebuklat ku keka ing pasbul, at ala yang tau a makasara kaya." Ding LeValley atyu la naman king furlough kanita at tinawag i Jim ba nang ikutang nung nanu ing plano mi. Binanggit ku ing bersikulung iti bilang

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

pamanuntun ning Ginu kekami at mengayun ya a pakiramdam da a makanyan mu naman ing pamanuntun karela.

Atin lang pamipiesta para kekami ding kapatad king ikalimampung anibersariu ning kasal mi king Septyembri 1972. Kayabe na niti, i Hahn Browne ning Far East Broadcasting Company inayus na a tanggapan da kami nang President Ferdinand Marcos king Malacanang. Binie na kekami ing 15 minutu ning panaun na king metung a talagang mapalyaring interview, kayabe da Ken, Elaine at Rose. Kanita, dakal ing sabi-sabi tungkul king datang a martial law. Kabang lumakwan kami king study ning President, ikutang nang Hahn nung atin nang pasya, at sinabi kaya a pag-aralan de pa iti.

King susunod a dominggu, ing grupu ning misyun mi talagang melungkut king pamagkate nang Teddy St. Clair, ing kaduang anak a lalaki da Steve at Dot, a houseparents king Faith Academy. Lumual ya i Teddy at malino a mebulus ya king metung a malati at mababaw a palaisdaan. Ing libing midaus aduang aldo kaybat ibat king San Juan Gospel Chapel. King Sabadu ning weekend a iti, megising kami at akit mi a ala yang istasyun ning radyu a atyu king hangin at e mibie ing diaryu mi king abak. Ing balita, midiklara ne ing martial law—ding sablang istasyun ning radyu at TV mesara, pati ding sablang diaryu. Ding sablang airport mesara naman kabang bengi. Tinawagan nang Ken ing U.S. Embassy ba nang ikutang nung atin lang pamagturu para kareng mamamayang Amerikanu. Sinabi kekami a malyari mi ituluy ing karaniwang gawa mi at e kami mamalisa kabang mamaintulu kami king susunod a mipapalyari.

Ala kaming akit a tangke a malakad king dalan ni dakal a tanda ning militar. Dahan-dahan, mipaintulutan la ding istasyun ning radyu a mag-obra pasibayu king lalam ning mangilan a patakaran. Ing Far East Broadcasting Company metung ya kareng mumunang mibie paintulut a iti. Mumuli la naman ding diaryu, maski malino a atin censorship. Ing agad a kalalabasan iyang ing pamagtuknang ning pamanlaban a akakit. Ala yang pamagpigil king kalayan mi king relihiyun ni anggang nanung harang king ministeryu mi king espiritu. (Anggang nanu man, ali ya patakaran mi ing makilaut king pulitika.) Ala yang duda a metung yang klasi ning diktadurya a pirmi lalabanan ning oposisyun.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Mekwa ya ing martial law e mebayat bayu ing pamamisita ning Papa king mumunang bahagi ning 1981.

King sablang samut-samut a klasi ning gobierno a reti, atin kalayan king relihiyun. Bayu ing World War II, ing Roman Catholic Church ing pekamakapangyarian a relihiyun. Ila ing kayaliwan at ipagmalaki da a ing Filipinas iya mung bayang Cristianu king Oriente. Siempri, atin lang pakinabang a ala kareng Protestanti a kakaunti la kanita at anggang ngeni king bilang. Dapot, dakal ing mibayu king banua kaybat ning gera. Mas buklat ing pusu da reng tau king Ebanghelyu, at panaun la reti ning maragul a pamikataun king obra ning Ginu. Mayap ya siguru nung isipan tamu ding mangilan a bage a pepalyari kaniti.

Mumuna, ing pamagdakal ning populasyun. Mimanam a beses ing pamagdakal ning populasyun king panaun ning misyun da reng Protestanti, ibat king mangabilang walung milyun king pamumpisa ning siglu anggang lagpas 48 milyun king 1982. Lagpas aduang beses ing pamagdakal ning populasyun kaybat ning World War II. Lalu lang dakal ding tau a dapat abutan. Ing pamagsikap ning misyun anti mu pirmi yang mabelat king pamagdakal ning populasyun. Karaniwan ya mu a king mumunang aldo, ing obra ning misyun gewa ya kareng lugal a masalesing datangan. Ing Biblia e mebayat minalis ya kareng maragul a amanu a nisulat na king Roman script da reng mumunang Romanung prayle. Kareng mumunang aldo a reti, kulang la ding misyonaryu ba lang lumub kareng lugal da reng tribu a ali masalesing datangan. Ing pamag-training kareng misyonaryung taga-bayan mabanayan ya naman. Kaybat ning World War II, mas dakal ing pamanyabak kareng lugal da reng tribu da reng grupu anti ing Summer Institute of Linguistics, New Tribes Mission, at Overseas Missionary Fellowship.

Kaduang bage king pamagdakal ning misyun, kalalabasan ning gera mismu. Kabang minulub la ding sundalung mamye kalayan king bayan a iti, atin karela Cristianung sundalu at mabanal a chaplain. King mumunang pagkakataun king pamanlusub dang lukso-lukso king isla, dinatang la king bayan a dakal ing makapagsalitang Ingles. Anya akit da ing pamikaluguran kareng Filipinung Cristianu. Anti king San Juan, makanyan mu naman king dakal a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

lugal; ding kapilya mesira o melakwan, at ding mananampalataya miwaswas. Ding Cristianung G.I. sinaup lang ibangun pasibayu king dakal kareng malating kongregasyung ebanghelikal. E ya melagpas king pamansin ning dakal a komunidad a ing boluntaryung saup a iti mas karaniwan kareng Protestanti kesa kareng Romanu Katoliku. Ding praktikal a pamipakit a reti ning pamaniwalang Cristianu meragdag yang karangalan kareng grupung dati pepababan at ibilang a ala yang halaga.

Dapot mig-obra ya naman king aliwang paralan. Kabang mig-obra la reng G.I. at chaplain kayabe ding Filipinung Cristianu, sasaksian da a mismu ing obra ning misyonaryu. Akit da ing kailangan, atin lang bisyun, at mepakaskas la king ding malyari king tuki. Ing pekamalinong halimbawa kaniti iyang ing Far Eastern Gospel Crusade, a ing lagiu na ngeni iyang SEND International. Mibait ya king metung a servicemen's center king Manila king Septyembri 1945, at abut na naman ding aliwang bayan. Atin panaun king tauling bahagi ning dekada 1950 a anti mu ing kayaliwan kareng bayung lalaking misyonaryu dating chaplain o dating sundalu a atyu keni kabang gera.

Metung a bage king pamagsulung ning misyun iyang ing pamagbayu ning Roman Catholic Church king bayu-bayung banua. Ibat king panaun ning Second Vatican Council at ding aldo nang Pope John, ding Protestanti ali na tatawagan erehe nune ibilang dang "separated brethren" (kapatad a mibukud). King Marsu 1937, ding Testament at babasan ning Ebanghelyu pigpuslan king metung a plaza king Zamboanga. King bayu-bayung banua, ding pari atin lang bahagi king pamagsadia ning bayung salin ning Biblia king samut-samut a amanu ning Filipinas. Pakasaskasan da ding tau a basan ing Biblia, maski minsan mepigil ya para kareng karaniwang tau. King mumunang pamamisita nang Billy Graham king Manila mangilan a banua na, sinabi ning arsobispo a e dapat munta ding Romanu Katoliku. King metung a mas bayung Crusade, mibalita a ing 60% kareng manyulu pekilala ra ing sarili da a Katoliku. Ngeni, dakal a beses akakit tamu ing bersikulu ning Biblia kareng obitwaryu da reng malino a Romanu Katoliku.

King mumunang aldo ning Bible School of the Air, ding pari at madre pigbawal da kareng estudyanti ra ing pamanggap kareng kurso mi. King mipaburi a banua,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

atin kaming pamakisabi ibat kareng pari at aliwa para kareng kursu ning Emmaus ba lang saupan king pamagturu tungkul king Biblia. Dakal la ding grupu ning Bible study para kareng Katoliku. Ing charismatic movement maragul ya ing impluwensia kareng pari at karaniwang tau karela. Atin lang kutang tungkul king kapangyarian ning Papa. Atin lang lual a butas ing anti batung buu! Ing kasalukuyang pamagbuklat king Ebanghelyu e isipan mangilan a banua na.

Ing kapat a bage king pamagsulung ning obra ning misyonaryu kaybat ning World War II iyang ing pamagdakal ning bilang da reng samut-samut a misyun kareng banua a reti. Metung a dailan kaniti iyang ing pamagsara ning pasbul para king obra ning misyonaryu king China at king dating Indochina. Potang mepilitan lang lumual ding misyonaryu kareng bayan a reti, minintun lang aliwang lugal a pagsilbian. Pribilehiyu mi ing pamanggap king bale mi king mumunang survey team ning dating China Inland Mission, a ngeni Overseas Missionary Fellowship. Ing pamanatili da Raymond Frame at Stephen Knight kekami, makapamanibayu yang karanasan para kekami, at masaya kaming ibahagi ing balu mi at manyaup king bayung pamanyabak a iti. King panaun mu naman a iti, atin kaming mayap a pamikaluguran kang Dick Pittman a mitagan ya kekami king mangilan a panaun kabang atyu ya king kaparehung misyun para king Summer Institute of Linguistics. (King mipaburi a banua, i Dr. Richard Pittman megalang ya king sikat a Magsaysay Award bilang kinatawan ning SIL.) Atin la pang aliwang grupu a dinatang keni uli ning mebuklat a pasbul. Iti metung a lugal a atin kalayan king relihiyun at e masakit ing pamanakua visa.

Siempri, ing kalayan mu naman a iti mibie yang buklat a pasbul para kareng mangilan a kulto a, para kekami, e mayap ing pamanggap. Atyu na la keni ding Seventh-Day Adventist bayu ing gera. Dapot, king bayu-bayung banua, ding Mormon at Jehovah's Witnesses talagang masipag la. Atin la naman ding kultu a ibat mismu keni. Ing "Iglesia ni Kristo" (Church of Christ) a mitatag nang Felix Manalo king panaun ning World War I mabilis yang dimakal. Uli ning bukud a klasi ning arkitektura da reng pisamban da, buri dang tapatan ing Catholic Church. Uli ta ding miyayabe karela sunud la kareng pamuntuk da, agamit da ing mangilan a impluwensia king pulitika kapamilatan ning pamanabi kareng tau da nung ninu ing iboto. Ding faith healer a kayabe da reng espiritista dakal namang pamansin ing akwa da. Atin ding tau a dinatang

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ibat king aliwang bayan a umasang mapaldam.

Ing kalimang bage iyang ding modernung paralan ning pamamalita ning ebanghelyu kapamilatan ning radyu at telebisyun. Maski gamitan mi ding commercial a istasyun ning radyu bayu ing gera, king 1948 mepuntukan ing pamag-obra ning Cristianung istasyun ning Far East Broadcasting Company. Ing epektu ning radyu a iti abut na ing sablang Isla potang mitatag la ding lokal a istasyun king samut-samut a lugal, liban king pangulung istasyun king norte ning Manila. Ing mas malawang pamanggamit radyu misaupan ya ning imbensyun ding tape recorder at transistor. Ing Back to the Bible Broadcasters maragul ya ing ministeryu na king Filipinas kapamilatan ning programa na king radyu at babasan. Ding aliwa gamitan da ing programa king telebisyun a atin pakinabang, maski ing gastus naglimita kaniti.

King kauli-ulian, ing bage a mas dakal ing pamikilaut da reng mananampalatayang taga-bayan king pamagkalat ning Ebanghelyu at king pamagtanam pisamban. Iti, siempri, ing dailan ning kayaliwan ning obra ning misyonaryu—ing pisamban a ibat king bayan mismu. Anya kareng lokal a pisamban at kareng Bible School at seminaryu, ding taga-bayan ing mamasan king pasan. Ding dayuhang misyonaryu atyu keni ba manyaup at magsilbing kasama, at ding taga-bayan ing mamuntuk. Linagpas pa iti uli ta ding Filipinu ibat kareng samut-samut a grupung Cristianu minta la king aliwang bayan bilang misyonaryu. Metung a mag-asawa ibat king San Juan Gospel Chapel magsilbi la king Thailand kayabe ing OMF at maragul ing obra a gewa da karin. Talagang makapasaya ing akakit ing pisamban king Filipinas a ali mu manggap misyonaryu nune magpadala naman, kareng sariling tau da at king aliwang bayan.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 20

Ing Pamanibayu king San Juan

"At binie na ing mangilan bilang apostol; ing mangilan, propeta; ing mangilan, ebanghelista; ing mangilan, pastor at maestru; para king pamaglubus kareng banal, para king obra ning ministeryu, para king pamagpaskil ning katawan nang Cristo." (Eph. 4:11-12)

Kabang apat a banua a ala kami king Filipinas, atin namang pamagbangun pasibayu king obra kapamilatan ning saup da reng sundalu a mamisita. Ding mangilan kareng mananampalataya a miwaswas minuli la king San Juan at king bale da. Minuli la ding pamisamba king mesirang kapilya at gewa la ding mumunang pamag-ayus. Metung a malating alaga ning pera ing mibie ning gobierno para king sira ning gera, a sinaup king pamag-ayus. E mebayat kaybat ning pamanuli mi, dakal a lalaki ing mitipun metung a gabi ba lang ilatag ing semento a sasalag ning kapilya. Kabang mumunang mangilan a bulan, dakal ing kailangan gawan. Kailangan bisitan ding dating miyembru ning pisamban at ding kaluguran a interesadu, at kailangan ayusan ding pamisamba at ibuo pasibayu ing Sunday school. Mapasalamat kami a kayabe mi kanita i Dr. at Mrs. Thomas Parks. Dinatang la keni para king metung a proyektu king negosyu kayabe ing metung a negosyanting Intsik dapot buri da namang manyaup king obra ning Ginu. King kalungkutan mi ngan, e ya mituluy ing proyektu a iti (maski ali la ing kasalanan), at minuli la king Estados Unidos. Dapot, ing pamanatili at pamikaluguran da talagang maragul ing kabaldugan na kekami kanita.

Uli ta ipaligi mi ing bale a tatagan mi bayu, kailangan mi manintun aliwang bale. I Mr. at Mrs. Dayton mayap ing loob da a pepatagan da kami kayabe ra kabang manintun kaming bale. Mebayat ya iti kesa king inasan mi, uli pamu ning kasakitan king pamanintun mayap a lugal. Kaybat, potang siguradu na kami king kaluguran ning Ginu king pinili mi, atin lang legal a problema tungkul king ari-arian. Dakal a record ing mesira kabang gera, at ali ya pirmi masalese ing pamag-ayus kareng bage a reti. Kaybat a mayari ing kasunduan at bayu kami linipat, kailangan ning bayung kable ning kuryenti at palitan ing metro. King gatpanapun ning Sabadu potang mayari na iti, atin talagang mabanglang uran, a gewa yang short king metro, at mamuntuk yang api. King kayapan ning Ginu, agawa mi

ing putulan ding kable kapamilatan ning saup ning metung a sundalu a bisita mi. King mabanglang uran, delikadu ya iti, at akit ku king isip ku ing bale mi a mipuslan bayu mi pa atagan. Ing mabilis a gawa ning kaluguran mi pepalimita na ing api king metro at kareng kable king lele mu.

Tungkul king kapilya mismu king San Juan, ragdagan ku keni ing mangilan a bayu-bayung milyari. King milabas a banua, ing tuluy-tuluy a pamagdakal da reng miyembrung datang kailangan na ing dakal a pamagpalawak at pamag-ayus king gusali. Ngeni, buri mi sana atin pang dakal a gabun a palawakan. Mangilan a panaun, isipan mi a malyari mi saliwan ing lote, o bahagi na, kilid ning kapilya. E ya mituluy ing kasunduan a iti at anggang nanu man, mal ya sana. Ing tauling pamanibayu king 1976, dapot anggang 1982, gagawan da na ing plano ba ali mu palawakan ing kapilya nune ragdagan naman ing bilang da reng kuartu king Sunday school. Kulang la ding kuartu para kareng sablang klasi a mangabilang 250 ing karaniwang datang. Mapunu ya ing kapilya king pamangaral balang abak ning aldo ning Ginu, mangabilang 250 anggang 300 ing datang. Maski malapit ngan kareng miyembru makapagsalita at makaintindi Ingles, ing kayaliwan kareng pamisamba king Tagalog.

King buri ning kapilya, atin aduang palapag a gusali. King babung palapag, atin apartment para king mamantay at para king metung a mangagobrang taga-bayan, kayabe ding pamilya ra. King lalam a palapag atin opisina a gamit namang conference room, at apartment para kareng mangagobrang malakbe, at library at lugal a pamamasan. Ding mangilan kareng mangagobrang taga-bayan ibat probinsia paminsan-minsan kailangan dang munta king Manila, anya atin lang lugal a malyaring tatagan king bengi. Ing library mayap ya ing pamag-ayus at gamitan dang mayap naman.

Ing mas maragul a obra king arapan mi king 1949 iyang ing pamagbangun pasibayu king espiritu ning obra ning Ginu. King metung kareng paglakbe ku kabang atyu ku king furlough, sakay ku ning tren king Canada papuntang Ottawa. Metung a Romanung Katolikung pari ing linukluk kilid ku. Kabang mamuntuk kaming mipisabi, apansin na ing libru a babasan ku, ing “Divine Principles of Missions,” nang W.E. Vine. Sinabi ku kaya a ing pangulung mensahi na iyang ding

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

prinsipyu at huwaran ning obra ning misyonaryu king Bayung Tipan makasaup la king modernung panaun a iti. Kaybat, tinuru ku naman a kareng bayang Komunista, dakal la ding malating lokal a pisamban a mitipun king bale. Mitultuluy la uli ta masakit karela reng authorities ing pamanyakup karela uli ta ala lang sentral a organisasyun o pamuntuk. Anti mu interesadu ya, dapot e ku balu nung atin kung tutung tatak a ibie kaya.

Dapot, king milabas a banua, dakal ing pamikataun a lawen ding samut-samut a paralan ning misyun at prinsipyu ning pamag-obra. Ala yang duda king isip ku a king Amanu ning Dios atin tamung makasaup a pamanuntun tungkul king pamagsilbi tamu king Ginu. Ing kasaysayan ning pamanyabak ning mumunang pisamban king libru ning Gawa mamye yang malinis a pamanuntun tungkul king obra ning misyonaryu. Ing sinulat nang Lucas king Gawa, a pepakasulat ning Espiritu, ali mu kasaysayan; huwaran ya a dapat tamung pag-aralan at sunuran.

King bayu-bayung banua, dakal ing sinabi at sinulat tungkul king pamagtanam at pamagdakal ning pisamban. Mayap ya iti. Dapot, ding mangilan kareng sinulat a reti ibie da ing isip a ding mamagturu tungkul king pamagdakal ning pisamban pakiramdam da a bayung bage ing akit da. Dapot atyu na ya iti king Bayung Tipan ibat pa kanita! Iti ing prinsipyu a ing pamamalita ning Ebanghelyu at ing kaligtasan da reng kaladua dapat datang king pamanipun kareng meligtas king pamikaluguran ning metung a lokal a pisamban. Ing kabisan ning dakal a modernung pamamalita ning ebanghelyu mipalambut ya uli ning kulang a pamanunud (follow-up). Ali makasaup ing pamanabi kareng bayung maniwala a munta la king pisamban a buri da; kulang ing balu da king katutuan ba lang mamili ing tutu. Kailangan dang tuntunan king metung a lokal a pisamban nung nokarin da akit ing katutuan ning Amanu ning Dios, ing pamikaluguran da reng tau ning Dios at ding pamikataun king pamagsilbi king Dios.

Atin, makalungkut, dakal a pisamban ngeni nung nokarin ing Amanu ning Dios e mipapaliwanag at nung nokarin dakal a miyembru ing alang pamikataun a magsilbi, liban king pamanatang king pamisamba. Uli kaniti, dakal a tapat a Cristianu ing mangalako interes king lokal a pisamban da. Minta la kareng para-church a organisasyun ba lang manintun pamikaluguran kayabe ding

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Cristianung kaparehung isip at manintun paralan ba lang magsilbi king Ginu. Ala yang duda a dakal kareng para-church a organisasyun a reti mayap ing obra da king pamagsilbi kareng bukud a grupu at para kareng bukud a dailan. Dapot, atin likas a kabinan king dakal karela uli ta e la sasaup king pamagpaskil kareng lokal a pisamban. Ing sinulat ning Sulat king Hebreu, "E tamu lakwan ing pamitipun tamu, anti ing ugali ning mangilan; nune pakaskasan tamu ing balang metung: at lalu pa, potang akakit yu a malapit ne ing aldo" (Heb. 10:25). Ala yang duda a ing pamitipun ning lokal a pisamban ing atyu king isip ning sinulat. Malyaring atin halaga ing pamitipun da reng negosyanti, estudyanti, propesyunal king medisina, at aliwa; dapot e dapat lakwan uli kaniti ding regular a pamisamba ning pisamban.

Ing pamagturu ning Kasulatan iyang ding lokal a pisamban dapat ibat la king bayan mismu at pamuntukan dang sarili. Kabang mamuntuk ya king sarili na king lalam ning pamanuntun ning Ginu, ing balang pisamban malaya yang makipagkaluguran kareng aliwang pisamban a kaparehu dang isip. Ba yang tutung ibat king bayan, ing balang lokal a pisamban kailangan nang pamuntuk king espiritu kapamilatan da reng elder at diakonu. King pamanuli da king mumunang paglakbe da bilang misyonaryu, i Pablo at Bernabe "mipili lang elder king balang pisamban, at kaybat ning pamanalangin at pamag-ayunu, ibie de king Ginu, a paniwalan da" (Acts 14:23). King bayung obra anti kaniti, kailangan da reng mumunang misyonaryu a ituru ding lalaki a isipan dang marapat bilang elder. Kaybat, kareng Pastoral Epistles, sinulat nang Pablo ding kailangan para kareng elder. E tamu mapigil ing mamintaka nung ding lalaki a pinili da Pablo at Bernabe atin lang ngan kareng katangian a reti, uli ta ding mangilan karela siguru bayu pa king pamaniwala.

Anya king anggang nanung bayung obra ngeni, kailangan ning misyonaryu a ituru ding mangilan a lalaki a meging elder. King mumunang aldo ning asembleya king San Juan, inimbita mi ding mangilan a kapatad ba lang makibahagi king tungkulin king pamag-alaga king asembleya. Balu mi a ala karela ing sablang katangian ning elder at, siempri, atin la ding pamamigu. Dapot, inasan mi ing pamagpatubu ning pamuntuk king espiritu kapamilatan ning praktikal a pamagturu at, anti mu, on-the-job

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

training (pamag-aral kabang mag-obra). Siempri, king kabalu king Amanu at king karanasan king espiritu, ing misyonaryu lalagpas kareng bayung elder a reti. Malyari dang sunuran ya at paburen dang ya ing magpasya. Dapot, sinubukan mi a ipakit da ing sarili dang isip tungkul king tamung paralan kareng samut-samut a kalagayan a milyari. At mayalaga ya naman a aralan mi nung makananu ing pamanlawe da king kultura miimpluwensia king pamanakit da.

Mayalaga ya a ding pasya king bage ning pisamban mitatag la king pamagturu ning Amanu ning Dios. Meging pamanubuk ya naman iti uli ta kailangan mung lino ing pamagkaiba ning ituturu ning Kasulatan at ing tradisyun mu da reng “brethren.” Ali ya mapatas ing sabian, “Iti ing paralan mi king bayan mi.” Nung ala yang malinis a pamanuntun ibat king Kasulatan, kailangan tamung manintun pamanuntun ning Espiritu Santo king liwanag ning kasalukuyang kalagayan.

Halimbawa, gamitan mi ing piano kareng sablang pamisamba king San Juan liban king Apunan ning Ginu. Ding Filipinung kapatad king San Juan ali la makahilig king musika, anya talagang masakit karela ing pamamuntuk kareng himnu potang ala ing misyonaryu. Karaniwan, sobrang mababa ing tunu at sobrang mabanayan ing pamanyanta, at atin panaun a e mu na ikilala ing tunu. “Obat e tamu gamitan ing piano king Apunan ning Ginu?” ikutang da. Kailangan kung ikilala a ali ya bage ning pamagturu ning Kasulatan nune tradisyun da reng “brethren.” Ing totu, tinandanan ku kanita a king kayanakan ku king Lingfield, atin malating pump organ a gamitan. Ing pamanggamit piano pepayap na ing pamanyanta at e ku duda a ing harmonya king pamuri tamu mas makapasaya king Ginu.

Anya, king banua kaybat ning World War II, ing maragul a bahagi ning pamagdakal ning asembleya mitatag ya king pamuntuk king espiritu a pepaitas ning Dios. Ing pamuntuk king espiritu a iti mitultuluy ya maski dakal ing milako. Metung a makalungkut a pamanglako iyang ing pamagkate nang Sergio Mercado. Bilang opisyal ning gobierno king Bureau of Health para king pamagkontrol king malaria, dakal ing paglakbe na. Potang marayu ya king bale king makanyan a paglakbe, gamitan na ing gabi king pamag-aral king Kasulatan. Binie ne ning Ginu ing mayap a pamikabalu king Amanu. Kaybat ning metung a paglakbe a anti kaniti king Isabela at Nueva Vizcaya king norte ning Luzon, potang sakay ya ning bus pauli king Manila king mumunang oras ning

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

abak, ing bus a iti inambus da reng rebelde at kayabe ya i Sergio kareng mate. Ding aliwang elder linipat lang mitagan king Estados Unidos at Canada. King balang pagkakataun, mamintaka kami nung makananu kami ala ing saup at panayu da reng elder a reti. Dapot ing Ginu, king kayapan Na, pepaitas ne ing aliwa.

King mumunang aldo, ali malilikwan a ding misyonaryu ing manyulu king kayaliwan ning pamangaral at pamagturu. Maski magkaiba ing amanu, ing misyonaryu ing mas makayap. Dakal a beses ing kutang king isip mi—ing misyonaryu dapat yang tuluy a mamuntuk, o dapat nang paburen ding kapatad a taga-bayan a ila ing manako king tungkulin, maski anti mu mas e la makaya? Malino ya ing sabat nung buri mi a ing obra tutung ibat king bayan. Mearal la kapamilatan ning karanasan da, anggang kapamilatan ning pamagkamali. Atin panaun a anti mu masakit kabanayan ing proseso, dapot king kauli-ulian, talagang masagana ing gantimpala. Ngeni, atin talentadu at mabanal a elder a atin malasakit at pamakiramdam king kayapan king espiritu at pamagdakal ning asembleya. Ngeni, uli ning pamakisabi da, mitipun kami kayabe ra king pamitipun da bilang tagapanayu at masaya kami king pribilehiyu ning pamikaluguran karela.

Malyaring makasaup nung banggitan ku ing paralan a gewa da tungkul king pamamili kareng bayung elder. Dakal a beses, kailangan dang salinan ding milakwan o e na malyaring magsilbi bilang elder. Potang ing metung kareng elder magmungkai yang lagiu ning metung a kapatad a malyaring elder, pag-aralan da reng elder ing mungkai. Metung a bulan o mas mebayat pa, manalangin la para king pamanuntun at pisabian da ing katangian o kakulangan ning kapatad a mimungkai. Potang ding elder ngan masiyaan na at makasadia nang imbitan ing kapatad a meging elder, ibalita da ing lagiu na king asembleya bilang malyaring elder. Nung ninu man king asembleya pakiramdam na a atin yang tamung dailan laban king pamagelder na, atin yang metung a bulan ba nang sabian ing pamagkontra na king metung kareng elder. Nung ala yang pamagkontra a dinatang anggang king pamangabus ning bulan, ding elder king susunod dang pamitipun pagtibayan da ing pasya. Potang ibalita da a ing kapatad a iti ikilala dang elder, atin panaun a ding elder ilagi ra ing gamat da kaya kabang ing metung karela manalangin para kaya.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King mumunang aldo potang malati ya pa ing asembleya, ding elder asikasuwan da ing kailangan king espiritu at king bage ning mundu. Dapot, potang dimakal ing bilang, mepakiramdaman ing kailangan para kareng diakonu. Ding lalaki a reti malyari dang saupan ding elder king dakal a bage ning materyal king asembleya. Ing amanung "deacon" (diakonu) ibat ya king Griegu para king "lingkud," anya king metung a paralan, ngan ding magsilbi "diakonu." King 1 Timothy 3, kaybat nang ipaliwanag ding katangian ning elder (obispu o tagapamantay), ibie nang apostol Pablo ding katangian ning diakonu. Ipakit na iti a atin ding bukud a ikilala bilang lingkud. Halimbawa kaniti iyang ing pamamili kareng lalaki a mamye pundu ning saup king Acts 6. Maski e la tatawagan "diakonu" karin, ing anyu ning berbu a manyalaysay king pamagsilbi da, mitatalakad ya king amanu a pibatan ning "deacon." King San Juan, ding diakonu magsilbi la king dakal a praktikal a paralan ba "ding sablang bage magawa a mapatas at maayus" (1 Cor. 14:40).

Uli ta mabilis a dimakal ing populasyun ning Filipinas king bayu-bayung banua, dakal la ding kabataan. Ing maragul a kayaliwan malati la king 30 banua. Siempri, akakit ya iti king pamagbuo ning lokal a pisamban. Ding matuang mamamayan talagang kakaunti la. Ing Sunday school a mangabilang 250 ing datang atin klasi para king sablang edad. Atin samut-samut a gawa para kareng kabataan. Ding high school at teenager tatawagan da ing sarili dang "Young Builders." Liban king pamitipun balang gatpanapun ning aldo ning Ginu, sasaup la kareng extension class para kareng anak king samut-samut a distrito at king pamamye babasan. Ding mas matuang kabataan, ing grupu ning college at career, tatawagan da ing sarili dang "Young Adult Fellowship" at mitipun la naman balang aldo ning Ginu. Ding bayung mag-asawa mitipun la misan king metung a bulan, karaniwan king metung a bale. Ing grupu da reng babai a Lydian Fellowship mitipun aduang beses king metung a bulan, at munta la naman bilang grupu ba lang bisitan ding masakit at ding e makalual king bale. Ding kabataan mitipun la naman ba lang isadia ding kanta ning koru, at liban king regular a koru atin namang koru da reng anak.

King dekada 1959, i Ken Engle at i Ken Brooks, kayabe ing saup da reng mangilan a sundalu ning U.S., pigmuntukan de ing Boy's Brigade. Talagang pamaminditi ya iti king bie ning dakal potang ding anak a lalaki tinuki king espiritu at king katawan. Ding mangilan kareng elder at diakonu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

sinaupan la king Brigade bayu na. Mitultuluy ya pa ing obra a iti king pamuntuk da reng Filipinung kabataang lalaki. Kareng mumunang mekakua king gantimpalang "Herald of Christ" king lual ning continental U.S., adua ibat San Juan. Atin naman kaparehung obra kareng babai kapamilatan ning "Pioneer Girls."

> *Sinulat nang Ken Engle king sariling kopya na ning libru (9 Nobyembri 1985) a ing Brigade mepuntukan ya "king mumunang bahagi ning dekada 1950 (ali 1959)." Ing kuwentu na, at ing kang Rudy, sasalaysayan ya king Mamalita nang Cristo: Ing Kuwentu nang Rudy Ponce de Leon at king "Step by Step" king Kapitung Tomu.*

Liban king Sunday school, atin namang klasi para kareng anak a midaus king bale king samut-samut a bahagi ning San Juan. Balang panaun ning pali, atin aduang dominggung Vacation Bible School para kareng anak a e munta Sunday school. Metung kareng maragul a pamikataun king pamagsilbi kareng aldo a reti iyang ing Bible study king bale. Dakal a beses mas masalese ing pamanipun tau king metung a bale kesa king pamanyabi karela a datang king kapilya. Nung nokarin atin malinong interes king metung a distrito, ing pamagpakit pelikula king lual (open-air) mamye yang mas malawang patutu at bayung kakilala.

Dakal ing pamanakit at panalangin a mibie para king proyektu ning "hive-off" (pamaglual ning bayung asembleya), dapot e ya pa mipapalyari. Uli ya iti king samut-samut a bage: dakal kareng mananampalataya malapit la mitagan at tinuki la king kapaligiran ning kasalukuyang kapilya, at ding atyu marayu miwaswas la king samut-samut a dake. Anya maski atin Bible study king bale kareng distrito a reti, ala ya pang kakayanan para king metung a lokal a pisamban.

Ding mangilan mamintaka nung obat ala yang asembleya king siudad ning Manila. Ing siudad ning Manila mibukud ya dapot bahagi ya ning Metro Manila a kayabe ing limang siudad at labing atlung bayan, at i San Juan metung karela. Ding aduang malating asembleya king Manila bayu ing gera miwaswas la kabang World War II. Ing pamagsikap a buayan pasibayu ing metung karela e mipapalyari. Aliwang problema king pamagpaskil obra king Manila iyang ing talagang mal a halaga ning gabun at upaan. Para king malati at makikibakang asembleya, e ya makaya iti nung ala yang dakal a saup ibat king lual. Anggang malyari, buri mi akit ding bayung pisamban a makatikdo king sarili da king programa da king pamagpaskil gusali.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Karaniwan ya mu a i San Juan meging anti mung pengaring asembleya a lalawen da reng aliwa bilang huwaran. Ding elder king San Juan dakal a beses lalapitan da para king saup at panayu kareng problema a mipapalyari king aliwang asembleya, at dakal a beses imbitan da lang mangaral kareng aliwang lugal a reti. Anya sinubukan dang manyaup dapot e la pigilan ing pamuntuk ning balang pisamban king sarili na. Makasaup ya ing pamagdaus conference para kareng elder at lalaki para king pamikaluguran at pamagturu. Para king mangilan, anti mu mayap nung atin sentral a asosasyun ba yang mapanatili ing kaparehung paralan at dailan. Kabang pakaskasan mi ing pamikaluguran king pilatan da reng lokal a pisamban, lalabanan mi naman ing anggang nanung pamagtangka a mitatag kapangyarian a malyaring makilaut king pamuntuk da reng lokal a pisamban king sarili da. Ali ya masalese ing pamanatili king balanse a iti pirmi. Kabang ding mangilan buri da ing pamagbuo ning metung a klasing asosasyun, ding aliwa malyari lang munta king kabaligtad a dulu ning pamikabukud. King sablang kalagayan a reti, kailangan tamung sunuran ing pamagturu ning Bayung Tipan at ing pamanuntun ning Espiritu Santo.

Mangilan a banua na, pamag-isipan ku ing Colossians 3:16, lalu na ding amanung "pamagturu at pamipaala king balang metung kapamilatan ning salmu, himnu at kantang espiritual." Dakal a beses pakiramdam mi ing kailangan ning pamikabalu nung nanu ing kabaldugan ning pamisamba, lalu na king Apunan ning Ginu. Mamuntuk kung abalu ing halaga ning himnu king pamagturu, lalu na king bage ning pamisamba. Ding himnaryung Tagalog a gamitan mi, a ilimbag da reng mangilan a grupung inter-denominational, kulang la king himnu ning pamisamba. Metung kareng pekamaulagang katangian ning kilusan da reng "brethren" iyang ing kasaganan na king himnu ning pamisamba. Metung a praktikal a paralan ning pamagturu tungkul king pamisamba iyang ing atin mangilan a himnu ning pamisamba. I Kapatad Geronimo Mercado minalis yang mangilan at gewa ya naman mangilan a himnu. Kapamilatan ning saup da reng aliwa, tinipun mi ing malating bilang da reng himnu a reti a mi-mimeograph, ala yang nota, king metung a malating booklet. Mebayu ya at mepalawak dakal a beses. Ngeni, kayabe ding himnu a mas pangkalahatan, atin himnaryu a atin 200 a himnu. Gamitan ya king dakal kareng asembleya.

Potang mumuna kaming dinatang king Filipinas, dinan da kami himnaryu at inasan dang makikanta kami. Uli ta ing Tagalog metung a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

amanu a phonetic a apat mu ing vowel a metung mung tunug ing balang metung, medyu masalese ing pamikayabe ning siwala mi kareng aliwa, maski ali kami manyanta a atin pamikabalu! Dapot, iti ing pepamuntuk king marok a ugali—ing manyanta a e mu talaga aintindian ing kakanta mu. Kaybat, abalu mi a atin panaun a kakanta mi ding bage a e mi kaayun king teolohia. Ing pekamalino karela atyu king salin ning "I know not how God's saving grace." Ing metung a bersikulu, ing tutung kabaldugan na, "E ku balu nung meligtas ku."

Potang metung a grupung Baptist a atin palimbagan buri dang ilimbag ing metung a bayung himnaryung Tagalog, ikutang da ku kayabe ding aliwa nung ibie ku ing mangilan a panaun ba ayusan ing mangilan kareng himnu. Dakal la ding bitag para kareng e mangingat king pamamalis himnu. King metung a himnu, gamit ing amanung "bagong" (bayu). Ing makalungkut, ing kaduang pantig miyakit ya king nota a melambut anya king pamanyanta milual ya bilang "bagoong," a amanu para king metung a klasing bagoong a dilis!

Ngeni king San Juan, mangabilang 150 ing atyu king pamikaluguran ning asembleya, kayabe ing walung elder at anam a diakonu. Ding pamisamba king aldo ning Ginu mamuntuk king Apunan ning Ginu king alas otsu, susunud ing Sunday school king alas nuebe at ing pamangaral king 10:15. King pamisamba a iti, ala yang lukluklan a masaka—anggang ing mumunang danay mapunu! Ding mabelat malyaring mitikdo king buri! Iti ing dailan nung obat mababalisa la ding kapatad tungkul king "hive-off," uli ta e na malyaring palawakan pa ing kasalukuyang gusali. King gatpanapun, atin pamitipun da reng kabataan at babai. Ala yang regular a pamisamba king gabi dapot paminsan-minsan atin bukud a gawa anti ing bukud a pamamalita ning ebanghelyu, pamagpakit pelikula, o presentasyun ning musika.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 21

Ing Pamagdakal ning Pisamban

"Anya ding pisamban mepakaskas la king pamaniwala, at dimakal ing bilang da aldo-aldo." (Acts 16:5)

Kakaragul a pamagsikap ning misyun ing makasalikut king malating amanu a iti. Kakadakal a pamangaral at pamagturu nang Pablo, Silas, at Timoteo ing siguradung mikayabe king kahanga-hangang pamagdakal ning pisamban a iti. Talagang kahanga-hanga—uli ta malagad ing pisamban a dimakal aldo-aldo. Ala yang duda a ing kayaliwan ning pamagdakal king bersikulung iti iyang ding balang mananampalataya a meragdag kareng pisamban. Dapot, ing makanyan a pamagdakal datang ya naman king pamagdakal ning bilang da reng pisamban. Maski king karagulan o king bilang da reng pisamban, ing pamagdakal ning pisamban makatalakad ya king pamagpakaskas karela "king pamaniwala." King katawan o king espiritu, nung ala yang kaskas, ala yang pamagdakal. Ala yang duda a ing kakulangan o kabanayan ning pamagdakal ning pisamban uli ning kabinan king pamaniwala.

King Filipinas, mabanayan ing pamagdakal ning pisamban kareng banua bayu ing World War II. Metung, ing kayaliwan ning populasyun ala lang pakialam o lalabanan da ing "relihiyun" a bayu at kakaiba. Obat da lakwan ing Roman Catholic Church nung nokarin la tinuki? Ding Protestanti ing kayaliwan a akit dang tau mapobri, at ing kayaliwan kareng kapilya da e makapagtaka. King kaso mi, kulang la ding mangagobra. Uli ning negosyu na king palimbagan, i Kapatad Wightman medyu king asembleya mu king Walled City makatalakad, a kaybat linipat king Legarda Street king Sampaloc. Para kekami, ing bayung obra king San Juan kailangan na ing kayaliwan ning panaun mi. Kareng banua a reti, ala lang mangagobrang taga-bayan a full-time, mangilan mung part-time a manyaup kekami king obra. King milabas a kapitulu, binanggit ku ing obra nang Kapatad Geronimo Mercado king distrito ning Paco king Manila at king Tanay at kareng baryu king lele na king probinsia ning Rizal. Kabang pamuntuk da reng Hapon, linakwan na ing obra na king Bureau of Health at ing kaskas na binie na ing kayaliwan king Tanay. Kayabe na king obra a iti i Kapatad Candido Aguilar, king Santol Sanitarium. Ding aduang lalaki ning Dios a reti atin lang bisyun a mitatag asembleya king dakal kareng baryu ning Rizal. I Kapatad Geronimo miuli ya king Ginu kabang banua ning gera, dapot

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ding kapamilya na kayabe mi pa king San Juan.

I Kapatad Aguilar mesakitan king gamat da reng Kempetai, o Japanese Military Police, uli ning pamikabalu na kareng gerilya. Maski malati ing katawan na, matapang yang mitultuluy a magsilbi king Ginu at mitatag yang obra king Binangonan. E mebayat kaybat ning pamanuli mi king 1949, minta kami karin a makasake kotse. Masalese ming akit ing kapilya uli ta atyu ya king pangulung dalan kilid ning bomba a pang-gamat nung nokarin manintun danum ing kayaliwan da reng taga-baryu. Ibat karin, tinuru da kekami ing bale nung nokarin mitatagan i Kapatad Aguilar at buklat ing gamat na king pamanggap kekami. Lalaki yang atin maragul a kakayanan at mapagmalasakit king Ginu at king Amanu Na. Mitatagan ya kayabe ding mangilan a mananampalataya uli ta ing sariling pamilya na king Manila ala lang interes o pamakiramdam king pamanikdo na para kang Cristo. Akaya nang ipangaral ing Amanu a atin pakinabang, maski malagad yang mag-sadia bukud a mensahi. Atin yang kakayanan a ipabulaan ding kamalian da reng kultu king pamipisabi. Mebigu la uli ning kakayanan na a ipakit ding kamalian da ibat king Kasulatan. Minsan, ding mangilan ibat king "Iglesia Ni Cristo," metung a kultu a pigmuntukan nang Felix Manalo, mibalita a sinabi da, "Ala tamung agawa keni anggang e tamu alisan ing matuang lalaki a iti." Dimdam iti nang Kapatad Aguilar at ibalita na ing pamananakut ba lang balu ding tau nung ninu ing dapat isisi nung patayan de. Dapot, mitultuluy yang magsilbi king Ginu anggang king pamanuli na king Ginu king 1954. Ing kapatad na, i Severiano, tapat yang mitultuluy king pamikaluguran king San Juan.

Ing lugal kilid ning bomba ning danum talagang maingay, anya linipat la king metung a malating dalan nung nokarin mitatag ya ing kapilya king upaang gabun. Kaybat ning gera, mekakua lang dutung ning kahun a linakwan da reng Hapon ba lang gawang bangku. Ding bangku a reti kilala la uli ning sobrang e mayap a pamikalukluk—kaginhawan ya ing tumikdo at mangaral! Linipat la pasibayu king metung a gabun a sinaliwan ning asembleya, at mitultuluy ing malating pamagdakal. King 1980, uli ning problema king ugali da reng mangilan, ding mangilan lumual la at mamuntuk lang aliwang asembleya king aliwang bahagi ning bayan. Ding pamuntuk a melakwan mas kabataan la, at linipat de ing kapilya king mas mapatas a lugal. Anya dimakal la ngan king aduang lugal. King 1983, metung a bayung asembleya ing mitatag king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Bilibiran, metung a baryu malapit king Binangonan.

Ding malating asembleya mitatag la king Tanay at Pililla, mangilan a milya king silangan ning Binangonan, kapamilatan ning ministeryu nang Kapatad Geronimo Mercado. Ing pamanuli na king Ginu kabang gera maragul yang dagok king obra a iti. Paminsan-minsan atin panaun a mangilan a mananampalataya mitipun la king Pililla, dapot kakaunti ing pamagdakal karin. King Tanay, ing pamilyang Mercado inialay da ing bahagi ning gabun at mangali lang kapilya. Ing kayaliwan kareng mitipun karin matuang lalaki la. Maski atin lang kabalu king Amanu, anti mu kakaunti ing epektu na king sariling bie da. Anti mu kuntentu la king kalagayan maski ding sariling pamilya ra e mekuang para kang Cristo. Isisi da ing kakulangan ning pamanggap king kasakitan ning pamagpatutu king baryu a iti. Anti mu atin katutuan iti uli ta ding aliwang grupu kakaunti ing tagumpay da karin. Ala lang kabataan at alang Sunday school. Talagang makapanglungkut ing pamanyaup kareng lalaki a reti. Minsan, i Jim LeValley tinuknang ya king kalibutan ning mensahi na, umasang mamuk ing metung a mag-asawang matudtud!

Kailangan ning maragul a pamagbayu. I Dennis at i Elaine Carter (ibat New Zealand) buri dang manyaup karin at mepuntukan ya ing bayung pamumpisa. Uli ta malino a ala nang asan ing pamikayabe da reng mangilan a matuang lalaki, ipabalu da reng pamilyang Mercado a bawian da ing gabun nung e magamit a mas mayap ing kapilya. Ding lalaki minintun lang aliwang lugal a pitipunan at ibat kanita, ing obra king kapilya mibangun pasibayu, ing kayaliwan kareng kabataan.

King milabas a banua, atin pamagsikap a buayan pasibayu ing obra king Pililla. Midaus ding pamitipun king bale at king lual. King samut-samut a panaun, mangilan a mananampalataya mitipun la king metung a bale bilang malating asembleya. Uli ta ala lang lalaki a atin kabalu at kakayanan a mamuntuk at ipakit a malyari lang meging elder, mangawala ing pamagsikap. Mangilan a panaun, anti mu malyaring mamuntuk obra king Jalajain, metung a baryu lampas ning Pililla. Midaus ding pamitipun para kareng anak at Bible study king bale king mangilan a panaun dapot e ya mepanatili. Bahagi na niti uli ning kakulangan da reng mangagobra.

King mumunang bahagi ning dekada 1960, metung kareng elder ibat San Juan kayabe ing pamilya na

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

linipat la king Taytay, metung a baryu king kalibutan ning San Juan at Binangonan. Pigmuntukan na ing pamitipun king bale na at metung a malating Sunday school. I Jim LeValley at ding aliwa sinaup lang libutan ing baryu a iti a mamye babasan ning Ebanghelyu. Ding mangilan a pisamban king Bayung Tipan mepuntukan la king bale. E tamu babasan king libru ning Gawa ing tungkul king pamagpaskil kapilya king mumunang kasaysayan ning pisamban. Dapot, maski mayap a lugal ing bale ba mamuntuk Bible study, ali ya pirmi pekamayap para king pamagpaskil ning asembleya. Anya king Taytay, nangupa lang aduang palapag a apartment a gamit para king Sunday school king lalam at para kareng pamitipun king babung palapag. Kaybat, ing asembleya mekasaliu yang lote at mangali yang kapilya nung nokarin mitultuluy ing obra.

Potang ing mumunang Literature Crusade team atyu keni mangabilang 1965, akilala da ing metung a pamilya a mitatagan king lugal da reng mapobri king Tondo, Manila. Atin a meligtas, at mangilan a pamitipun ing midaus king bale da. Kaybat, linipat la king Cainta, baryu a kapitbayan ning Taytay. Mekipagkaluguran la kareng mananampalataya king Taytay king mangilan a panaun dapot kaybat buri da a ding pamitipun midaus king bale da. I Kapatad David Harvey sinaup ya king obra a iti at ing grupu karin mekasaliu lote at mangali kapilya. Ing pamagdakal king espiritu ning obra karin mesakitan uli ning kakulangan da reng lalaki a makaya king espiritu ing mamuntuk at mamakan king kawan. Dapot atin meligtas at dakal ing mitipun karin.

King aliwang dake ning Taytay, lampas ning Cainta, atin baryung Angono. Midaus la naman ding Bible study king bale at pamitipun king lual king baryu a iti, at mangilan ing mengilala king pamaniwala kang Cristo. Dapot, ala yang mitatag a obra a mepanatili. King babo ning burul lampas kareng baryu a reti atyu ing Antipolo. Matibe yang komunidad a Romanu Katoliku, ing maragul a dailan uli ta king pisamban atin sikat a larawan ning Birhen Maria. Ayun kareng sabi, dinala ya ibat Espanya lampas Mexico king panaun ning kalakal ning galleon at “mitaka-takang mengalaga.” Anya ing larawan a iti talagang igagalang, at king bulan ning Mayu libu-libung peregrino ing datang king Antipolo. Atin pamagtangka a mamuntuk obra karin dapot ala pang tagumpay.

E mabayu kaybat ming mibalik king Filipinas king 1949, i Mrs. Tiongco,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ing indu nang Mrs. Dayton, linub ya king San Juan. Inimbita na kami munta king Floridablanca, ing bale na king Pampanga, ban mangaral ing Ebanghelyu karin. Kanita, ali malyari uli ta dakal a bage ing kailangan dapat gawan king San Juan. I Mrs. Dayton manalangin ya ban ing asawa na makakua yang aliwang obra, ban ing pamilya mas dakal ya panaun a misasamang. Ing obra na kanita atyu king Canlubang at ing bale da atyu king San Juan. Anya king bale ya mu king nanu mang Sabadu at Domingu. Kaybat, king Eneru 1952, inalukan de puestu king Del Carmen Sugar Estate malapit king Floridablanca. Kayabe na niti ing bale, anya linipat la karin. Mesakit ya lub nang Mrs. Dayton uli ta mangalayu ya king pamisasamang king San Juan, dapot iti pin ing dinalan ban mibuklat ing obra king lugal a iti. Sabik ya i Mrs. Dayton magsilbi king Ginu at magpatutu karing dakal nang kamaganak king Floridablanca. Mekapamumpisa yang klase king bale ning indu na, i Mrs. Tiongco, at king bale ning aliwa pang kamaganak, i Mrs. Isip. I Mr. Dayton pigawa na king karpinteru ding bangku para kareng klase da reng anak, a dalas king luwal miyayaliwa. Dimakal ding klase, at dalas datang la ding matuang babai at kapilan-kapilan ding lalaki.

King Abril 1954, apagobra dang VBS king Floridablanca at king Del Carmen, kayabe ing saup da ning aliwa ibat king Manila. Kaybat, king Agostu, inimbita nang Mrs. Dayton i Ken Brooks munta karin para kareng pamipulung king bale-bale kareng Sabadu at Domingu. Sinundan da reti ning bulan-bulan a pamanlub king Septyembri at Oktubri. King Nobyembri, kaybat ning dakal a panalangin, ikit dang kailangan ing mas masikan a pamikayatna. I Jack LaBuff, a kinailangan nang mikawani pansamantala king obra king Laos, kayabe ya king pamikayatna a iti. Miyayaliwa ing pamipulung balang Sabadu at Domingu, e mu king Floridablanca nune pati karing barriu king palibut na.

King San Jose, meligtas la i Ruben Nanquil at ing asawa na, at mekapamumpisa ing pamipulung king bale da. Kaybat, megawa ing metung a malating kapilya king siping ning bale da ban mas mayap dang matanggap ding datang. Dapot, ing San Jose bahagi ya ning metung a maragul a sugar estate, at kaybat dinan neng pamanigpit ding mikakuang estate. Anya kareng milabas a banua, kinailangan dang gibain ing kapilya at ding mangalating mananampalataya mekiabe la kareng atyu king Floridablanca. Makapilan a milya lagpas king San Jose, atin ilug king pali ning metung a lanu da reng bunduk. Atin dang mebautismuan king ilug a iti, at miyayaliwa ing pamipulung

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kareng barriu antimo ing Pandergirig at Pabanlag. Ing pamipaus king tauling lugal a iti tinuluy ya, kapilan-kapilan, king dakal a banua.

Kaybat ming mibalik ibat king furlough king 1954, tinulung kami muli king obra a iti. Adua a kapatad, i Eugenio at i Daniel Tique, dakal a saup ing dinan da uli ta Kapampangan la at makapangaral la king sariling amanu da reng tau. Ding keraklan a tau kabalu la king Tagalog a gamit mi, dapot atin mangalating matua a ali makaintindi. Agyang atin kapareunan ding adua a amanu, malino ing pamiyalaba ra. Metung a pamibaliwan ning Pampango, ala yang "h" a sabyan, dapot ing Tagalog atin. Makapagkatawa ing marinig ing metung a Kapampangan a mangaral king Tagalog, ikawani na ing "h" nung nokarin ya dapat atyu at ibili na nung nokarin ya ali dapat, antimo ing metung a cockney king Ingles.

Ing pamipaus ibat king Floridablanca king aliwang direksyun kayabe ya ing pamipulung kareng aliwang barriu. Metung ing lugal a maki lagyung Valdez, nung nokarin kaybat ning makapilan a banua metung a maragul a bale ing megamit para kareng kampu da reng kabataan. King metung a panaun, atin interes king Mayquiapo at Seran, a atin metung o adua a pamilya king balang lugal a mipakit interes. Dapot, king pibabalangan dareti atyu ing barriu ning Dau, nung nokarin atin mayap a interes at atin dang mebayu ing pusu. Nung mayap ing panaun, ding pamipulung miyayaliwa king lilim da reng maragul a dutung mangga, at ding klase da reng anak atyu king malapit. Atin mangalating dalaga ibat king San Juan a milako ban tulung magturu kareng klase a reti. E ya bayu ing atin anam o pitung pamipulung king aliwa-aliwang lugal, ibat king gatpanapun ning Sabadu angga king gatpanapun ning Domingu.

Ding mangalating mananampalataya king Dau pibabatan dang gawan ing metung a malating kapilya a kawayan ing pader at cogon ing bubung. King dinatang a Domingu kaybat neng megawa, atin nanung tinutud kaya king bengi. Siempre, king kayaplan mu, mewala ya, dapot ali la ding kalaban ning Ebanghelyu ing atin tauling salita. Pibabatan da reng mananampalataya a gawan neng pasibayu ibat kareng gamit a ali malagwa mangatud—hollow block ing pader at yero ing bubung. Tutuluy ya pa ngeni ing obra karin, at ing grupu dadalan na la reng lugal a malapit.

King bunduk lagpas king Floridablanca atin mangalating baryu da reng Negrito, a maki lagyung "Baluga" kareng Tagalog. Isipan da ning aliwa a ila ding mumunang tau king lugal, at mababa la, malagwang

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

antimo ding pygmy, a mabuklut at maikling buak. I Ken Brooks at aliwa pa melakbe la makapilan a besis king bunduk ban dalanan ding tau a reti, at kapilan-kapilan migabi la pa king malating kubu ra. Ding Kapampangan a ali pa meligtas ali la masaya king pamikayatna a iti uli ta malyaring sasabalan na ing paralan da king pamanigpit at pamanyamantala kareng tau a reti a dukha. Nanu man ing sabyan, ali malyaring sundan ing obra a iti uli ta kulang ing tau. Kailangan ing metung a tau a makapibie king sablang panaun na at makapag-aral king amanu ra.

King 1958, mekiabe kekami i Mr. at Mrs. Milton Haack king obra ning Ginu keni king Filipinas. I Milton atyu ya keni kanita king Ikaduang Gera Mundial bilang sundalu, dapot ali ya pa mananampalataya kanita. Mepun la ding Haack king obra a iti king Pampanga, at makapilan nang banua a manyaman la king San Fernando, ing kapitolyu ning probinsya a iti. Kabang atyu la king mumuna rang furlough, atin imbitasyun a tumulung king pamanyalang serbisyu king Basa Air Force Base (ning Philippine Air Force), a makapilan mu a milya ibat king Floridablanca. Mekapamumpisa la ding serbisyu kareng abak ning Domingu karin kayabe ing saup nang Howard Eppler, a atyu ya keni kanita kayabe ning Back to the Bible Broadcast. Ing obra a iti tinanggap nang Kapatad Haack kaybat neng mibalik ibat king furlough. Miyayaliwa la pa ngeni ding pamipulung karin.

Ing grupu king Floridablanca gewa lang metung a malating kapilya king siping ning bale ning metung kareng mananampalataya karin. Kaybat, apagsaliwa lang metung a lote king metung a subdivision at gewa lang metung a mas maragul a kapilya. I Kapatad Stimson Alviar manyaman ya king lugal a iti at gamit ne ning Ginu king pamikalat ning Ebanghelyu.

I Kapatad at Kapatad a babai a Haack mibuklat la muring obra king makapilan pang aliwang lugal king Pampanga a mas malapit king San Fernando. Anya atin nang kayabang walung malating asembleya king lub at palibut da reng balen ning Guagua, Sexmoan at Bacolor.

King kabilang pali ning probinsya ning Pampanga, king pali ning aslagan, maragul a obra ing gewa ning Ginu. Kayabang 1958, atin datang a makapanaliwang sulat king opisina ning Bible School of the Air (lalung dakal tungkul king obra a iti king metung a susunod a kapitulu). Ibat la reti king metung a dalaga a manyaman king Bahay-pare (a buri nang sabyan “Bale ning Pari”), king metung a mababa at maputik a lugal a kabaluan bilang Candaba Swamps. Agyang king Pampanga ya, malapit ya king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ugsan ning Bulacan at datang ya kapamilatan ning Baliwag, metung a balen a pamisaliwan king Bulacan.

Metung a gatpanapun ning Sabadu king 1959, linub kami karin ban dalawan at akilala mi i Miss Teresita Castro. Kabang lumub kami king barriu, akit mi ing pisamban ning Romano Katoliku. Sinabi kekami nang Tessie a meyubu ya bilang Romano Katoliku at masipag ya talaga king relihiyun a iti. Kaybat neng metapus ing high school, merakit yang masamang impeksyun king metung nang bitis, at kabang mikukwentu kami, ing metung nang bitis maki yang semento at gamit na ding saklay. Mapait ya ing lub na kanita uli ta ing sabi da reng doktor, maging pilay ne angga king alang angga. Anya, nanu ing asaan na king kolehiyu, king pamakikasal? Obat apangyari kaya iti, ngening tapat ya king relihiyun na?

Metung a misyonaryu a sakay ya bus a papunta king Batangas nanulu ya king kasiping nang sakay, metung a anak a lalaking Filipinu. Dinan neng mangalating babasan at inenroll ne king Emmaus correspondence course ibat king Bible School of the Air. Ing anak a lalaki a iti pinsan ne pala nang Tessie. Pibabatan nang Tessie munta king Batangas ban mamintu saup king metung a faith healer at dalawan ing kamaganak na karin. Kabang dadalawan ne, akit na ing mumunang aduang leksyun ning “What the Bible Teaches.” Ali seryosung sinabi ning pinsan na, “Nung buri me iti, kuanan me! Ali ku interesadu.” Iti pin ing kursu a pekamit ning Dios ban mebayu ya pusu at maging bayu ing sablang pamanyikad na king bie.

Kabang manuburan ku king bintana at mikukwentu kami kaya, apansin ku a malayu ya talaga ing lugal a iti. Kabalu ku muri a lugal ya iti nung nokarin aktibu ding Huk. Linawe ku kang Tessie at kinutang ku, “Apansin ku ing pisamban kabang lumub kami. Sabyan me pin, atin tau a datang keni at mangaral karing katutuan a apag-aral mu king kursu a iti?” Inyabit na, “Ala! Ala pang tau a mangaral karing katutuan a reti keni.” Sinabi na a datang la keni ding kulto, ding Jehovah’s Witnesses at Iglesia ni Cristo. Sinabi ku kaya a buri mi sanang mangaral ing Ebanghelyu karin. Dapot, masalese kekami ing mangaral karin at muli pasibayu; dapot nung atin pamikontra o pamanigpit, ya ing mikakaharap kaniti. Anya pakisabi mi kaya a ipanalangin na iti at sabyan na kekami nung kapilan ing panaun a mayap king pakiramdam na. Ing pamilya na magiliw la

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

at ding akilala mi mapakimalasakit la, antimo ing kaugalian da reng Filipinu; dapot ali mi isipan a talagang interesadu la.

Mekapag-aral ya i Tessie king metung a maikling kursu kayabe ning Child Evangelism Fellowship king Manila ban makapagturu ya kareng anak king bale da. Kaybat, mag-aral ya king Far Eastern Bible School and Seminary, agyang maki yang kapansanan. King kayapan ning Ginu, meyayu ya kabang atyu ya king Bible School. Kaybat ning mumunang banua, king 1963, sinabi na kekami a ing indu na at kapatad na a babai tiwala na la kang Cristo at ing tata na pumayag ya. (Kaybat, abalu mi a pumayag ya king pamipulung uli ta buri nang patunayan a mali kami.) Munta kami pin at mamipulung king bale da? Uli ta ali ligtas ing paglakad karing dalan a reti king bengi uli kareng Huk, pibabatan ming migabi king pamilya Castro.

Kapupusan a tandanan ing mumunang pamipulung a iti! Kabang datang kami kayabang alas tres ning gatpanapun, dinan da kaming malamig a pinya juice. Kabang manimuna kami at gagaw-gawan mi ing inumin mi, linual ya i Tessie ban imbitan ding tau. Sinabi na na kareng tau a datang kami. E mabayu, mitipun la ding 25 angga 30 a tau. Kaybat ning metung a tahimik a panalangin, mekapamumpisa ku king pamipakilala kekami at kaybat sinabi ku nung obat atyu kami king Filipinas. Iti pin ing dinalan king paliwanag ning mayap a balita ning kaligtasan. Metung a oras, sablang tau maigpit dang pakiramdaman ing matuang balita a iti a sablang bayu karela. Kaybat kinutang ku nung buri dang mangutang, at mekapamumpisa lang mibuklat. Kabang dudumaldal ya ing aldo, sinundut ding lampara, dapot mikukwentu la pa. Datang ne ing kayabang alas siete uli ta ing pamipulung mibuy ya lagpas atlung oras. Daralang ku na at isipan ku nung kapilan ya isilbi ing apunan! Dapot kasaya ning ipakit ing Ebanghelyu king mumunang besis.

Atin metung a amanu a ali ku malilingwan. Metung a lalaki ing nanabi, “Balu yu nung obat interesadu kami king parinig ing sasabyan yu?” Inyabit ku, “Ali, ali ku balu, dapot buri ku talagang abalu.” “Ay,” ngana, “apansin mi ing pamagbayu king bie nang Tessie at buri ming abalu nung nanu ya iti.”

E mabayu kaybat na niti, mesakit ku seryosu at kinailangan kung mibalik king Amerika ban magpakayap. Dapot, i Leonard, i Kenneth at aliwa pa tinuluy de ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

obra king Bahay-pare; at e mabayu, i Felipe Castro, ing tata nang Tessie, mipakit yang malinong patunay a mananampalataya ne muri. King Hunyu 1965, ding mangalating mananampalataya karin mumunang besis dang tinandanan ing Ginu king pamamipisi ning tinapay. Kaybat ning makapilan a banua, dinan nang Kapatad Castro ing metung a lote king siping ning bale na, at megawa ya ing metung a kapilya. Kareng mumunang aldo, ala yang kisami, at e bayu ing akit ing metung a dagis a malagwa king bubungan kabang mangaral kami. E mabayu, atin dang adalan king kasiping a barriu, Dulong-ilog (Pupusan ning Ilug), at mekapamumpisa la ding serbisyu karin. Ing dalan, nung e malalam a alikabuk, malalam a putik, nung nanu ing panaun king banua. Ding serbisyu miyayaliwa king metung a bale king makapilan a panaun, at kaybat atin dang tinanggap a saup ban gawan ing metung a kapilya karin. King kabilang direksyun ibat king Bahay-pare atin lugal a maki lagyung Pansumalok, nung nokarin atin neng aliwa pang grupu a mipabukud. King dalan ibat Baliwag papunta king Bahay-pare, dati mi kaybang sakayan ing metung a lalaki king lugal a maki lagyung Tangos at idalan me kareng pamipulung king Bahay-pare. Ngeni atin nang malating kapilya at grupu da reng mananampalataya karin muri. Atin pang aliwang pamipaus a mas malayu, king lugal a maki lagyung San Roque, nung nokarin atin nang aliwang asembleya a mipaus. Dapot agyang mipabukud la reti, tuluy-tuluy yang lumagu ing obra king Bahay-pare.

Ing mumunang bautismu da reng mananampalataya ibat karin miyayaliwa king metung a ilug malapit king balen ning Baliwag. Malinis ing danum ning ilug a dadaluyung king batu-batu, dapot mababo. Metung kareng kapatad ibat king San Juan ing minyabautismu, ing mumunang besis a ginawa na iti. Ing aliwang kapatad a milako kayabe mi, tatakut ya a ali la “melubluban” ding tau king bautismu. Anya mangaclac ya ibat king pampang ning ilug, “Ilubug ye, ilubug ye!” Metung kareng mebautismuan metung yang matuang babai a ali tiyak ing edad. Ing ali pamanyiguru king edad na ali uli ta mamasyang babai ya; mibait ya king lugal a iti king kabukiran kanitang ali la mayalaga ding pamanyulat da reng mibait. Ing pekamayap a clue a akua mi, dalaga ne kanita kabang datang la mumuna ding Amerikanu, a iti king 1898. Para king edad na, mayap ing mata na, dapot memalan ya. Kareng serbisyu, buri nang sasalikutan ding reference. Ding mangangaral a Filipinu sabyan da dapat ing reference potang mamanyabi lang Kasulatan. Kaybat neng kutang ing reference king kasiping na, ya

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

sasalikutan na at basan. Siempre, iti buri nang sabyan basan neng makusug. Ali na pansinan ing nanu mang sasabyan ning mangangaral at nung ninu ing mesasabalan king palibut na.

Metung kareng kapatad king Bahay-pare tapat yang talaga king pamagdalo kareng serbisyu agyang buri nang sabyan malakad yang apat o limang kilometru king pilapil balang lakad. Malyaring metung a sangkan ning katapatan nang Tomas Carpio ing makapanaliwang paralan ning pamagbayu na. Antimo king keraklan, meyubu ya bilang Romano Katoliku. Metung a besis, mesakit ya at mibili yang coma. Uli ta ala yang tustung tulung medikal, isipan ning pamilya na at ding kasiping a mete ne. Ya mismu, ati yang pamanyakit a mete ne. Malyaring kalupa ya iti nang Apostol Pablo, "Nung king katawan o king luwal ning katawan, ali ku balu—ing Dios ya ing makabalu." Nanu man, kabang atyu ya king kalagayan a iti, migpanaginip ya i Tomas o atin yang akit a bisyun, nung nokarin akit na ing sarili na a tatalakad king harap ning pasbul ning banua. King pamagulu na, ing tau king pasbul ali ya pinalub; king pamanyisip nang Romano Katoliku, isipan nang i San Pedro ya. Sinabi na a tapat yang Romano Katoliku kabang atyu ya king yatu at uli niti pakisabi nang paluban ya. Kabang ali ne parin palubpan nang Pedro (o ninu man iti), kinutang nang Tomas nung nanu ing malyari nang gawan ban makalub. Sinabi kaya a mibalik ya king yatu at manintun yang metung a tau a atin Biblia, ban sabyan na nung nanu ing kailangan. King oras a iti, ding pamilya at kaluguran a gagawa na kanitang kabaung at ipamaragul na sanang ilubang, mebiglang talaga king bie ra. (Nung ala yang pamag-embalsamu, kailangan ilubang king lub ning 24 oras.) Ing pagisipan dang mete a Tomas mikukutud ya at mekapamumpisa yang magsalita. Kabang kukwentu na ing mekayari, sinabi na a kailangan nang manintun tau a atin Biblia king pekamaganaka. Atin metung a menandam a i Felipe Castro king Bahay-pare atin yang Biblia. Anya potang apagkayap ne, linakad ya i Tomas ban dalawan i Felipe, a mesaya ya ing ipakit ibat king Biblia nung makananu ya makasiguru a makalub ya king banua. Tutu talaga ding amanu nang William Cowper, "God moves in a mysterious way, His wonders to perform" (Ing Dios mamalyari king paralan a ali abalu, ban gawan na ding kayang makapanyulap).

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 22

Lalung Pamagdakal da reng Pisamban

"Kanita ... ding pisamban ...mipalakas la; at kabang lalakad la king pamikatakut king Ginu, at king pamanglubag ning Espiritu Santo, dimakal la." (Acts 9:31)

Atin keni atlung pekamalagung sangkan king pamagdakal ning pisamban. Mumuna, kailangan pakusugan ding pisamban. King pamuklat ning milabas a kapitulu, sinabi mi a pinakusug la king pamaniwala. Para king pamagdakal ning pisamban, kailangan ing mayap at masikan a pamanuru ibat king Amanu ning Dios. Ing pamipalakas da reng mananampalataya dalanan na ing pamakusug ning pisamban. Kaduang, kailangan ing pamanglakas-lub ning Espiritu Santo. Ya ing mamye kusug kareng saksi. Katlu, ding mananampalataya kailangan dang mabie king pamikatakut king Ginu. Ing pamagdakal ning balang mananampalataya at ing pamamintuan da king lub ning Ginu dalan na ing pamagdakal ning pisamban.

Makapilan a banua kaybat ming pinumpisa ing Bible School of the Air, atin kaming dinan a balita a king nokarin man king Tarlac atin tau a mipupulung para king Bible Study, malyaring uli ta tinanggap dang Emmaus course. Mairap ing makakua tiyak a balita, at metung a besis sinulatan mi ing metung a tau a pagisipan ming malyaring kontak, at inalok mi ing saup. Kaybat, metung kareng mangagobra tutulung ya king Every Home Crusade king pamagnasan da a ibie ing babasan a Ebanghelyu king balang bale. Kabang dadalawan na ding bale king metung a maragul a sugar estate malapit king San Miguel, Tarlac, linub ya king metung a bale karin. King pamagulu na, akit na ing kayabang pitung "Certificate of Completion" ibat king Bible School of the Air king pader. Iti ing dinalan king pamakatuklas a dakal karin ing tinapus king kursu mi at mipupulung la muri para king Bible study. Sinundan ya ing kontak a iti ning aliwa pang pamanlub mumpisa king Septyembri 1964.

Metung a gatpanapun ning Sabadu, minaneho ku papunta king barriu ning Mapalacsiao king sugar estate a iti. Ing kayabe ku ban ituru ing dalan ya ing mangagobra a iti, i Eleazar Alfonso. E mabayu kaybat ming datang kabang sasalimbuyu ya ing bengi, mekapamumpisa kaming pamipulung. I Eleazar at aku mibalitang mangaral at kaybat mibalitang manyabit karing kutang. Kayabang alas dies, sinabi da reng tau karin a atin lang inanda a meryenda. Anya kabang mangan kami kakanin, cocoa at aliwa pang manyaman, tuluy ing kwentuhan angga king kapitnan ning bengi. Ala nang duda king

maigpit dang interes at pamagnasan dang lalung mabalu king Kasulatan. King kapitnan ning bengi, pigsikanan mi ing mikawani ban atlung oras a pamaneho pauli. Makapilan mu a oras ing tudtud mi bayu kami maging abala kareng obra king aldo ning Ginu. Kabang mangalayu kami, sinabi nang Eleazar, "Ali ka sana mas makatudtud nung migabi ka keni---ali da ka patudturan king sablang bengi uli kareng kutang da!"

Ding regular a serbisyu king Domingu tinuluy la kapamilatan ning pamanlub da reng aliwa-aliwang misyonaryu at mangagobrang Filipinu. Kanita, dakal ing gagawan da reng Huk king sablang bahagi ning central Luzon a iti. Metung a Domingu, ali aintindyan nang Stimson Alviar nung obat ali la masaya ding tau king pamanggaga ra antimo ing dati. Dapot, mekapamumpisa ya ing serbisyu king lalam ning bale antimo ing dati. Kabang magsalita ya i Stimson, linawe ya king babo. King pibabalangan da reng kawayan a sahig ning bale king babo, akit na ing metung a lalaki a mapalakad-lakad at maki yang dakal a armas! Ala yang sinundan a kaguluan ing pangyayari a iti, at ing Huk a iti, man pa mu, apakiramdaman na ing ebanghelyu king aldo a iti.

Kaybat, ing grupu karin tinanggap dang paintulut ban gawan ing metung a kapilya, at tuluy-tuluy yang dimakal ing obra. Ngeni, atin nang kaduang asembleya a mipabukud ibat king mumuna. Ibat karin, melakbe la papunta king Nueva Ecija, ing kasiping a probinsya, nung nokarin atin lang kontak kareng balen ning Aliaga at Talavera.

Bayu kami mibalik king Filipinas king 1949, abalu mi ing metung a binata a mag-aral king Moody Bible Institute a interesadu king obra king Filipinas. King Ikaduang Gera Mundial, migpalipad ya king babo ning Filipinas king metung a B-24 "LIBERATOR" (metung a flying fortress), at buri nang mibalik karin para king mas mapayapang misyun. Kaybat ning pamisulatan, mekiabe kekami i Kenneth Engle king Manila king 1951. Mekiobra ya king WMBI king obra king radyu kabang atyu ya king Moody, anya dakal ya a saup kabang pasibayu ming pinumpisa ing ministeryu king radyu kanita. Kaybat, mekiabe kaya ing nobya na, i Mary Lou Leonard, at mikasal la king San Juan. King makapilan a banua, tinulung la king asembleya king Binangonan. Kaybat, king 1967, linipat la king Baguio uli ning salu ra. Ing Baguio ya ing malagung lugal king bunduk a pamanimanu, kayabang 5,000

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

a talampakan king babo ning dayat, nung nokarin mas malamig ing panaun kesa kareng mababang lugal.

Iti ing imbitasyun a dinala kang Ken Engle king Filipinas. Ing sariling pamanyabi nang Ken tungkul kaniti atyu king "The Prayer Meeting at Moody", "An Open Door" at "Maganda" king Kaduang Tomu, at king Kawalung Tomu. Sinulat nang Ken king kopya na a ing B-24 Liberator "ali flying fortress."

King Baguio, mekapamumpisa lang makipag-ugne kareng kasiping da ban gawan ing metung a obra karin. Kareng kasiping da a kinaluguran nang Mary Lou, atin metung a babaing Pakistani a asawa na ning metung a propesor a Filipinu. Akilala na ya kabang mag-aral ya king Lahore kapamilatan ning metung a grant. Ibat ya king metung a mipaquiabeng Eurasian a pamilya, a mangalating ugne mu king Kristianismu. Pinainteresadu nang Mary Lou ing babai a iti, i Evelyn Balanag, king pamag-aral king kursu a "What the Bible Teaches." Dinala na pauli ing mumunang aduang leksyun at e mabayu mibalik ya pasibayu. Kaybat neng tinapus ding adua a leksyun a reti, buri na la ding kayabe, at bayu mapus ing aldo tinapus na la ngan. King susunod a aldo, mesakit yang masikan a pamaglual dala at dalinan de king ospital. King masikan a kakapuyan uli ning pamanibulus ning dala, isipan na a mamate ne. Kabang ibuklat na ing mata na, akit na ing asawa na a makalukluk king siping ning kama a balisang-balisa. Kaybat, atin yang makatakut a isip---"Nung mete ku, munta ku sana king impiernu." Kabang tandanan na ing apag-aral na kareng leksyun, tinanggap ne i Cristo bilang Tagapagligtas na, agyang kapuy ya pa ban ipabalu king aliwa ing mekayari.

Potang apagkayap ne, sinabi na king asawa na, at kabang mayayap ya, mekapamumpisa yang manulu karing aliwa tungkul king bayu nang Tagapagligtas. Mekapamumpisa yang mamye tandanan king Kasulatan, at pigaganaka ne ing asawa na a mekiabe kaya kaniti. Dapot, mekaramdam yang mapait uli ta ing asawa na, a ali pa mananampalataya, mas makaganaka yang tandanan kesa kaya, ing mananampalataya. Mewala ya ing interes na kareng paperback a nobela, a dati kakwa ning dakal a panaun na, dapot mas mairap ing ikawani ing sigarilyu. Metung a besis sinabi na king asawa na, "Malyari kang ikawani, dapot ali ding sigarilyu a reti." Dapot dinatang ing panaun, bilang sabit king panalangin, a ikawani na muri ing sigarilyu. Ing asawa na tiwala ya muri kang Cristo, kayabe ing aliwa pa kareng kaluguran da. Dakal karela ding sundalung Filipinu a atin ugne king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Philippine Military Academy.

Metung a aldo, atin mangalating misyonaryung Mormon a dinalaw la karing aduang kaluguran nang Evelyn at pigsubukan dang papaniwalan karing pamaniwala ra. I Evelyn ali na pa abalu tustu ing Amanu ban sumabit karela, dapot pakiramdam na atin mali; anya pikukwentu na la kang Mary Lou, a apakit na karela ing katutuan. Apat kareng tau a reti mebautismuan nang Ken Engle king mumunang bahagi ning 1970, at iti ing pamumpisa ning asembleya karin. Kabang atyu la king furlough ding Engle ibat 1970 angga 1972, manyaman kami king Baguio at pakiramdam mi ing ministeryu mi talagang para king pamakusug kareng mananampalataya a reti king pamaniwala ra kang Cristo.

King metung a panaun, ding mananampalataya mipupulung la king metung a bale. Kaybat, mekakua lang paintulut a gamitan ing metung a Quonset hut, a megamit a guardhouse king pasbul ning reserbasyun militar a maki lagyung Navy Base. Ing metung a Navy Base king bunduk ali malalam, dapot akua na ing lagyu na kabang gamitan ne ning US Navy kaybat mismu ning Ikaduang Gera Mundial. Ing guardhouse a iti ya ing pipupulungan king makapilan a banua. Sabyan da kaybang ding tau, "Guardhouse ya kareng aldo ning simana, dapot king Domingu bale ne ning Dios." Ing Base atin pamanyamanan para kareng tau ning Philippine Army a magsilbi king Philippine Military Academy. Kabang inyabe ing martial law king Septyembri 1972, ali mi ne malyaring gamitan ing lugal a iti at mibalik kaming mipupulung king metung a bale, o pekamaganaka, king carport ning metung a bale.

Mibalik la ding Engle king 1973 at mekatuknang la angga king 1975, at king panaun a iti, mekakua lang paintulut a mipulung king metung a gusali ning eskwelang Romano Katoliku, a misara ne, at ing lote a iti piyalako da ne. Uli ta abalu da a pansamantala mu iti, ing asembleya manintun yang lote a pamigawan. Apagsaliwa lang metung a lote at gewa lang kapilya malapit mismu king guardhouse nung nokarin dati lang mipupulung. Kanita, ala nang aliwang kapilyang ebanghelikal king bahagi a iti ning Baguio. Kareng tauling banua, adua a grupu da reng mangagobra ibat king Gospel Literature Outreach (GLO) ibat Australia at New Zealand ing tinulung king pamipalakas ning obra king Baguio. Ding pana-panaun a pamanlub da reng aliwa-aliwang mangagobra tinulung lang kareng mananampalataya karin ban ituluy ing obra kareng panaun a ala yang misyonaryu a manyaman karin.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

> *Ing kuwentu ning Baguio, at ing kuwentu nang Evelyn, sasabyan yang buu king "Mary Lou, Mary Lou": Ing Kuwentu da Evelyn at Fred Balanag.*

Dakal ing kontak mi king Philippine Military Academy, ing West Point ning Filipinas. Kanita, ing Registrar, i Lt. Col. D. Galia, metung yang mayap a ginoung Kristianu. King panaun a ala lang Protestanteng Chaplain, inimbita da kaming mangaral king serbisyu ra king kapilya. Ding kadete kailangan dang dumalo king serbisyu king pisamban, nung e king Pisamban ning Romano Katoliku, king Protestanteng Kapilya king lub ning base. Kanita manyaman kami king Baguio, dakal ing kaguluan da reng estudyanti kareng maragul a siudad. Agyang maki lang disiplinang militar, mekaramdam la muri ding kadete kaniti. King metung a panaun, atin makapilan a sumalungat king pilitan a pamagdalo kareng serbisyung relihiyosu. Pigaganaka ning Commandant a ding ali buring dumalo king pisamban, king oras a iti, pakiramdaman da ing metung a lecture tungkul king mayap a ugali! Ing tungkulan king pamag-ayus kareng lecture a reti dinan ne king kaluguran mi, i Lt. Col. Galia. Inimbita na ku ban mamye nanu man kareng lecture a reti. Mairap ya iti a obra uli ta mangangaral ku, e lecturer. Ban kumayap ing pamanyikad, pigsubukan kung gawan yang ali pormal, at atin pamanaun ding kadete ban makibahagi. Dapot king panaun mu muri, ali ku malyaring ikawani ing pamanaun a iti ban ipakit ing katutuan ning Ebanghelyu. Ala nang duda a potang aku ing lecturer, mas dakal a katutuan tungkul king Dios ing apakiramdaman da kesa kareng serbisyu king pisamban! Ding binata a reti kayabe la kareng pekamakabalu king bansa; kailangan dang maging antimo kanita ban apasa ding mairap a kailangan. Magalang at mapakimalasakit la, at matapat la muri a magsalita. Metung karela sinabi na a pagisipan na ku imperyalista; apakit ku kaya a ali ku tugma king kahulugan na.

Mumpisa king 1970, apagaral nang Ken Engle a balang graduate ning Philippine Military Academy makatanggap yang Biblia. Atuluy mi iti angga king 1979 at dalas ming akayabe ing pamamye a iti king bahagi ning panalangin kareng programa ning graduation. Ding lagyu da reng graduate miyimprenta la king gintu king takip da reng Biblia, at atin sulat a kayabe. Agyang dalas mamye salamat ding graduate kanita, ala na kaming dinan a balita ibat karela kaybat. Dapot dinan na kekami ing pamanaun a makilala

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ding makapilan a matas a upisyal militar. Dapot, king 1980, ali ku malyaring lumakbe papunta king Baguio ban ayusan ding kailangan. At muri, pakiramdam mi a ing ala yang sabit pakit na a ing pera malyaring mas mayap a gamitan kareng aliwang bahagi ning obra ning Ginu. Anya tinuknang ya ing gawi a iti. Apakiramdaman mi a atin aliwang organisasyun Kristianu a mamye Biblia ngeni.

> *Ding sariling sulat nang Ken tungkul kareng Biblia da reng kadete atyu la king "Bibles for the Cadets", king King Kayang Kaligayan.*

King metung a panaun, i Dave at Ruth Harvey, kayabe ding mangagobrang Filipinu a i Rey at Norma Cervantes, manyaman la king Baliwag, metung a maragul a sentru ning pamisaliwan king probinsya ning Bulacan. Dakal a pamangaral ning ebanghelyu ing megawa king lugal a iti, at atin student center king balen. Tinuluy da reng Cervantes ing obra karin kaybat dang linakad ding Harvey para king furlough. Atin nang grupu da reng mananampalataya a mipupulung karin ngeni at mesaliwa ne lang lote, dapot ali la pa makagawang kapilya uli ta kulang ing pundu.

Metung a kaluguran nang Rey Cervantes ing meging interesadu king pamisamaban kareng mangagobra king Bulacan. Magsilbi ya king Ginu king metung a bahagi ning Malolos, ing kapitolyu ning Bulacan, at king tauli pibabatan nang mekiabe kekami. Ing obra king lugal a iti, Sumapa, dimakal ya king kabilian da reng kayabe at king pamipaus. Aktibu ya ing asembleya karin, at dakal ding kabataan. Metung a gatpanapun ning Domingu, kabang lumual la king grupu-grupu ban manulu at ipamye ding babasan ning Ebanghelyu, ing metung a grupu ali ra balu nung nanu ing gawan. Kabang datang la king metung a pamikrus ning dalan, ali ra atandanan nung kailangan dang lumiku king wanan o king kaliwa. Ing tutu, king kabilang direksyun la linikuan kesa king sinabi kareng, dapot ala yang duda a ing Ginu ing tinuru karela. Akilala da ing metung a matuang lalaki a interesadu ne at ing pusu na inanda ne ban tanggapan ing Ebanghelyu. Lagpas kareng mumunang mamuntuk, i Oscar at Gloria de Leon, atin pang aliwa a pinabalan ning asembleya a iti para king buung panaun a pamagsilbi king Ginu.

Metung a pamilya king San Juan ing akilala ra ing Ginu kapamilatan ning pamanulu ning mumunang grupu ning Gospel Literature Outreach. Kaybat, linipat ya ing pamilya a iti king probinsya ning Bicol, at isipan mi a malyaring atin

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

pamanaun a mumpisa yang obra karin. Dapot, e mabayu mibalik la king metung a barriu, Tuctucan, king balen ning Guiguinto, Bulacan, makapilan a milya king pali ning norte ning Manila. Kapamilatan ning saup da ning aliwa ibat San Juan at ibat king malapit a Sumapa, atin dang meligtas a kaladua at mekapamumpisa ya ing obra king lugal a iti. King makapilan a panaun, mipupulung la king bale ning metung kareng mananampalataya, dapot kabang dimakal la, pakiramdam da a kailangan dang makakua malating lote at gawan yang kapilya.

I Peter at Sue Booth mangagobra la ibat kareng asembleya king New Zealand. King mumuna rang termino keni, kayabe la ning Open Air Campaigners, dapot kabang mibalik la ibat king furlough king 1979, pinabalan da la ban mas malapit lang makiobra king obra da reng asembleya keni. Inupaan da ing metung a bale king compound ning Far East Broadcasting Company, king pali ning norte ning Manila, king balen ning Valenzuela. Tinuru na la ning Ginu ban mumpisang obra malapit karin kapamilatan ning pamamye babasan at Bible study king bale-bale. Iti ing dinalan king pamakabuu ning metung a asembleya king lugal a maki lagyung Malinta. Ing grupu da reng mananampalataya a iti aktibu la king pamanulu kareng kasiping a lugal.

King 1972, ing pekamatuang mangagobrang Filipinu, i Stimson Alviar, milako ya kayabe nang Sgt. Resultan ning Basa Air Force ban dalawan ding lugal king Pangasinan nung nokarin atin kamaganak i Sgt. Resultan. Ing Pangasinan metung yang probinsya a dakal tau, kayabang 150 milya king pali ning norte ning Manila. Ding tau karin atin sariling amanu, Pangasinan, a kamaganak ning Ilocano, ing lugal king pali ning norte ning Pangasinan. Kareng mumunang aldo ning Bible School of the Air, mas dakal ing pamakisabi balang simana para king libring kursu ibat king Pangasinan kesa king nanu mang aliwang probinsya king bansa. Dinalaw da ning adua a lalaki ding Urbiztondo at Basista king probinsya a iti. Agyang atin kontak king mumuna, king Basista ya dimakal ing obra, lalu na king barriu a maki lagyung Balaybuaya (bale ning buaya). Uli ta mibuklat ya ing pasbul para king Ebanghelyu, dinalaw la karin i Ken Brooks at aliwa pa. Kaybat, adua a dalaga ing linakad ban manulu kareng babai at anak. Kaybat sinundan da la nang John at Gloria Paglinawan, at kareng tauling banua nang Rod at Aida Miano. King nanu mang sangkan, ding mangagobra a reti sablang atin sakit at ali la mebayang mekatuknang. Dapot, tinuluy ya ing obra at

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

dakal ing meligtas at mebautismuan. Kayabe karela ing metung a maestru a kaybat mekakuang leave king pamagturu na ban ibie ya ing aduang banua king obra ning Ginu karin.

Makapilan a milya ibat karin, ing mumunang grupu ning GLO atin lang kontak king balen ning Asingan. Mabagal ya ing pamagdakal karin king makapilan a panaun. Dapot, king 1982, i Leonard at Mary Savill ning New Zealand manyaman la king Urdaneta, metung a maragul a balen a pamisaliwan king pekamalagung dalan papunta king norte. I Len at Mary atyu la keni kayabe ning kaduang grupu ning GLO at kaybat ing keraklan ning panaun da atyu la king Baguio. Kabang mibalik la ibat king mumuna rang furlough, pakiramdam da a tuturu na la ning Ginu ban tumulung king obra king Pangasinan. Keraklan uli ning pamikayatna ra, atin nang grupu da reng mananampalataya king Toboy at San Vicente, adua a barriu king Asingan.

Metung a inhinyeru king flood control a magobra king Malauli, Pampanga, apakiramdaman na ing Ebanghelyu karin at meligtas ya. Pakisasakitan na muri ing pamilya at kamaganak na king Mapandan, aliwang balen king Pangasinan. Anya kapamilatan ning saup da reng mangagobra a i Alex Lopez at Ben Manansala, mekapamumpisa ya muri ing obra king balen a iti. Atin dang meligtas at mekapamumpisa ya muri ing metung a malating asembleya karin.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King pampang ning Manila Bay king pali ning norte, nung nokarin lulub ya ing Ilug ning Pampanga king Bay, atyu ya ing balen ning Masantol. Atin kareng barriu king palibut ning Masantol a malyari mung datang kapamilatan ning "bangka" (canoe). King metung kareng barriu a iti, a maki lagyung Malauli, atin metung a pamilya a aktibu king pulitika king lugal at mabatbat king komunidad. Metung kareng pamilya a iti, i Elpidio Manansala, atin muring bale king Pasig, ing kapitolyu ning probinsya ning Rizal. Meging interesadu ya kareng bage ning espiritu kapamilatan ning pamamasa king Biblia kabang Katoliku ya pa. Kabang babasan na ing tract a "God's Way of Salvation," nang Theodore Epp, tiwala ne kang Cristo para king kaligtasan. Ing tract a iti inimprenta ning Back to the Bible Broadcasters. Metung a aldo, apansin da Elpidio at ing kayabe na ing opisina ning Back to the Bible kabang papunta la king Manila ibat Pasig. Interesadu la king bautismu, at kabang apakiramdaman ning counselor king Back to the Bible ing kuwentu ra, sinabi na a makisabi la kareng elder king asembleya king San Juan. Ing counselor metung yang elder ibat king asembleya king Binangonan.

Ding elder king San Juan siguradu la king kaligtasan da reng bisita, dapot sinabi da a mas mayap a patutu nung mebautismuan la king sarili rang komunidad king Malauli. Angga kanita, isipan nang Elpidio a manatili ya king Pisamban Katoliku ban impluwensyan na ding aliwang kayabe na king pisamban. Pigaganaka ra a adua kareng elder ibat San Juan at metung a misyonaryu ing manatili king Sabadu at Domingu king Malauli. Kabang datang la king gatpanapun, pigaganaka ing metung a serbisyu king bengi. Ing metung mangaral ya ing Ebanghelyu, ing aliwa magsalita ya tungkul king bie ning Kristianu, at ing metung pa magsalita ya tungkul king pisamban at bautismu. Tinuluy ya ing pamipulung angga kaybat ning kapitnan ning bengi, kasikan ning interes da. Mipulung la pasibayu king buung abak ning Domingu at tinapus de king bautismu.

Iti king Septyembri 1975, at tuluy-tuluy yang dimakal ing obra. Ing bautismu dinalan na ing pamikontra, anya abalu da a ali na la tanggapan ding Romano Katoliku. Ing tata nang Elpidio pinagbantan de king kamatayan uli ta ali ne susuportan ing dati nang posisyun king pulitika. Metung a besis, ding kalaban ning Ebanghelyu inamun dang debate ding Kristianu. Kaluguran da reng Filipinu ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kasabikan ning debate, at atin grupung relihiyosu a sobrang makibahagi anya kapilan-kapilan dalan na ing karahasan. Ding mananampalataya king Malauli pakisabi lang saup kareng mangagobra at elder king pamanggap king amun a iti. Dapot, sinabi da reng mangagobra a ali la makidebate, dapot tanggapan da ing pamanaun a ipaliwanag ibat king Kasulatan ing paniwalan mi. Anya meging malagung pamanaun iti ban ipahayag ing Ebanghelyu at ipakit ing kababang-lub nang Cristo king harap ning pamikontra.

Makapanaliwang dimakal ing obra uli ta dakal pa ing mebautismuan. Anya makapilan mu a banua at datang ne king 150 ing mipupulung ban tandanan ing Ginu. Gewa lang kapilya king siping ning bale da reng Manansala. Dinalan da muri ing aliwang barriu a malapit, ing lugal a maki lagyung Nigue nung nokarin atin nang asembleya ngeni, at manulu la muri kapamilatan ning Bible study king bale-bale kareng malapit a balen king probinsya ning Bulacan, antimo ing Hagonoy at Paombong. Metung a kapatad nang Elpidio, i Ceferino, kayabe ing asawa na, aktibu la king asembleya king San Juan, nung nokarin elder ya. Atin la muring klase para kareng anak at Bible study king bale da.

Ing pamagdakal a iti ning pisamban miyabut ya king atlu pang aliwang bahagi ning Filipinas. Mumuna, atin pamipulung king bale nang Elpidio king Pasig at ngeni atin nang asembleya a mipupulung karin. Bahagi niti uli ta atin ibat Malauli a linakad papunta king Pasig ban magobra kareng pabrika karin. King 1982, ing grupu a mipupulung karin sobra nang dakal ban mipulung king metung a bale, at plano ra ing gawan yang kapilya.

Metung a pamilya ibat Malauli linipat ya king Dadiangas (meyalili ing lagyu, Gen. Santos) king probinsya ning Cotabato king isla ning Mindanao king pali ning timog ning Filipinas. Maragul ya ing pamilya Ducot, dapot mangalati mu ing mananampalataya. King 1980, adua kareng mangagobrang Filipinu, i Stimson Alviar at Nestor Dedel, sinabit la king pakisabi a saup at linakad la karin ban mangaral ing Ebanghelyu. King mumuna, mangalating mangatakut ding tau kareng adua a mangangaral, dapot kaybat dang pakiramdaman, binuklat da ing pusu ra king balita. Bilang bunga, makapilan ing mebautismuan at mekapamumpisa ing pamipulung king bale da reng Ducot. King 1981, i Nestor at ing asawa na a i Ligaya, metung a maestra, tinuru na la ning

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Ginu ban linipat karin, at akit da ing pamamendisyun ning Ginu king obra ra anya dimakal ya ing obra. King banua muring iti, metung kareng elder ibat San Juan at ing makapilan king pamilya na linipat la king metung a rancho malapit karin, at dakal lang saup king bayung obra a iti. Tuluy-tuluy yang lumapad ing obra karin, at king 1983 adua pang asembleya ing mekapamumpisa king Polomolok at Marbel. Atin nang plano a magkampu muri king lugal a iti.

Kapilan-kapilan gagawa tamung plano tungkul king pamagdakal ning pisamban, at mayap ya iti. Atin kareng mangagobra a, kabang mepukaw la king mekayari kareng lugal a reti, atin lang bisyun a gawan ing metung a linya da reng lokal a pisamban king kalabas ning probinsya ning Bulacan. Mekapamumpisa ya iti king masikan a pamikayatna at atin dang mayap a kontak. Dapot atin muring pamakadismaya at kairapan. Ing obra king Malauli at ing mibait ibat kaniti ali uli ning metung a planadung pamikayatna. Kasaya ing akit nung makananu ya linub ing Espiritu Santo at migobra king bie da reng lalaki at babai. Anya, agyang atin lugal ing pamagplano, kailangan higit king sablang bage ing pamanalig king pamanuru at pamagobra ning Espiritu Santo. Nung ala Ya, ala yang tutung pamagdakal ning pisamban.

Adua a gawain ing tinulung ban pakusugan at pakatagan ing pamagdakal a iti ning pisamban. Metung kareti ding kumperensya a miyayaliwa king dakal a banua. Kareng mumunang banua, ding kumperensya miyayaliwa at aliwa-aliwang asembleya ing tatanggap. King metung kareng kumperensya, adua a matuang kapatad ing megulu kabang mikitkit la. Ing metung ibat Canlubang at ing metung ibat Dau, mikayabe la king eskwela dakal nang banua ing milabas. Ali na balu ning balang metung a mananampalataya ne ing aliwa angga kanitang mikitkit la king aldo a iti. Ding kumperensya a reti malagung panaun ning pamisamaban at mayap a ministeryu ning Amanu. Dapot, apansin da a ing asembleya a tatanggap dakal a panaun ing gagamitan na king pamanyadia at pamanyilbi pamangan, anya mangalati mu ing paldugan da king ministeryu at pamangaral.

Kaybat ming mekakua ing campsite, iti ne ing burung lugal para kareng kumperensya uli ta atin muring pamanatilian king bengi. Ding kumperensya para kareng elder at kareng lalaki king pangkalahatan

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

dakal a saup. Mamili lang paksa king balang pamipulung, a dalas tungkul king nanu mang bahagi ning bie ning pisamban. King pibabalangan da reng mensahi, atin panaun para king bukas a pamisabi-sabian, malaya ing mangutang at manyabit tungkul king paksa. King paralan a iti, malyaring pagaralan ing bie ning pisamban king praktikal a paralan. Ing metung a kumperensya tungkul king Apunan ning Ginu tinukyan na ing praktikal a paralan king pamanandam kaniti, at muri ing pamanuru ning Kasulatan nung obat tandanan tamu iti. Mipus ya ing kumperensya king tutung pamanandam ban ding ibat kareng malating grupu mas mayap dang aintindyan.

Atin muring kumperensya para kareng babai king kampu. Dinan na kareng aliwang babai ing pamanaun a makilala ding babai ibat kareng aliwang asembleya at migabi la king luwal ning bale ra, mayayu kareng tuluy-tuluy a tungkulan da. Atin muring praktikal a ministeryu ibat kareng babai tungkul kareng tungkulan king pamikasal at pamilya ibat king pamanyikad ning Kasulatan. At muri, atin lang pamanaun a isipan ding tungkulan da reng babai king pisamban, king pamagsilbi ra king Ginu, at king pamanyuportan karing asawa ra, lalu na nung elder la.

Ing aliwang sangkan king pamipalakas kareng pisamban ya ing pamaglathala ning metung a babasan a balang aduang bulan ing pamaglual, a maki lagyung KAMANGGAGAWA (Co-worker). Ing mumunang labas na milathala king Hunyu 1968. Nakalista king takip ding siam a pisamban king atlung probinsya, king Luzon (ali ding atyu king Palawan). Kaybat ning labing-apat a banua, ing kapareung bilang kayabang 35 a pisamban king siam a probinsya. Lagpas atlung banua bayu milathala ing kaduang labas. Ing labas a iti sinabi na ding makapilan a sangkan ning proyektu: ban mamye balita tungkul king obra ning Ginu kareng aliwa-aliwang lugal ban pakusugan ing pamisamaban da reng mananampalataya kareng aliwa-aliwang pisamban; ban maging kasangkapan king pamanuru, e mu ban ituru ing Amanu nune ban mamye kagamitan kareng aliwa para king pamanuru ra; ban pukawan ding kaloob kareng tau ning Ginu, king pamanyulat at king pamanyilbi ning Amanu. King kaduang labas a iti, mekapamumpisa kung serye da reng mensahi tungkul king disiplina ning pisamban. Ing mumunang labas ning volume 2, king kayapan da, inalay da kanaku at king asawa ku king ikalimampung anibersaryu ning kasal mi, Septyembri 20, 1922, at king pamanibat mi king Filipinas king Disyembri 20 ning banua a iti.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King makapilan a banua, i Miss Elvira (Bebs) Clavecilla ya ing editor ning KAMANGGAGAWA agyang maki yang masikan a sakit. Kailangan dang operan ing pusu na, at isipan da nung papalipadan de king Amerika para kaniti. Dapot, pibabatan da a malyaring gawan ing operasyun king Manila, king University of Santo Tomas Hospital. Makapanaliwang dinan ning Ginu ing maragul a kailangan para king mal a operasyun a iti, at linub ya king ospital king pamagpus ning Eneru 1974. Pakit na a mekayap ing operasyun, dapot mekaramdam yang congestion king baga, at uli ning kakapuyan na, iti ing ikamate na. Miuli ne king Ginu king Pebreru 2, 1974. Agyang mayupaya ya, maigpit ya ing pamagdedikar na king Ginu.

Lagpas king pamanuru at ministeryu ning Biblia king babasan a iti, atin muring ulat tungkul king obra ning Ginu kareng aliwa-aliwang bahagi ning Filipinas. Tutulung ya iti ban pakusugan ing pamisamaban at pukawan ing panalangin kareng tau ning Ginu. Ding atyu kareng malating asembleya ali na la masyadung pakiramdam a bukud la kabang abalu da ing tungkul kareng aliwa, at ding ali makakit dakal a bunga king obra ra mipalakas-lub la kabang abalu da a ing Dios magobra ya kareng aliwang lugal.

Agyang kapilan-kapilan imbitan da ding misyonaryung dayu ban mamye artikulu, ding kapatad a lalaki at babai a Filipinu ing gagawa king obra ning pamag-editar. Kapilan-kapilan ding malagung artikulu ibat kareng magasin antimo ing INTEREST minalis la king Tagalog (kayabe ing paintulut). Ding kapatad a lalaki at babai keni pigaganaka la ban pakusugan ing kayang dang manyulat artikulu o poesia.

King makapilan a banua, ing KAMANGGAGAWA miyimprenta ya king mimeograph king opisina ning Bible School of the Air. Kareng tauling banua, mitype ya king makina ning IBM at anyang inanda para king pamanyimprenta. Dakal ing nanabi tungkul king pamendisyun a dinan na karela ning magasin a iti.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 23

Ing Bible School of the Air

"Ing siwala ra miyabut king sablang yatu, at ding amanu ra angga kareng pupusan ning mundu." (Rom. 10:18)

I Apostol Pablo sinipi na ibat king Psalm 19:4 ding amanu nang David tungkul king makananu ing ginawa ning Dios, a akit king banua, ipahayag na ing kaluwalhatian ning Dios. Kapamilatan ning ginawa na, ing Dios magsalita ya king sablang tau. Gamitan ning apostol ding amanu a reti ban ilarawan ing pamikalat ning Ebanghelyu nang Cristo king sablang yatu. Ya mismu maragul ing bahagi na king pamikalat ning Ebanghelyu. "Anya ibat king Jerusalem angga king Illyricum, ipahayag ku ne buu ing Ebanghelyu nang Cristo." Kabang isulat na ding amanu a reti, buri na pang tumuluy angga king España. King pekamumunang sulat na, ilarawan na ing malawak a epektu ning patutu da reng Kristianu king Tesalonica: "Ing balita ning Ginu miyabut ibat kekayu e mu king Macedonia at Achaia—ing pamaniwala yu king Dios kabaluan ne king sablang lugal."

Dapot ali sana apagisipan nang David o nang Pablo ding modernung paralan ning pamisabi-sabian king sablang yatu. Makapanaliwa ing isipan a kapamilatan ning radyu at telebisyun, ing siwala ning metung a tau malyaring miyabut king sablang yatu. Metung a aldo, tinanggap kaming sulat ibat king metung a mamakiramdam king dati British Guiana, ngeni Guyana, a apakiramdaman na ing programa ning Bible School of the Air. Kabang manuburan kami king globo, apansin mi a kalahati ning yatu ing kalayu na ibat Manila, at isipan mi nung nokarin ya dinalan ing signal! Kalagu ning pribilehiyu ing ipadala ing Ebanghelyu king sablang yatu—at kasikan ning tungkulan.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King Guelph Summer Bible School king Ontario king 1948, mikukwentu kami nang Dr. Edward Harlow tungkul kareng Bible school. Kabang misyonaryu ya king Africa, nanadala yang regalu para king pamumpisa ning metung a Bible school king Canada. Metung yang binhi iti a mekatuknang king gabun king makapilan a panaun. Kabang mibalik ya ibat Africa, linual ya ing binhi, at kapamilatan ning saup da reng aliwang kapatad dinalan ne king pamumpisa ning Emmaus Bible School. I Dr. Harlow interesadu ya king pamagbuu da reng Bible school kareng lugal ning misyun bilang paralan king pamanyanay kareng Filipinu at aliwang tau ning lugal para king obra ning Ginu. Interesadu ku muri uli ta makapilan nang banua a magturu ku king Manila Evangelistic Institute.

Dapot kabang isipan mi ing pamibalik king Filipinas kanita, ali pakit a malyaring mumpisa kaming antimong proyektu kanita. Dapot pakit na a atin pamanaun para king metung a correspondence Bible school. Atin ding mangalating pamikayatna ding aliwa king direksyun a iti bayu ning Ikaduang Gera Mundial. Ali la mekayap, keraklan uli ta gamitan da ding correspondence course ibat Amerika at sobra yang mabayang ibalik ding papel ning test. Kailangan ing mas malapit a ugne da reng tauan at da reng estudyanti ning correspondence school. At muri, ing antimong obra kailangan yang ibagay king kalagayan king lugal.

Kabang mibalik kami king Manila king Agostu 1949, interesadu kaming pasibayung mumpisa ing ministeryu king radyu, uli ta atin kami antimo kaniti bayu ning gera. King Hunyu 1948, pibuklat ning Far East Broadcasting Company (FEBC) ing istasyun da king radyu at mekapamumpisa lang mamalyari. I Max Atienza, a metung kareng estudyanti ku king Manila Evangelistic Institute, kayabe ya kanita king tauan ning FEBC. Uli ta balu da ing milabas kung ministeryu king radyu, ya at i Mr. Robert Bowman dinatang la kanaku tungkul king pamikuang programa king FEBC. Mekapanaliwa ya iti kanaku, dapot kailangan ing panaun at panalangin bayu mibatan. Kanita, atin aliwang bage a mas mayalaga, antimo ing pamanimanu mi at ing pamanyaup king pisamban king San Juan ban mibangun ya pasibayu. Aliwa pang isipan ya ing paluguran ning programang Kristianu kesa king istasyung komersyal antimo ing dati mi. Mas mal ya iti uli ta kailangan bayaran ing airtime, dapot buri na muring sabyan mas malapad a mamakiramdam a ali pa meligtas

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

a tau. King istasyung Kristianu, ding keraklan a mamakiramdam ila ding atin interes kareng bage ning relihiyun.

Ing aliwang isipan nung nanu ing klase o porma ning programa. Ing programa a keraklan musika, ali talaga malyari; ala kaming kayang para kaniti king lub ning sarili ming grupu. King mumunang bahagi ning 1950, manalangin kami pa para king pamanuru ning Ginu. Masikan ing pakiramdam mi a munta king ministeryu king radyu ning pamanuru ning Biblia. Kanita pin ipadala na kekami ning Emmaus Bible School ing kopya ning bayu rang kursu, "What The Bible Teaches." King labing-aduang masalese a leksyun, ipakit na ning kursu a iti ding pekamalagung katutuan ning Biblia, kayabe ing malinong pamipakit king katutuan ning Ebanghelyu. Kabang abasa mi ing kursu, pakit na a malino ne ing pamanuru ning Ginu. Atin kaming programa ning masalese a pamanuru ning Biblia at alukan mi ing kursu a iti para king pamag-aral king bale. Pisanaman mi ing isip ning programa king radyu at ing correspondence course.

Ali kami mikawani panaun, sinulatan mi i William MacDonald, a kanita Presidenti ning Emmaus king Chicago, ban pakisabi ing paintulut na a gamitan ing kursu, at pakisabi mi muri ing payu at mungkahi. Isipan mi a imprentan ing kursu king lugal king loose-leaf, ban malyari ming ipadala ing aduang leksyun king metung a besis. Potang ibalik da reng estudyanti ding mumunang aduang test, tanggapan da ding aliwang leksyun. At muri, aasaan mi a malis ing kursu, mumuna king Tagalog at kaybat kareng aliwang amanu ning Filipinas. E mabayu tinanggap mi ing paintulut a buri mi at mayap a payu ibat king Emmaus.

Kaybat, inanda kami ban ipakit ing panukala mi kang Robert Bowman ning FEBC. Ing sabit na metung yang malinong patunay a ing proyektu a iti lub ning Ginu. Sinabi na a ing tauan da bayu-bayu mu pagaralan ding aliwa-aliwang klase ning programa a atin da na. Pakiramdam da a kailangan ing programa a mamye saup king pamanaral king Biblia. Sabik ya talaga king panukala mi a kalahating oras a programa balang simana. Inalok na ing panaun kareng bengi ning Lunes, a dati bahagi ning sarili nang programa balang bengi, a dakal mamakiramdam. At muri, inalok na ing saup na kareng mumunang adua o atlung programa ban ipakilala ing programa mi. Pisabi-sabian mi ing lagyu at ali mi pinili ing "Emmaus" uli ning adua a sangkan. Ali ya lagyu a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kabaluan da reng keraklan a mamakiramdam at malyaring ali da sasabyan tutu. Pinili mi ing "Bible School of the Air" at pinumpisa mi ing programa king Abril 1950.

Kabang sinabi ku king metung a kaluguran kung misyonaryung Baptist ing tungkul king proyektu a iti, sinabi na, "Mayap ya pakiramdaman! Dapot malyaring maging buung panaun a obra ya iti." Tutu ya pin iti, agyang isipan mi a sideline mu iti king aliwa ming obra. At muri, ali mi balu a pupumpisan mi pala ing antimong paralan ning pamangaral ning ebanghelyu, agyang gagamitan na ning Seventh-Day Adventists ing kapareung paralan. Pamagpasalamat ing akit a ding aliwa mepukaw lang gamitan ing paralan a iti kareng aliwang lugal. Kabang atyu kami king furlough, metung a misyonaryu ibat West Indies sinabi na, "Buri mi sanang gawan ing antimo kaniti, dapot ali mi kaya ing gastus." Inyabit ku, "Ali mi muri kaya kabang mekapamumpisa kami!" Kabang ali mi balu nung nanu ing kalalabasan niti, linakad kami king pamaniwala. Nung abalu mi sana ing sablang kayabe kaniti, malyaring ala kaming pamaniwala ban mumpisa. Balu ning Ginu at tinuru na kami a dahan-dahan. Ali na kami pinabayan nune dinan na ing balang kailangan.

King pamumpisa, ding sablang pakisabi para kareng libring kursu ibat la kareng mamakiramdam king radyu. Tandanan ku pa ing sabik mi kabang malyari ming sabyan kang Bob Bowman a tinanggap mi nang lebu a pakisabi. Kabang minalis ne ing "What the Bible Teaches" king Tagalog, gamitan ne ning kaluguran mi a i Max Atienza metung a bengi balang simana king programa na a "Bukas na Aklat" (Open Book). Dimakal ya ing interes at ing bilang da reng meka-enroll. Kaybat, minalis ya king atlu pang aliwang amanu ning Filipinas. Dapot, king karaniwan, 60% kareng pakisabi para king kursu king Ingles. Uli ta ing Ingles ya ing batayan ning pamag-aral kareng eskwela. King metung a panaun, inalok mi ing kursu a iti king Kastila, dapot kaybat tinuknang mi. Ding mangalating pakisabi king kursu king Kastila mag-aral la a buri dang pakusugan ing kayang da king amanu a iti. Dakal nang banua ing milabas, ing Kastila ya ing amanu da reng matas a klase, atin pa ibat king panaun ning Kastila. Ali ne antimo kanita ngeni.

Ing pamamalis dalas atin yang dakal a problema. King leksyun tungkul king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

"kaligtasan," dalas gamitan ing amanung "deliver" (iligtas). Malino a ing kapatad a minalis king Tagalog sinandal ya king diksyunaryu na para king amanu a iti. Gamitan na ing amanu a buri nang sabyan ipadala ing metung a pakete o balita. Ali problema kanaku ing suriin ing pamamalis king Tagalog, dapot kareng aliwang amanu kinailangan kung manalig kareng aliwa.

Ing pamamalis king Ilocano ginawa na ning metung a lalaki a atin makapanaliwang kuwentu. King Ikaduang Gera Mundial, upisyal ya king kilusang gerilya a sumalungat kareng Hapon. Dumalo ya king pisamban a Methodist at ya ing maestru king Bible class da reng matua. Atin mangalating G.I. a Amerikanu a linakad king pisamban a iti kaybat ning Liberation. Metung karela mibalik ya kaybat bilang misyonaryu at dinalaw na ding dati nang kaluguran king pisamban a iti, agyang Baptist ya. Kapamilatan ning patutu na, meligtas ya ing pastor, kaybat ning labing-aduang banua a pastor ya. Kabang kinutang na king misyonaryu nung makananu nang saupan ding kayabe king pisamban na, sinabi kaya a sulatan ne ing Bible School of the Air. Dakal a lagyu ing pedala at mekapamumpisa ya ing Dios king obra ning grasya king dakal a pusu. Meligtas ya ing asawa ning pastor, at muri ing metung a maestra ning literatura king high school. Ding adua a high school a pigturuan na pribadu la, at ing kura paroko kayabe ya king school board. Mekaramdam yang lagyu kabang abalu na a ing maestra a iti manyabi king pamamasa king Biblia bilang pekamayap king literatura king Ingles. Sabyan na kareng estudyanti na, "Nung buri yu ing correspondence course a tumulung kekayu ban aintindyan ing Biblia, malyari yung akuan ibat king Bible School of the Air, ali bayaran."

Metung a bengi ning Sabadu, ing dati mamuntuk ning gerilya, i Mr. Lamagna, inanda na ing leksyun na king Sunday school para king susunod a abak. King gamat na atin sigarilyu kabang salikutan na ing metung a reference king leksyun. Binasa na, "Uli ta atin tamung pangaku a reti, kaluguran ku, linisan ta ing sarili tamu king sablang karumalan ning laman at espiritu, at kumpletuan ta ing kabanalan king pamikatakut king Dios" (2 Cor. 7:1). King oras a iti, king mumunang besis king bie na, ing Biblia meging mabiang Libru. Ing Dios magsalita ya kaya; ing sigarilyu king gamat na at ing alak king aparador na "karumalan ning laman." Kinaharap na ing klase na king susunod a abak bilang aliwang tau. Sinabi na, "Atin mekayari kanaku

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

nung bengi. Ing Dios magsalita ya kanaku. Ing Amanu na mabie ya."

E mabayu kaybat neng pagaralan ding leksyun tungkul king bayung pamibait king Emmaus course, "Iti ing mekayari kanaku! Mibait kung pasibayu at ali ku balu nung nanu ya iti." Dalas de imbitan magsalita kareng kumperensya ning Methodist, at ibat kanita ing burung paksa na, abalu yu na, ing bayung pamibait. Kutang de ding tau nung nokarin na apag-aralan iti, at ituru na ing Bible School of the Air. Kaybat ning antimong kumperensya, tatanggap kaming listahan da reng lagyu, metung a dalan o lagpas, a pakisabi ing kursu mi.

Sinulatan na kami i Mr. Lamagna ban pakisabi payu uli ta mumpisa yang Bible class kareng gatpanapun ning Domingu (lagpas kareng regular nang klase). Malyari mi pin ituru ing metung a paksa o serye da reng leksyun? Sinabi mi ing kursu a "Lessons for Christian Living" o "Guide to Christian Growth." King mumuna, atin leksyun tungkul king bautismu, at kinutang na kekami i Mr. Lamagna nung makananu nang ituru iti king kalagayan na. Sinabit mi a ing leksyun ipakit na ing paniwalan ming pamanuru ning Bayung Tipan. Tungkulan na ing mibatan nung tutu iti o ali. E mabayu kaybat na niti, dinatang ya king bale mi. Kabang kinutang ku nung obat dinatang ya king Manila, sinabi na a buri nang mebautismuan kapamilatan ning pamilubug. Anya mesaya kaming bautismuan ya king Manila Bay.

Kayabang apatapulu ing atyu king Bible class na, anya kabang tinapus da ing kursu, kinutang na nung buri mi munta king San Nicolas at ibie ding certificate king metung a antimong graduation. Linakad kami karin king gatpanapun ning Sabadu at mangaral ku king serbisyu king pisamban king abak ning Domingu. Mesaya ku a akit king study ning pastor ing metung a set ning "Synopsis of the Bible" nang J.N. Darby. King gatpanapun a iti, king metung a espesyal a serbisyu, dinan mi ding certificate. Kabang mamaus kami na ibat king bale nang Mr. Lamagna ban muli, linual yang kalahating saku a abias at ibili na king kotse mi. Sinabi ku a ala kaming aasaan ibat karela at mesaya kaming magsilbi a ali bayaran. Kinwentu na a king milabas a banua, pibabatan nang ibie ing ikapulu ning ani na. Mekaani yang 75 a saku at dinan ne ing pitu at kalahati king pisamban. Sinabi na, "Balu yu, mas mayap mangaral ing pastor potang tustu ing pamangan na!" King susunod a banua, ibat king mismung gabun a palayan, mekaani yang 175 a saku, at kaybat

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

neng dinan ing 17 king pisamban, atin yang kalahating saku para kanaku. Ya ing minalis king “What the Bible Teaches” king Ilocano.

Kabang pinumpisa mi ing Bible School of the Air, ala pang tape recorder, anya balang programa LIVE king studio ning FEBC. King mumuna, atin bahagi i Anna king pamamasa kareng sulat o king pamangutang. Kabang dinatang i Ken Engle, a atin karanasan king radyu king WMBI, ing istasyun ning Moody, tinulung ya king programa. Mekiyabe ya kekami angga king pamikasal na at antimo yang anak mi talaga. Makapanaliwa, dakal ing pagisipan a manugang mi ya! Kaybat ning metung a banua, dinatang ing sarili ming anak a i Ken at atin yang bahagi king ministeryu a iti.

> *Ding mumunang simana nang Ken king Bible School of the Air atyu la king “Six Hours at the Mimeograph” (Kaduang Tomu) at “The Bible School of the Air” (King Kayang Kaligayan).*

Ing pamanyabit kareng kutang da reng estudyanti kapamilatan ning personal a sulat malagung bahagi ning ministeryu a iti. Dakal kareti tungkul kareng bage king leksyun. Ing aliwa malyaring uli mu ning kuryusidad. Ing sekretarya ku kaybang mainis kareng mangutang karaniwang kutang antimo ing “Nokarin ne akua nang Cain ing asawa na?” Pigsubukan ming ipaintindi kareng estudyanti ing kayalagan ning pamamasa at pamanaral king Biblia ban sabitan da ing sarili rang kutang. Metung a lalaki ipadala na ding listahan da reng kutang, at isipan ku a king makapilan a banua, sinabit ku ne kayabang lebu kareng kutang na. Kapilan-kapilan tinuluy ku king pamipaintindi kaya ing kayalagan ning kaligtasan. Ali ku balu nung akilala na ing Ginu.

King dakal a banua, aliwa-aliwa ing porma ning programa king radyu. King metung a panaun, ing mismung mensahi kayabang pitung minutu, at kaybat ning metung a himnu atin kaming forum, nung nokarin atlu o apat ing makalukluk king palibut ning mikropunu at pisabi-sabian da ding bage king leksyun. Kaybat, malyari nang irecord ing programa bayu ning oras. Mas kumbinyenti ya iti uli ta malyari ming pilian ing oras ning pamanyirecord. Kareng mumunang aldo, kailangan ming munta king istasyun ning radyu balang bengi ning Lunes. Kanita, dakal ing kaguluan da reng rebelde king palibut ning Manila. Dalas mi pakiramdaman ing pamagputuk ning riple king malayu kabang papunta kami king istasyun, 13 milya balang lakad. Pasalamat kami king pamanyalaga ning Ginu. Kayabe ing pamanaun a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

mag-record king aldo, ikawani mi ing forum at mas mabayang mensahi ing atin kami. King paralan a iti, malyari ming andaman ing programa para king metung a bulan king metung mung abak. King metung a panaun, atin kami muring atlung programa a 15 minutu balang simana king Ingles, a aliwa-aliwang kursu ing gagamitan kesa kareng gagamitan kareng kalahating oras a programa. Ibat king 1981, metung kareng mapamaraluman a misyonaryung Filipinu ing mamasa kareng script a anda ku. Sobra yang abala kareng aliwang obra anya ala yang panaun ban mag-anda script (agyang kaya na talaga), at aku pakiramdam ku sobra nang makakapagal ing magmaneho papunta king istasyun.

Kareng tauling banua, mangalati mu ing direktung sabit ibat king programa king radyu king Ingles. Dapot, mayap ing sabit ibat king programa king Tagalog a gagawan nang Rey Cervantes, aliwa pang misyonaryung Filipinu; dapot ya muri kaharap na ing problema king pamanintun panaun a pamag-anda para kareng programa, lalu na uli ta tatapusan na ing pamag-aral na king metung a Bible institute.

E mabayu kaybat ming pinumpisa ing Bible School of the Air apansin mi a ding estudyanti pakisabi da a ipadala ing kursu kareng kaluguran o kaklase ra. Anya ban masalese iti, nanadala kaming porma nung nokarin malyari dang i-enroll ing anam a aliwa potang ipadala da ding papel ning test da. Kapilan-kapilan nanyabi kami muring patalastas kareng peryodiku king lugal. Dakal a kayagkat ing dinan da reti king bilang da reng ma-enroll. Kaybat ming i-enroll ding kaluguran ning metung a estudyanti, ibalik mi ing listahan kaya kayabe ing sulat a pakisabi kaya a pakusugan na ding kaluguran na ban sumabit. E mabayu, tatanggap kaming angga 3000 a lagyu balang simana. Pamiulu-ulu mu a miyabut mi ing pekamatas a lagpas 4000 king simana a dinalaw da kami i Dr. at Mrs. Harlow king 1962. King Mayu 1967, gewa kaming publikung pamipulung at dinan mi ing Biblia king limang estudyanti ibat king lugal ning Manila a meka-enroll kabang miyabut mi ing kabuuan a metung a milyun. King Marsu 1976, ing kabuuang enrollment miyabut ya king metung at kalahating milyun.

Mas dakal ing ma-enroll kekami kesa king nanu mang aliwang sentru ning Emmaus king sablang yatu, dapot ing porsyentu da reng tinapus kekami ya pin ing pekamababa. Malino a dakal kareng tinanggap king mumunang aduang leksyun ing ali tinuluy. Ing completion rate mi kayabang 10% mu. Nanadala kaming follow-up a sulat kareng ali sinabit, a dinalan na ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

mangalating bunga. Kanita, ipadala mi ding mumunang aduang leksyun king nanu mang tau a ing lagyu at address dinan kekami. Kareng tauling banua, ipadala mi ing metung a sulat a kukutang nung talagang buri dang ing kursu, kayabe ing makapilan a babasan ning Ebanghelyu. Agyang ing paralan a iti pinabababa na ing bilang da reng ma-enroll, pinatas na ing porsyentu da reng tatapus. Aliwang sangkan kaniti ya ing pamagmal ning postage. Kabang mekapamumpisa ing BSA, tustu ya ing selyung aduang sentimu ban ipadala ing sulat (metung a cent ning U.S.); ngeni apatapulung sentimu ne! Agyang limang cent mu ning U.S. iti king palitan ngeni, dakal ya ing dinagdag na kareng bayaran king postage.

E mabayu malino ne a ing kursu metung yang pekamayap a paralan king pamangaral ning ebanghelyu king sablang bahagi ning Filipinas, ibat Batanes king norte angga Tawi-tawi king timog. Ali mu misan a ing metung a misyonaryu munta ya king metung a lugal a pagisipan na ala pang mangaral ning Ebanghelyu karin. Kaybat, king metung a bale, akit na ing Certificate of Completion a pipagmalaki at makabitin king frame king pader. Uli ta atin ding ali minyalik kareng mumunang test, mayalaga a dinan da reti ing malinong pamipakit ning Ebanghelyu. King mumuna, i R.A. Laidlaw ning New Zealand, king kayapan na, nanadala yang suplay ning pekamayap nang booklet, “The Reason Why.” Aliwang booklet ing gamit mi, at tinanggap mi ing makapilan a “Here’s How” ibat king Life Messengers king Seattle. Atin aliwang booklet a mas buri mi kesa kaniti, dapot akit mi a ing “Here’s How” mas makatulung. Kabang pagaralan mi nung obat, ing kinapusan mi, uli ta misulat ya bilang pamisabi-sabian, ding mamasa ibili da ing sarili ra king lugal ning metung kareng mikukwentu. Tinulung ya iti karela ban aintindyan ing balita.

Bilang bunga ning pamanaral a iti, linual kaming booklet a “What’s the Answer?” Ipakit na ing metung a mag-asawa king metung a lugal keni a kukutang kaniti. Kapamilatan ning metung a kasiping a Kristianu a atin Biblia, abalu da ing sabit kareng dakal a kutang a dalas kutang keni. Ipaliwanag ning kasiping ing dalan ning kaligtasan, at mipus ya ing kuwentu kabang ing mag-asawa makaluhud la at tatanggapan de i Cristo bilang Ginu at Tagapagligtas da. Minalis ya iti kareng apat a amanu a ipamye mi ing kursu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

keni. Tutu ya ing pamakiramdam mi uli ta dakal ing sinulat ban kwentu nung makananu dang tinanggap i Cristo, angga king lumuhud la antimo king ginawa ning mag-asawa a iti.

Metung a lalaki king Kabisayan sinulat na a metung a aldo dinalaw na ing bale da reng kamaganak na at akit na ing metung a booklet king lamesa. Uli ning kuryusidad, mekapamumpisa yang mamasa, dapot uli ta ali ya kumportable, ibili na pasibayu. Antimo muri ing mekayari kareng susunod a pamanlub na, dapot king katlung besis pibabatan nang basan ing sablang booklet. Kabang tinapus na ing booklet, tinanggap ne muri i Cristo bilang Tagapagligtas na.

Metung a misyonaryu ibat king Far East Broadcasting Company kinwentu na ing pamanlub na king metung a tribu da reng Sea Gypsy kareng malayung isla king timog, makapilan mu a milya king pali ning norte ning Borneo. King pamagulu na, akilala na ing metung a Kristianu king bahagi a iti ning bansa, a keraklan Muslim. Kabang kinutang na ing lalaki nung makananu yang meging mananampalataya, sinabi kaya a kapamilatan ning kursu ibat king Bible School of the Air.

King metung kareng pamanlub mi king Baguio, dinalaw mi ing metung a pilay a dalagang Intsik king bale da karin. Ing tata na metung yang negosyanti a atin maragul a tindahan king siudad. Makapanaliwang meligtas ya kapamilatan ning pamanaral king kursu a “What the Bible Teaches.” Agyang pilay ya at wheelchair ing gamit na, malinag ing patutu na para king Ginu, agyang ing keraklan king pamilya na ali sasang-ayun. King susunod a pamanlub mi king Baguio, abalu mi a atyu ya kanita king metung a barriu king bunduk nung nokarin atin negosyu ding pengari na. Abalu mi a atin metung a bus a munta karin king abak at mibalik king gatpanapun. Linakad kami ibat Baguio kayabang alas otso, datang kami king barriu kayabang alas onse, anya atin kaming kayabang aduang oras a pamanlub bayu ing pamibalik. King keraklan ning dalan, ali sementadu ing dalan, mibalikuku king pali da reng bunduk at malalam ing alikabuk. Kabang sinakay kami king bus, ikami mu ing maputi, ding aliwa kayumanggi a Filipinu. Kabang tinupa kami, metung na ing kulay mi ngan! Ding bus a reti maki lang bukas a pali at ala lang proteksyun laban king alikabuk! King prayer meeting king bengi a iti, binanggit ku ing Amanu ning Dios kang Adan, “Uli ta alikabuk ka, at king alikabuk ka mibalik.” Ali mi

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

talaga buri ing mibalik king alikabuk king paralan a iti! Dapot, malaga ya ing mamye pamanglakas-lub king dalaga a iti. Kaybat, tinuru ne ning Ginu king buung panaun a pamagsilbi king Ginu agyang maki yang kapansanan king katawan.

Kareng milabas a kapitulu, kinwentu ku nung makananu la mibuu ding asembleya king Tarlac at king Bahay-pare, Pampanga bilang bunga ning kontak king Bible School of the Air. Kapilan-kapilan, apakiramdaman mi ing aliwa pang grupu a meging lokal a pisamban kapamilatan ning kontak a iti. King lugal a maki lagyung Nahapay king probinsya ning Iloilo, atin metung a malating asembleya a mibait kapamilatan ning pamakaligtas da ning aliwa kapamilatan ning kursu. Atin kaming pamisamaban king grupu a iti kapamilatan ning pamanlub da reng mangagobrang Filipinu. Malyari mi pang kwentuan ding lalaki at babai a ngeni magsilbi la king Ginu king aliwa-aliwang paralan, a tinulung o meligtas kapamilatan ning pamag-aral da. I Mr. Fred Magbanua, managing director ning Far East Broadcasting Company, metung ya karela.

King makapilan a banua, ing kalahating oras a programa king Ingles miyere ya kareng makapilan a istasyung komersyal. Kareng aliwa kareti, ing Back to the Bible Broadcast mamirma yang kontrata para king airtime pitung aldo balang simana. Kuanan mi ing oras king Domingu at bayaran mi karela. Kabang inyabe ing martial law king Septyembri 1972, ding sablang istasyun ning radyu mipaintuknang la pansamantala. Ding istasyun ning Far East Broadcasting Company kayabe la kareng mumunang mepaintulutan a mibalik, keraklan uli ta ali la makibahagi king pulitika. Isipan ku metung mu a simana ing ali mi aere uli niti. Kareng aliwang istasyung komersyal, mas mabayang bayu la mekapibalik king pamag-aere. Kabang mibalik la, ing keraklan karela mas matas ing singil kesa king dati. Pasibayu ming tinimbang ing kalagayan, at uli ta mangalati ing sabit ibat kareng istasyun a reti, pibabatan mi a ali malaga ing dagdag a gastus.

E mabayu kaybat ming mekapamumpisa, malino a kailangan mi ing saup king obra king opisina. I Miss Luz Lazaro ibat king asembleya king San Juan dinatang ban makiobra kekami, at angga ngeni tapat yang magsilbi king opisina kaybat ning lagpas atlumpulung banua. Dakal pang aliwa king dakal a banua ing mekiobra kekami king mabaya o malating panaun. Ding Misses

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Letty at Nelly Licera dakal ing dinan dang mayap a saup king dakal a banua. Kabang linakad la i Mr. at Mrs. Glynn Dean papunta king Amerika, i kapatad Elino Aragon, a magobra kang Glynn, dinatang ya king Bible School of the Air bilang office manager king 1974. Elder ya king asembleya king Binangonan at kayabe ya king dakal pang aliwang gawain king obra ning Ginu, lalu na king obra king kampu. Anya ing buung pamamalyari ning opisina ning BSA atyu ne ngeni king gamat da reng Filipinu. Ing komite ning atlung misyonaryu at i Kapatad Aragon mipupulung la kapilan-kapilan ban pisabi-sabian ding malagung bage. Ding tauan maki lang suweldu.

Ing bahagi a iti ning obra ning Ginu metung yang pamikayatna king pamaniwala, at pupurian mi ing Ginu king katapatan na king pamamye kareng kailangan. Atin kareng kapatad a lalaki at babai a Filipinu a mamye regular, dapot ing keraklan ning pundu ibat ya king aliwang bansa. Dakal nang banua ing milabas, ipapakit ku king Ginu ding kailangan ning obra a iti. Ing magaspang a kwenta ipakit na a $500 ing kailangan, lalu na para king pamanyimprenta at postage. Kabang mekalukluk kami para king almusal kaybat ning debosyun ku, dinatang ya i Ken Engle. King nanu mang sangkan, kailangan nang lumual a masiadu king abak a iti at miyuntuk ya king post office ban kuanan ding sulat mi. King kasayan mi (at pamagulu, kailangan kung aminan), ing metung a sulat atin check a $500. Ali karaniwan a datang ding pundu king antimong makapanaliwang paralan, dapot malyari ming patutuan a ing Dios ali na kami pinabayan.

> *Lawen yu ing "Five Hundred Dollars at Breakfast" king Kawalung Tomu.*

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 24

Ing Obra king Kampu

"Salamat king Dios, a pane na tamung pakapanaluan kang Cristo, at kapamilatan tamu ipakalat na ing manyaman a amung ning pamakakilala kaya king balang lugal." (2 Cor. 2:14)

King mangalating amanu, ilarawan ning Apostol ing metung a malagung larawan ning pamanalu. I Cristo minanalu ya karing sablang kalaban na, at tuturu na itamu a tinubus na king kayang prusisyun ning pamanalu. Ding prusisyun ning pamanalu da reng Romanu kayabe la ing pamanutud insensu. King parada ning pamanalu nang Cristo, ing insensu ya ing manyaman a amung ning pamakakilala kaya. Uli ning kalagwan ning pamakakilala kang Cristo Jesus a Ginu na, i Pablo malugud yang ikawani ing nanu mang pakinabang a ibie ning yatu. Dapot ali mu ing pamakakilala kaya ing kailangan tamu; kailangan tamu muring ipakilala ya. Ing manyaman a amung ning pamakakilala a iti kailangan yang ipakalat king sablang lugal. Metung kareng paralan nung makananu mipakalat ing pamakakilala a iti ya ing kampu.

Binanggit ya king milabas a kapitulu ing Philippine Keswick Camp. King mumunang antimong kampu, a miyayaliwa king Montalban ibat Disyembri 26, 1931 angga Eneru 2, 1932, atin 85 a kabataan. Meging panaun ya iti ning maragul a pamendisyun agyang kulang talaga ding kagamitan. Kanita, ali masalese kareng estudyanti ing mag-aral high school o kolehiyu kareng probinsya. At muri, ding mag-aral king Manila dalas ali la makauli para king bakasyun ning Pasku. Anya metung a misyonaryu ing atin isip a gawan ing kampu king panaun a iti para kareng estudyanti. King kapat a kampu king 1934, 136 ing dinalo. Bayu ning kampu king 1937, metung a masikan a bagyu ing tinangay king dakal a bahagi ning bangin king Montalban nung nokarin miyayaliwa ding milabas a kampu. Akit ing bayung lugal king bunduk king lalam ning Antipolo.

Inanda na ding sablang bage para king labing-metung a Philippine Keswick Camp king pamagpus ning 1941. Ing grupung magobra a planadu king Disyembri 8 mekansela uli ta dinatang ing balita tungkul king pamanyalakay da reng Hapon king Pearl Harbor at kareng lugal king Filipinas. Ing keraklan kareng gamit ning kampu mitagu king bale mi. Ding kama ning kampu dinan da king komite da reng Amerikanu king Santo Tomas Internment Camp. Kaybat king gera, metung a pamilyang Intsik a Kristianu pakisabi na nung malyari dang gamitan ding

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

tolda. Mamaus la papunta king metung a malating isla king pali ning norte ning Luzon. Malyaring ding tolda a reti ing pinansinan da reng bomber ning U.S., at isipan dang malyaring gamit da reng Hapon. King kasakitan, atin kareng kaluguran ming Intsik a mete at mesugatan kareng pamanyalakay a reti. Siempre, ali malyaring magkampu kabang sasakupan da reng Hapon. Ali kami muri makapibalik king antimong gawain kabang mibalik kami king Filipinas king 1949.

Kaybat, i Ray Kalback at i Ken Brooks kayabe ing aliwa pa pinumpisa ra ing Highland Band Camp. Ing mumuna rang kampu miyayaliwa king 1954 king Tagaytay, at panaun ya ning pamendisyun para kareng kabataan a mitipun karin. Metung a aldo king kampu a iti, ing direktor a i Ray Kalback linibut ya king kaburi ning kusina at akit na mismu ing metung a damulag (carabao) a titikman ing sabo para king apunan. Mabilis de pinatalan ing damulag, agyang pakit na a buri na ing sabo. Mayap dang pinakulu ing sabo kaybat, at ala kareng kampers ing akabalu. Ali tustu ding kagamitan karin, anya king susunod a banua mipulung ya ing kampu king lugal ning Far Eastern Bible Institute and Seminary (FEBIAS). Tustu ing lugal para kareng kampers, dapot mapali ding gusali uli ta ding kampu miyayaliwa king panaun ning pamalinis. Dapot tustu ing interes at pamendisyun ban ituluy ing pamikayatna a iti.

Ibat 1956 angga 1961, apaupaan da ding kagamitan king Nazarene Bible School a manuburan king Trinidad Valley malapit king Baguio. Ing malapad at mabalat a lambak a iti kabaluan ya kareng gulayan at prutasan na, at maki yang lagyung “the salad bowl.” Uli ta atyu ya king bunduk, mas malamig ing panaun; ing tutu, atin kareng ibat king mababang lugal a pakiramdam da a sobrang malamig king kampu. Aliwa-aliwang kampu para kareng Filipinu at Intsik ing miyayaliwa king anam a simana. Dakal ing pepatutu tungkul king mapamalan a pamendisyun a tinanggap da kareng kampu a reti, at atin kareng dinalo a ngeni atyu la king buung panaun a pamagsilbi king Ginu.

Metung karela ing kapatad mi a i Elino Aragon, elder king asembleya king Binangonan at office manager muri ning Bible School of the Air. Sulat na, “Meyubu ku a dadalo king Sunday School, anya kabisadu ku ing dalan ning kaligtasan. Agyang ali ku atandanan ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

panaun a linapit ku king Ginu at tinanggap ke bilang Ginu at Tagapagligtas ku, pagisipan ku a meligtas ku. Dapot, kabang dumalo ku king kampu kanita ku mu apansin ding duda ku tungkul king kaligtasan ku. Kalabing-atlung banua ku kanita at interesadu ku talaga kareng gawain king kampu. Metung kareng burung oras ku ya ing Gospel Hour, nung nokarin pagaralan mi ing Mumunang Sulat nang Juan. Kabang datang kami king 1 John 4:20, megulu ku. Sabi ning bersikulu a nung ing metung a tau sabyan na a lugud na ing Dios at mumuaw ya king kapatad na, mamalabung ya. Kanita, pane ku kasalungat at kaaway ing matuang kapatad ku a lalaki. Linapit ku king mangangaral kaybat at kinutang ku kaya ing kalagayan ku. Malyari ku pin meligtas dapot mumuaw ku king kapatad ku? Pinayuan na ku, at pasibayu kung inalay ing bie ku king Ginu. Kabang miuli ku, pigsubukan ku ing bayung ugali king kapatad ku. Kaybat ning makapilan a banua, apansin ku a ing bersikulu ali tungkul kareng kapatad king laman nune kareng kapatad a Kristianu. Nanu man, ing bersikulu a iti meging pamibaliku ning bie ku bilang Kristianu."

King 1962, pigaganaka nang Milton Haack ing metung a kampu king Valdez, king siping ning ilug malapit king Floridablanca. Iti keraklan para kareng mananampalataya king lugal a iti ning Pampanga. Atin kareng tau a reti ali la kaya ing gastus ning paglakbe papunta king Baguio. Pane nang pakay ning komite ning kampu a pababan ing gastus angga king kaya ban makadalo ding dukhang estudyanti. Kareng susunod a banua, miyayaliwa ding kampu king Cabcaben at king campgrounds ning New Tribes king Dinalupihan. Atyu la king Bataan ding adua a lugal a reti, nung nokarin ding sundalung Filipinu at Amerikanu linaban la kareng mas makusug a puersa da reng Hapon king 1942. King 1974, ing tauling banua bayu mi gamitan ing sariling campsite, atin 69 a kampers ibat king 15 a pisamban king Christian Training Camp king Dinalupihan kayabe ing 26 a staff. I Elino Aragon ing direktor king kampu a iti. Miuli la ding kabataan a maki pasan king pusu ban tumulung king obra kareng aliwa-aliwang asembleya ra. King banua muring iti, 48 ing dinalo king Pampanga Youth Camp king Floridablanca at apulu karela ing mipahayag pamaniwala king Ginung Jesucristo. I Stimson Alviar ing direktor king kampu a iti. Kareng sablang kampu a reti, mipalakas la ding mananampalataya king pamaniwala ra, at dakal kareng ali pa meligtas ing akilala ra i Cristo bilang Ginu at Tagapagligtas da.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Kareng sablang lugal a reti atin problema uli ta ding kampu kailangan dang iskedyul kareng panaun a kumbinyenti kareng mikakuang lugal ning kampu. Mas mayap sana nung atin kaming sariling kampu, dapot nokarin kami makakua pera ban saliwan ing tustung lugal? King makapilan a panaun, linawe ning komite ding aliwa-aliwang malyari at ding makapilan a lugal a atin. Ali pakit a atin malinong pamanuru ning Ginu king nanu man kareti. Potang atyu la mu king lub ning Ginu malyari dang asaan a ibie na ding kailangan.

King 1974, metung kareng mangagobrang Filipinu abalu na ing metung a lote malapit king Malolos, ing kapitolyu ning Bulacan. Kapamilatan ning metung a kaluguran a real estate agent, abalu na a atin aduang ektarya (mangalating lagpas limang acre) a palayan, a atin muring makapilan a dutung prutas, keraklan mangga. Ing presyu ning gabun mababa ya kumpara kareng karaniwang presyu king lugal a iti. Kailangan saliwan ing metung a malating bahagi ning gabun para king dalan, dapot nung ali, masalese yang datang. Uli ta malapit ya king pekamalagung dalan papunta king norte ibat Manila, malyari yang datang ibat Manila king metung a oras sakay kotse. At muri, malapit ya king pusod da reng keraklan a asembleya king Luzon.

Kaybat ning dakal a panalangin at pamanimbang, kayabe ing kwenta ning pundu a atin, pibabatan dang ituluy ing pamakipag-usap. Ding mikakua ali la mananampalataya dapot masalese lang kausapan, at miyayus ing mayap a kasunduan. Ing pera para king down payment, nung e atin na, dinatang ya kapamilatan da reng regalu da reng tau ning Ginu at da reng asembleya keni. Ing Workers Together king U.S. apukaw da ing interes kareng tau ning Ginu king Amerika at Canada. Reti at aliwa pang paralan ing gamit ning Ginu king pamamye kareng kailangan, anya mabayaran mi la ngan ding bayaran king oras. Metung yang pamipakit iti kareng tau ning Ginu king Filipinas nung makananu na ibie ning Ginu ding kailangan ning obra na. Uli ta bahagi mu ning gabun ing kailangan ngeni para king kampu, pakay da a makakuang tustu ibat king ani ning abias at prutas ban bayaran ing gastus king pamamalyari ning lugal mismu.

King mumunang aduang banua (1975-1976) king sariling lugal mi, ding tolda

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ipadiram la para king dormitoryu. Agyang mekatulung la para king agad a kailangan, sobrang mapali la. Anya king susunod a banua, malyari nang gawan ing aduang dormitoryu a pansamantala. Keraklan pawid ing bubung at pader da, at isipan da a mibuy la kayabang lima o anam a banua. Isipan da a kanita malyari nang gawan ding permanenteng dormitoryu. Megawa la ding aduang malating bale para king caretaker at king magsasaka at kareng pamilya ra. Ding pamanubuk a mag-alaga manuk at kuneho, king kasakitan, ali mekayap uli ning sakit at panakau king bengi. Metung kareng mumunang proyektu ya ing pamangan-pamanganan at kusina. Maragul a saup kabang metapus la reti at maki screen king palibut. Dapot, kabang isusulat ku iti (1982), sobrang masikip ding lugal a reti potang lagpas dinalan ing enrolled king kampu; anya atin nang plano ban palaparan la. Ing pamangan-pamanganan dalas megamit yang pipupulungan, agyang potang mayap ing panaun miyayaliwa ding klase king lilim da reng dutung. Kanita muri, makapilan a kwartu ning dormitoryu a hollow block ing megawa, a maki double bunk bed. Kareng susunod a banua, aasaan da a dagdagan la reti at gawan muri ing metung a kapilya, at malyaring metung a aldo pati swimming pool. Atin nang kuryenti, anya malyari nang atin bomba ban itas ing danum ibat king balun papunta king tangki ning danum. Pupurian mi ing Ginu king pamamye na kareng sablang kagamitan a reti.

Siempre, malyaring kutang nung tustu ya pin ing pamanggamit king kampu ban patunayan ing gastus a pera para king gabun at gusali. Malino a ali tamu malyaring asaan a ing balik ning puhunan a iti atyu kareng bage a materyal. Atin aduang paralan ban lawen iti. Mumuna, ing mismung pamanggamit king lugal, at kaduang, ding bunga king bie da reng lalaki, babai at anak.

King tropikal a panaun keni, ding kampu ali kailangan andaman para king taglamig; ali dakal ing pamagbayu ning pamalamig at pamapali king buung banua. King pekamasikan a panaun ning uran (Agostu angga Oktubri), dalas sobrang basa ing gabun. Ing regular a panaun ning kampu atyu king panaun ning pamapali (a bakasyun muri ning eskwela) king Abril at Mayu. King makapilan a banua, ing aduang simana a Christian Training Camp meging pekamakapakinabang a panaun.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Keraklan kabataan, dapot atin muring mas matua, ing dadalo king kampu a iti. Pamalakaran ya antimo ing "maikling termino" a Bible school, a ing kurikulum na mikalat king apat a banua. Ding Bible study tutukyan da ding makapilan a libru ning Biblia at makapilan a pamanaral king doktrina. Atin muring klase tungkul kareng praktikal a bahagi ning pamagsilbi bilang Kristianu. Ing pakay ya ing pamanuru kareng mananampalataya kareng katutuan ning Biblia, kayabe ding paralan ning pamagsilbi, ban ing kabaluan a iti gamitan da kareng sariling asembleya ra. Kayabe kaniti ing pamagnasan a pamuyamanan ing bie ra king espiritu at pakatagan la king pamaniwala, ban atin pamakapukaw king espiritu king pamagsilbi king Ginu.

Atin muring kampu para kareng kabataan balang banua, para kareng edad high school at para muri kareng mas matua. Kareng kampu a reti, misasamang ding mananampalataya at ding ali mananampalataya, anya mas maragul ing pamangaral ning ebanghelyu. Balang banua, atin ulat a atin meligtas at mipalapit king personal a ugne king Ginung Jesucristo. Angga king malyari, sundan da la reti ban maging kayabe la kareng gawain da reng kabataan kareng lokal a pisamban.

Kayabang 1969, i Miss Tessie Castro, a ing pamagbayu na ya ing dinalan king pamumpisa ning obra king lugal ning Bahay-pare, atin yang bisyun ning kampu para kareng anak. King bakasyun ning Pasku, inimbita la ding anak ibat king lugal a iti. Ing tata nang Tessie, kareng milabas a banua, atin yang negosyu ning ebun at ding manuk a mangebun atyu kareng kulungan king gabun na. Kaybat neng tinuknang ing negosyu, linisan da ding kulungan ning manuk at gamitan da la bilang pansamantalang dormitoryu para king kampu da reng anak. Malayu la king pekamayap ding kagamitan, at kulang ing kayang; dapot pamanaun ya iti ban idalan ding aliwa kareng anak king impluwensya ning Ebanghelyu. Kareng tauling banua, ing kampu da reng anak linipat ya king bayung campsite, at mas malapad ing pamipaus na at mas mayap ding kagamitan.

King metung a panaun kailangan ming upaan ing kagamitan ning kampu, dapot ngeni malyari ming paupaan ing kampu kareng aprobadung organisasyun ebanghelikal kareng panaun a kumbinyenti king sariling grupu mi. Iti mamye mangalating kita ban saup king pamanyalaga at pamagbayu. King lub ning banua, dalas gamitan ing kampu para kareng kumperensya king metung a bengi o king Sabadu at Domingu. Balang

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

banua, atin kumperensya da reng lalaki king nanu mang holiday. Ding lalaki ibat kareng aliwa-aliwang asembleya mitipun la para king panaun ning pamisamaban at pamanuru king Amanu ning Dios. Ding paksang pinili dalas praktikal ban saupan ing bie ning lokal a pisamban, antimo ing Pamamili at Tungkulan da reng Elder; Disiplina king Lokal a Pisamban; o Ing Apunan ning Ginu, nanu ing kahulugan na at makananu ya tandanan.

Kareng tauling banua, atin kumperensya para kareng babai. Ding asawa a lalaki pigaganaka ra ban sanalan da ing pamanyalaga king bale king makapilan a aldo ban ding asawa ra malaya lang makibahagi kareng kumperensya a reti. Ali mu malagung panaun ning pamisamaban kabang mitipun la ibat kareng aliwa-aliwang lugal, nune panaun muri ning pamag-aral. Keni muri, ing pamanuru praktikal, tungkul king lugal da reng kapatad a babai king lokal a pisamban at king bale. Ding aliwang grupu antimo ing Boy's Brigade, Pioneer Girls at ding pamisamaban da reng kabataan gamitan da ing kampu para kareng espesyal a pamipulung. Kaybat ning makapilan a banua, king 1982, mepili ing lagyu ibat kareng makapilan a mungkahi. Kabaluan ne ngeni bilang "Emmaus Bible Camp." Panalangin da reng sablang kayabe a ing kampu a iti talagang maging antimo ing dalan papunta Emmaus, metung a lugal nung nokarin ding tau pag-aralan dang lumakad kayabe nang Cristo at pakiramdaman ing pamanuru na.

Ibat kanita mekua ing lugal ning kampu, ding kapatad atin lang bisyun a gamitan ya muri para king metung a Bible school. Dakal a mayap a Bible school at seminaryu king Filipinas. Dapot, denominasyunal man o ali, ali la malyaring ituru ing katutuan ning Bayung Tipan antimo ing pamakaintindi mi. At muri, akit mi a atin kareng kabataan mi a dinalo kareng antimong eskwela a mepalapit kareng aliwang grupu. Potang pilian dang suweldu balang bulan o pamanalig king Ginu para kareng kailangan da, ing mumuna kapilan-kapilan mas mekapanaliwa. Ing mumunang Bible school miyayaliwa ibat Eneru angga Marsu 1982, kayabe ing 15 a estudyanti. Atin karela a pinabalan a mangagobra a pakiramdam da a kailangan dang dagdagan ing kabaluan da king Amanu. Ing aliwa ibat la kareng aliwa-aliwang asembleya, at ing pekamatua karela retiradung sundalu ibat Baguio. Uli ta ing batayan ning pamag-aral king Filipinas atyu king Ingles, dakal a Bible school ing gagamit king amanu a iti. Metung kareng sangkan kaniti ya

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

a ding estudyanti da ibat la kareng lugal a aliwa-aliwang amanu. Ing problema a mibait kaniti ya a dalas mairap kareng estudyanti ing ipahayag ding isip ning teolohiya king sariling amanu ra. Atin panaun a ding mangangaral sabyan da ing metung a bage king Ingles at kaybat linawe la kanaku, "Makananu me sabyan iti king Tagalog?" Anya king malating eskwela mi, Tagalog ing gamit king pamanuru. Kaybat, aasaan a gawan yang buung terminung eskwela, gamitan ding kagamitan ning kampu potang ali panaun ning regular a pamagkampu.

Dapot ding sablang gawain a reti ala lang kakwentan nung ala yang bunga king espiritu king bie da reng lalaki at babai. Tutu, atin antimong bunga a pupurian mi ing Ginu. King labas ning KAMANGGAGAWA ning Mayu-Hunyu 1973, atin patutu antimo kaniti. Ibat king metung a dalaga king San Juan: "Ing kampu a iti maragul a pamendisyun kanaku. Kabang dinatang ku, maki kung pusung danupan king tutung pamisamaban Kristianu. Atin kung kutang a pakisasakitan ku. Asabitan la keni ding kutang ku at akua ku ing buri ku—pamisamaban kareng Kristianu a kasing-edad ku. Mekapagsaya ya uli ta mipabahagi ya king Lagyu nang Jesus."

Iti ing pamamalis ning metung a patutu king Tagalog nang metung a binata ibat Sumapa, ing pekamalapit a asembleya king kampu: "Keni akit ku ing tutung kasiguraduan ning kaligtasan ku. Isuku ku ing bie ku kaya at balu ku a nung tapat ku, atin kung pamanalu king pamaniwala ku king balang panaun."

Metung a dalaga ibat Caloocan City ibie na ing patutu a iti: "Ibat ku king pamilyang Romano Katoliku, anya ala kung balu tungkul king kaligtasan. Kapamilatan ning personal a pamanulu ning counselor ku at ding mensahi a dinan, akilala ku i Jesucristo at isuku ku ing bie ku kaya, a ngeni Ginu ku. Masaya ku talaga! Salamat king Dios kareng antimong kampu."

Ala yang duda a ing ministeryu ning kampu meging at tuluy yang maging malagung ambag king pamipaus ning obra ning Ginu at king pamipalakas kareng tau ning Dios king pekabanal dang pamaniwala. Siempre, iti dalan na king pamagdakal king espiritu at king pamagbuu da reng lokal a pisamban.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 25

Pamisamaban king Ebanghelyu

"Tapat ya ing Dios, a ya ing minyaus kekayu ban makisamaban king Anak na a i Jesucristo a Ginu tamu." (1 Cor. 1:9)

Ing malagung manunulat at mangangaral ning debosyun ning milabas a henerasyun, i Dr. F. B. Meyer, sinulat na metung a besis, "Agyang malugud kung ibie ing kusug ku kareng kayabe ku king pamaniwala, ali ku buri maging denominasyunalista mu, at ing pekamipagmalaki ku ya ing maging kapatad da reng sablang tapat a lugud king Ginung Jesucristo." Ding antimong pamakiramdam malyaring mas mekapanaliwa kareng atyu king lugal ning misyun, nung nokarin uli ning kalagayan mipalapit tamu kareng aliwang grupung Kristianu. Agyang ali tamu ikawani ding katutuan a akit tamu a ituru ning Kasulatan, malyari tamung makisamaban kareng anak ning Dios a ali pane tanggapan ding aliwa kareng katutuan a reti. Ing katutuan ning pamipabukud malyaring sobra yang dalanan nung ali na tamu pamisamaban kareng anak ning Dios. Ing antimong pamisamaban ali na buri sabyan a sang-ayun tamu king sablang paralan da ning pamagsilbi o king pamakaintindi ra king Kasulatan. Ila ding talasilbi ning Ginu at kaya la manyabit, ali kekatamu. Balu nang Apostol Pablo a atin mangaral ing Ebanghelyu a masamang sangkan, dapot mesaya ya uli ta mipahayag ya ing Ebanghelyu (Phil. 1:15-18).

King pamakiramdam a iti, pagisipan ku a pribilehiyu ing magsilbi king nanu mang paralan kayabe ing makapilan pang aliwang organisasyun king dakal a banua. King mabaya o malating panaun, atin kung pribilehiyu a magsilbi kareng konseho o advisory board da reng grupu antimo ing Christian Literature Crusade, Open Air Campaigners at Back to the Bible Broadcast. Kayabang 15 a banua, pribilehiyu ku ing makiabe king tauling organisasyun a iti, mumuna bilang kayabe ning Philippine Advisory Council, at kabang mi-incorporate la ding Philippine Bible Broadcasters, mekipulung ku karela, mumuna bilang kayabe at kaybat bilang consultant angga kanitang mag-resign ku king Disyembri 1979. Kanita, king edad a 81, kailangan kung bawasan ding gawain ku. Ing anak ming i Kenneth kayabe ne ngeni king board a iti.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Metung a gawain a ali ku pa ikawani ya ing advisory board ning Overseas Christian Servicemen's Centers. King milabas a kapitulu, binanggit ya ding sundalu a dinatang king bale mi kareng banua bayu ning gera king Pacific. Atin kaming kontak king nanu mang lalaki a reti a mebie ibat king gera, kayabe ding mibilanggu king prisoner of war camp, king aliwa king Filipinas at king Japan.

I Jessie Miller metung ya karela, at sinulat na ing kuwentu na king metung a tract, "Nine must die" (Siam ing kailangan mate). Kaybat ning Death March ibat Bataan, atyu ya king kampu king Tarlac nung nokarin mipartiyu la king grupung apulu-apulu. "Nung atin metung a malako, ding siam baril de," ngana da reng Hapon. Metung king grupu nang Jessie ing linako, at ding siam mikalinya la king harap ning mamaril. Kayabe ing sablang kasakitan ning danup, ala yang tustung pamangan at sakit, buri nang Jessie a tapusan da ne. Kanita mapus ne ing kasakitan na—king bale ne kayabe ing Ginu. Kanita mismu, magsalita ya ing Ginu, "Jessie, malugud ka mibalik keni bilang misyonaryu?" Pakit na a ali malyari iti dapot sinabit i Jesse, "Wa, Ginu, malugud ku." Sinabi na a king oras a iti, balu na a ali ra ya malyaring baril ding Hapon! King metung a sangkan a ali abalu (ali abalu ning sablang tau nune i Jessie mu), pibalik da la ding lalaki king kwartel at sinabi ra, "Bukas." Ing bukas a iti ali ya dinatang!

Kaybat ning dakal a banua king prison camp at mairap a obra king Japan, dinatang ya mu ing J-Day. Kabang miuli ya, i Jessie linub ya king Biola at king tauli mibalik ya king Filipinas bilang misyonaryu. Kaybat ning makapilan a bulan, linakad ya papunta Japan ban kuanan ing nobya na, metung a matas at blonde a malagu, i Netty, a misyonaryu ya karin. E mabayu kaybat dang mibalik king Manila, atin pamakisabi para king metung a auxiliary chaplain ban mamyalaya serbisyu para king metung a detachment ning U.S. Air Force king Manila Port Area. Iti ing meging pamibuklat para king obra kareng sundalu, a dakal a pamendisyun ing dinan ning Ginu king pamakaligtas da reng dakal a lalaki.

Mipalapit kami kareng Miller king bayung gawain a iti, at tinulung kaming manintun lugal para king servicemen's center at muri kareng kumperensya para kareng sundalu. Ing obra a iti king mumuna atyu ya king lalam ning Far Eastern Gospel Crusade, nung nokarin magsilbi la kanita ding

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Miller. Dapot, uli ta ing antimong pamikayatna ali kayabe king planadung pamipaus ning misyun a iti, mipagkasundu la a dapat bukud a obra iti. Kabang atyu kami king furlough king 1953-54, inimbita da ku munta king Chicago para king kumperensya kayabe ding Miller at ding makapilan kareng sundalu a meligtas. King kayapan ning OMF, pepaintulutan da kaming mipulung king bale ra karin king makapilan a aldo. Megamit ya ing panaun a iti king pamanyabi kareng pakay at pamanyulat ning constitution para king Overseas Christian Servicemen's Centers, Inc.

King dakal a banua, maragul a pamendisyun ing dinan ning Dios king obra a iti. Atin kareng lalaki a mumunang meligtas kapamilatan ning obra a iti a maragul ing bahagi king pamagdakal na. I Dick Patty, a dati atyu ya king center king Oxnard, California, dinatang ya ban buklatan ing center king Olongapo at kaybat gawan ing center malapit king pasbul ning Subic Naval Base. Kaybat, mibuklat ing metung a bale malapit king Clark Air Force Base. Dakal ding lalaki a mebayu ing bie kapamilatan ning pamakakilala kang Cristo kareng center a reti. Ing metung a lalaki karaniwang matuang sundalu, a ing lupa na ipakit na ing epektu ning masamang bie na. Ing pamanginum na, ding masamang gawi na at ing marumi nang amanu mebayu la ngan kabang tiwala ne kang Cristo. Ing asawa na ali mananampalataya, at kabang miuli ya kaya king U.S., ikawani ne. "Sobra yang mayap" para kaya!

Misara ya ing Manila Center, dapot mibuklat ya ing aliwa king Cavite malapit king Sangley Naval Base. Kabang dinan de ing lugal a iti king Gobyernu ning Filipinas, misara ya ing center a iti. Dapot kareng banua a bukas ya, dakal ing tinanggap pamendisyun. Metung a lalaki karin sinabi na a mananampalataya ya ibat king metung a asembleya king pali ning aslagan ning U.S. Atyu ya king Sunday school, at dinalo yang summer camp nung nokarin ipahayag na ing pamaniwala na kang Cristo. Kaybat mebautismuan ya at tinanggap de king pamisamaban bayu ya linakad king aliwang bansa. Metung a bengi king Cavite, mesakit ya. Kabang makaidda ya king kama na, isipan na ing bersikulu, "Ing mibait king laman, laman ya; ing mibait king Espiritu, espiritu ya." Apansin na a agyang Kristianu ing pamanyubu kaya, ipahayag na ing pamaniwala, mebautismuan ya at tinanggap de king pamisamaban ning pisamban, ing tutu ali ya pa mibait pasibayu. Inayus na ing bage a iti

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king bengi a iti, at malino ya ing pamagbayu king bie na kaybat.

Ing obra kareng sundalu king aliwang bansa mibabalu-balu ya king aduang paralan. Mumuna, ding tau ning militar maki lang limitadung panaun king aliwang bansa, karaniwan kayabang aduang banua. Ding center a para king Navy mas pakiramdam da iti uli ta datang at mamaus ding barku. Uli ning antimong pamanimanu, ali malyaring pakusugan ing obra kayabe ding mismung tau. King kabilang pali, ding pamagbayu king pulitika at ing gera bayuan da ing pamanimanu da reng militar. King Gera king Vietnam, ing OCSC mibuklat lang center king Vietnam, Thailand at Taiwan; dapot misara la ngan reti kabang linual ing militar kareng lugal a reti. Mepanatili la ding center king Japan at Korea, ban mamye "bale a malayu king bale" para kareng sundalung lalaki at babai. Kareng mumunang banua ning obra a iti, keraklan lalaki ing dadalanan, dapot ngeni atin nang dakal a babai.

Kayabe ing maragul a pamipanyesi, misara ya ing Hospitality House king Clark king pamagpus ning 1981, e mabayu kaybat dang dinan pasalamat king 20 banua king lugal a iti. Ing upaan a lugal piyalako ning mikakua, at ali mekayap ing pamanintun aliwang tustung lugal. Aliwang sangkan ya a atin grupung pisamban king palibut ning Air Force base a iti a manyilbi kareng Kristianung sundalu. Kareng mumunang aldo ning obra a iti, ing pekamalagung obra atyu ya king Far East, dapot ngeni atyu ne kareng bansa king Europa at, king nanu mang bahagi, king Amerika muri. Pagisipan mi a kasayan at pribilehiyu ing atin kaming bahagi king pamikayatna a iti a gamitan ning Dios king pamakaligtas da reng dakal a lalaki at babai.

Kaybat ning Ikaduang Gera Mundial, dakal a bata-batang misyonaryu ing dinatang king Filipinas. Dakal kareng misyonaryu bayu ning gera ing ali mibalik. Ding bayung misyonaryu a reti a atin malating anak e mabayu pakisakitan da ing pamag-aral da reng anak da. Atin mangalating pigsubukan dang pag-aralan ding anak da kareng publikung eskwela ning Filipinas, dapot atin problema kaniti. Atin problema king kultura at amanu, agyang Ingles ing batayan ning pamag-aral. At muri, ing kurikulum king lugal mairap ya ban ing MK (anak ning misyonaryu) mibagay kareng eskwela king sariling bansa

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kareng panaun ning furlough.

Ing aliwa pigsubukan dang turuan ding anak da king bale kapamilatan ning correspondence course. King makapilan a banua, gamit mi ing Calvert system a mayap ya, dapot dakal a panaun ning pengari ing kailangan na, at ala yang pamisaup o pamikumpitensya kareng aliwang anak. Atin kareng misyun a atin maestru para kareng anak king sariling misyun da, dapot mairap king metung a maestru ing magbantay at magturu kareng anak kareng makapilan a grade, at dakal ing ali akua da reng anak king sports, musika at aliwang gawain king luwal ning klase.

Dakal nang banua ing milabas, atin kareng misyonaryu, lalu na kareng British, a pauliran de ding anak da ban mag-aral kareng pribadung boarding school. Siguradu kareng anak ing mayap a pamag-aral king sariling kultura ra, dapot ali da akua ing malagung bie king bale kayabe ing pengari ra. Anya dalas ali mayap ing antimong ayus uli ta mewala ing ugne da reng anak kareng pengari ra. Ing anak da reng misyonaryu a meyaral king paralan a iti kinutang na kekami kareng milabas a banua nung nanu ing gagawan mi king problema a iti. Pinayuan na kami a king sablang paralan, panatilian mi ding anak mi kayabe mi. Uli ta balu ku ing ali matatag a bie na king espiritu, pakiramdam ku a magsalita ya ibat king sariling karanasan na.

King 1955, dakal a misyonaryu ing mitipun ban pisabi-sabian ing malagung pakisakitan a iti tungkul kareng anak da (o, king kekami, kareng apu mi). Ala yang duda a kailangan ing antimong eskwela, dapot ding maragul a kutang: Ninu ing mamalakad kaniti, nokarin datang ing pundu, at nokarin ya dapat atyu. Tungkul king tauling kutang, apansin da a ding antimong eskwela kareng bansang tropikal karaniwan atyu la kareng lugal king bunduk nung nokarin mas malamig at mas masalese ing panaun. Anya atin nanabi a ing eskwela dapat atyu ya king Baguio, ing lugal king bunduk, 150 milya king pali ning norte ning Manila. Apansin da a atyu ne karin ing Brent School, metung a pribadung eskwela ning Episcopal. Ing tauling pibabatan ya a atyu ya king nanu mang lugal king Manila. Ing mekapagpasya ya a dakal a misyonaryu ing manyaman king maragul a lugal ning Manila, anya dakal kareng anak ing malyaring manatili king bale ra. Metung a bunga kaniti ya a kayabang katlu mu kareng estudyanti ing boarding.

Dakal a eskwela para kareng misyonaryu ing pamalakaran ning metung a misyun o ning

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

grupu da reng misyun a misasaup. Buri nang sabyan, dakal kareng pekamalagung pibabatan ing kontrolan da reng opisina o punong-tanggapan da reng misyun a reti king sariling bansa ra. Malagu yang pibabatan a ing bayung eskwela ali pamalakaran ning misyun nune ning misyonaryu. Atin board da reng lalaki (at kaybat kayabe ding babai) a mitutuluy a mamili king sarili ra, a pilian ibat kareng aliwa-aliwang misyun a atin anak king eskwela. Kayabe kaniti ing pibabatan a pakisabi kareng misyun a atin estudyanti king eskwela ban mamye kwalipikadung maestru a suportan da reng sariling grupu ra.

Tungkul king pundu, siempre, atin bayaran king tuition at boarding at muri king sasakyan. Atin dagdag a bayaran ban saupan ing pamagpalapad kareng kagamitan. Mipabalu la ding kailangan at mekapamumpisa lang datang ding regalu para king eskwela. Ali ku balu nung ninu ing mumunang nanabi king lagyung Faith Academy, dapot siguradu ku a kapamilatan ning pamaniwala king Dios dinan ding sablang klase ning kailangan. Pati ing pamakakuang maragul a pautang ban gawan ing eskwela metung yang gawa ning pamaniwala, uli ta makapanaliwa a ing maragul a kumpanya ning insurance pautangan na ing antimong kabilian king metung a grupu da reng misyonaryu.

Pribilehiyu ku ing magsilbi king mumunang Board of Trustees at bilang metung kareng mumunang incorporator king 1956 at 1957. Akit ning eskwela ing metung a matua at maragul a bale king V. Mapa Street king Manila. Dakal a pamagkumpuni ing kailangan, dapot king Hulyu 1958, inanda ne ban maging eskwela para kareng 47 a estudyanti at boarding home para kareng 12. Ing maragul a bakuran a atin makapilan a dutung akasya megamit yang palaruan, agyang ali tustu para kareng dakal a gawain ning sports.

Atyu kami king Amerika king furlough ibat king taglagas ning 1958 angga 1959. King banua a iti, dimakal ya ing eskwela at kinailangan dang upaan ing bukud a bale para king boarding. King panaun a iti, manintun lang gabun a malyaring saliwan para king eskwela. I Leonard maragul ing bahagi na king pamanintun a iti. Akit da ing gabun makapilan a milya king pali ning aslagan ning Manila, king mas matas a lugal. Sinabi ning mikakua kang Len, “Lakad ka at piliyan me ing pagisipan mung kailangan yu king lugal a iti.” Minarkan nang Len ing kayabang 12 a acre, at kabang mibalik ya king mikakua kayabe ing panukala na, sinabit ya, “Nanu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ing binilin mu kanaku? Ala nune burul at bangin!" Atin nanabi a sobrang malayu ya at mairap datangan. Dapot, pibabatan ning Board a saliwan ing gabun a iti, at bilang sabit king pamaniwala, dinan ning Ginu ing kailangan a iti.

Kaybat mismu ming mibalik ibat king furlough, makapilan a misyonaryu ing tinakas king metung kareng burul a reti, at king metung a masalese a pamipulung king panalangin, inalay de king pamagsilbi king Ginu. E mabayu datang la ding bulldozer at sinalat de ing burul a iti. Anya malyari nang atin mabalat a lugal para kareng gusali at campus ning eskwela. Ing campus miyabut ya angga king matuas a batu, at ing Board panyesian na pati ing pera para king manipis a lanu ning gabun ban tanaman dikut. Atin ya pin lumagu karin? Ali pakit kanita. Ding manuburan kareng tanaman at dutung lalagu karin ngeni mairap dang isipan nung nanu ya dati. Dapot ali pin iti larawan ning pane gagawan ning Dios king bie da reng lalaki at babai at pati anak, antimo ding dadalo king Faith Academy? Ing binhi ning Amanu ning Dios a mitanam kareng matuas a pusung batu, a maki danum ning panalangin at maki alaga ning mapakilugud a pamanyalaga, mamye yang ani king kaluwalhatian ning Dios.

Adua a sangkan ing atin bahagi king pamakakua mi ning maragul a pautang ibat king metung a kumpanya ning insurance. Mumuna, metung kareng kayabe ning Board metung yang igagalang a actuary ning insurance. Kilala de ding upisyal ning kumpanya ning insurance. At muri, ing presidenti ra atyu ya king Los Banos internment camp kayabe mi.

Mekatanggap ya dalan papunta king lugal kabang ing palibut a gabun meging matas a klasing lugal a pamanimanuan, kayabe ing golf and country club. Apagsaliwa ning Faith Academy ing karapatan a gamitan ing pribadung dalan da. Kanita pakit na a mal ing presyu, dapot king dakal a banua mipatunayan a malaga ya. Kareng banua a reti, pinili na ku ning Board bilang ingatyaman, dapot siguradu ali uli ning karanasan. Dakal a dagdag a obra ing buri nang sabyan kanaku kabang tutuluy ya ing pamagbangun. Salamat king metung a mayap a bookkeeper, mebie ku king pamanubuk a iti. Kanita isipan ning Board a malyaring miyabut king 300 ing enrollment, doble kareng meka-enroll kanita. Kareng tauling banua, lagpas 500 ing enrollment, anya king dakal a banua

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

maragul ya ing pamagpalapad.

Atin sasakyan para kareng day student, at metung kareng mumunang bus metung yang jeepney antimo kareng karaniwan kareng dalan ning Manila. Ali kaya ning Faith Academy ing saliwan bayung bus, anya mekakua lang segunda manung bus, ding aliwa ibat king surplus ning sundalu ning U.S. Siempre, kapilan-kapilan masira la ding antimong bus. Tutunug ding telepunu da reng misyonaryu masiadu king abak, pakisabi saup ban idalan ding anak king eskwela. Kareng mumunang banua a reti, akit mi ing metung a gamit nang bus a pakit na mayap-ayap ing kalagayan. Ali makapibatan ing Board nung kaya da ing gastus a iti. Kayabe ning aliwang bage kanita, magobra ku makapilan aldo balang simana king metung a komite para king pamagbayu ning Bayung Tipan king Tagalog. Metung a abak, ing ingatyaman ning metung a misyun miyuntuk ya king Bible House ban ibie na kanaku ing check para king Faith Academy ibat king misyun da. Mayap a kabilian ya, at kabang pauli ku para king pamangan king ugtu manalangin ku para king pamanuru tungkul king nanung irekomenda ku king Board para king pamanggamit kaniti. Kabang datang ku king bale, sinabi ku kang Anna ing tungkul king check; masaya ku talaga. Megulu ku kabang sinabi na, “O, para ya iti king bus!” Makananu ya mibatan king antimo kaniti—ali ya man kayabe ning Board! Kaybat abalu ku a tinawag ya ing dealer tungkul king bus. Kailangan da talaga ing cash king aldo a iti. Nung makakua kaming cash king aldo muring iti, ibie na kekami ing bus king mas mababang presyu, metung a tutung bargain. Mengaintay ing pamangan king ugtu kabang kinontak ku ding makapilan a kayabe ning Board at akua ku ing pamayag da, kaybat tinawag ku ing dealer at tinanggap ku ing alok na. Aliwa pang sabit king panalangin at pamaniwala.

Aliwa pang pakisakitan at bage a ipanalangin kareng aldo a reti ya ing pamanintun danum. Pigsubukan na ning metung a manukal balun, dapot ding butas a kinukal na makaktal la ngan. Kabang iti, kakargan mi danum king metung a malating tanker para king pamipaquiabe semento at kareng kailangan king pamagbangun. Kinonsulta la ding geologist tungkul king pamagbuu ning batu. Inulat da a atin lanu ning matuas a batu a ali abalu ing kakapal a atyu king lalam ning gabun mi, anya mangalati talaga ing asaan a makakua danum. Tinuru na kami pin ning Dios angga keni at dinan na ding kailangan king pamagbangun, ban idalan na kami mu king pamakatuknang tungkul king danum? Dakal a panalangin ing tinakas king Dios ibat king sablang komunidad da reng misyonaryu. Atin tau a interesadu kareng lugal king palibut a sinabi ra king metung a Kristianung

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

negosyanti, “Isipan da pin ding mangaburung misyonaryu a malyari lang makalukluk king babo ning burul at makakua danum king pamanalangin mu?” Ay, ali mi aasaan a ipadala ning Dios i Moises at sabyan na kaya a ambalan ing batu, dapot maniwala kami a sabitan ning Ginu ding panalangin mi.

Kanita mismu, atin kaluguran ibat king U.S. a dinalaw kekami. Ing kapatad a iti, a maigpit ing interes na king misyun, metung yang mekayap a builder at contractor. Kabang dinala de nang Ken at Elaine king obra king Faith Academy, mangalating mibalisa ya tungkul kareng paralan a gagamitan da reng mangagobrang Filipinu. Kabang abalu na a ali pa siguradu ing danum, isipan na muri a ikami “mangaburung misyonaryu.” Isipan na a dapat siguradu kami king suplay ning danum bayu kami mumpisang magbangun. Ing kapatad a iti atin muring karanasan king pamagbutas balun, at sinabi na a magbutas king malapit king sulip ning norte-kanluran ning lugal. Iti ing meging pamamye ning Ginu king danum kanita.

Kaybat ning makapilan a banua, ing mumunang balun a iti ali ne tustu ing danum para kareng dadakal a kailangan. Anya pasibayu, ing danum meging malagung pakisabi king panalangin. King metung a panaun, pakisabi kareng anak a magdala lang inumin balang aldo para king sarili rang kailangan. Mibutas yang aliwa. Atin akit a danum dapot ali abalu nung pilan. Pibabatan dang kukalan ya pang lalalam dapot e mabayu miyabut la king matuas a batu. Kabang pinalapad de ing butas ban pakinabangan ing atyu karin, mipatunayan a mas dakal ya kesa king mumunang aasaan. Minanalu ya pasibayu ing pamaniwala king Faith Academy.

Kabang mibalik kami king Filipinas king 1970, kaybat ning furlough, linakad kami king Baguio king aduang banua ban saupan ing pamanyalaga king obra karin. I Ken at Mary Lou Engle, a pinumpisa ra ing obra a iti, muli la king mabayang furlough. Atin bayung Kristianu a kailangan alagan. Kabang atyu kami karin, king Nobyembri 1970, metung a masikan a bagyu ing linabas king lugal ning Manila. Ali mi makontak king telepunu ding kapamilya mi uli ta melagwa la ding linya. Ibat king balita, abalu mi a melagwa ya ing tore ning telebisyun malapit king bale mi; kaybat dinatang ing balita kapamilatan ning radyu da reng misyonaryu a mayap la ding kapamilya mi, agyang atin dutung melagwa king bale mi. At muri, dakal ing sira king Faith Academy. Mipatunayan iti ning metung a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

litratu ning eskwela king peryodiku, a dinatang kekami kaybat ning makapilan a aldo.

> *Ding Brooks ing minyalaga king bayung pisamban king Baguio kabang atyu la king Kansas ding Engle. Lawen yu ing "Mary Lou, Mary Lou" at "Brigade Boys and Baguio" king Kawalung Tomu.*

Kaybat abalu mi a ing bubung ning gymnasium tinangay ning angin at adua a pader ing melagwa. At muri, mewala ing bahagi ning bubung ning gusaling academic at ding libru ning library mebasa uran, lagpas king aliwang sira. Ding eskwela agad misasara potang mitas ya ing typhoon signal #2 at #3, anya ding boarding a anak mu ing atyu kareng dorm. Ing bale nung nokarin i Len at Esther ing house-parent atyu ya king pali ning metung a burul. Ing balkon mibuy ya king buung kabaya ning bale, manuburan king hardin at swimming pool. Ing masikan a angin tinas na ing bubung ning balkon, kayabe ding mabigat a biga a sasalyan kaniti, at ibuslak na ing sablang iti lagpas king bale papunta king driveway king kaburi. Ali kapaniwala-paniwala ing kusug ning angin. Ding adua a pickup a maki kadena mairap dang inawus ding biga a reti ibat king driveway. Metung kareng pasbul a plate glass papunta king balkon mebasag ya. King kayapan ning Dios, i Marilou, ing apu mi a babai, linikuan na ing gulut na kabang tinamaan ya ning pasbul. Masikan ya ing sugat na, dapot mas malala sana nung king lupa ya tinamaan. Uli ta melagwa la ding dutung at poste, mairap ing idalan ya king ospital ban magpagamut.

Karaniwan, ding makasirang bagyu mabilis lang lumabas. Anya king susunod a aldo malinag at masanting ing aldo kabang ing komunidad da reng misyonaryu mitipun ban tumulung. Ding anak pinalatag da ding libru ning library ban mamagaw, kabang ding matua mekapamumpisa lang linisan ing kalat. Kabang mikalat ya ing balita tungkul king maragul a sira, datang ing saup a gamit at pera ibat kareng donor keni at king aliwang bansa. Ing U.S. Navy nanadala yang gamit a saup at mangagobra ibat king Subic Navy Base sakay helicopter. Kapamilatan ning saup a iti, mebangun yang pasibayu ing eskwela kayabe ding bage a mamye kaya mas matibe king paintungulan.

Masalese ing sukatan ding pakinabang a materyal, dapot mairap ing sukatan ding sablang pakinabang king espiritu. Dapot, ala yang duda a dakal la reti. Atin panaun ning pamibangun king espiritu at pamendisyun king kasaysayan ning eskwela. Dakal a bie ing mipukaw at

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

mebayu. Mipalakas ya ing pamaniwala, at mipakusug ing pamisamaban da reng misyonaryu ibat kareng aliwa-aliwang grupu. Dakal kareng graduate ning high school ing kaybat atyu king buung panaun a pamagsilbi Kristianu, at atin karela mibalik ban magsilbi king Faith Academy. Pagisipan mi a pribilehiyu ing atin kaming malating bahagi king pamikayatna a iti ning pamaniwala.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 26

Ding Kayabeng Mangagobra kang Cristo

"Anya, kapatad ku a pekaluguran ku at pagnasan ku, ing kasayan ku at kurona ku, makatalakad kayung matibe king Ginu, kaluguran ku." (Phil. 4:1)

Ala yang duda a i Apostol Pablo maigpit nang pasalamatan ing pamisamaban da reng aliwa a misasamang kaya king pamagsilbi king Ginu. Dalas nang isulat ding "kayabeng mangagobra," "kayabeng talasilbi," at "kayabeng sundalu." Potang lumakbe ya, malati ya mung bukud, at ding kayabe nang mangagobra karaniwan ali la Judiu antimo kaya; mas dalas Gentil la ibat kareng aliwa-aliwang lugal. Metung a besis, ing grupu bilang lang lalaki ibat kareng lima o anam a komunidad (Acts 20:4). Kabang mewala yang bukud king Atenas, pakiramdaman tamu ing kalungkutan na kabang nanadala yang balita ban i Silas at Timoteo mekiabe la kaya king pekamaganaka. Ing Kasulatan ali na ilarawan ing metung a tau a magobra bukud king obra ning Ginu, nune mu king makapanaliwang kalagayan. Ali tamu malyaring maging sobrang makasarili king pamagsilbi tamu king Ginu. Kabang tinaguyud nang Cristo ding Labing-adua at ding Pitumpulu, linakad la adua-adua (Mark 6:7; Luke 10:1).

Anya king dakal a banua, maigpit ing pasalamat mi kareng kayabeng mangagobra mi. Siempre, nung tapat tamu, kailangan tamung aminan a kapilan-kapilan atin ali pamikaintindian at ali pamikasundu. Ngeni, kayabe ing pamanlawe king milabas, masalese ing akit nung makananu sanang mas mayap ing pamagpasiya. Dapot nung lawen tamu king tutung kalalagyan, aminan tamu a ing pamisamaban at pamisaup mas maragul ya kesa king nanu mang kairapan.

Binanggit ne ding aliwa kareng kayabeng misyonaryu mi, at nung atin lagyu a ali mebanggit, ali buri nang sabyan a ali mi pasalamatan. Dalas mi purian ing Ginu king mayap a pamisaup da reng misyonaryu king grupu mi keni king Filipinas, dapot ngeni panaun nang banggitan ing aliwang grupu da reng kayabeng mangagobra; ila ding kapatad a lalaki at babai a Filipinu a inaus ning Ginu king buung panaun a pamagsilbi kaya. Antimo i Pablo, kaluguran mi la at pagnasan mi la.

Kareng banua bayu ning Ikaduang Gera Mundial, kapilan-kapilan atin kaming saup ibat kareng estudyanti ning Bible school kabang gagawan da ing praktikal a obra

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

a dinan karela. Dalas malagung saup la reti, dapot king karaniwan ing misyonaryu ing magdala kareng nanu mang gastus. Ali ya iti ing pekamayap a kalagayan. Ala pang buung panaun a pinabalan a mangagobra uli ta ing obra atyu ya pa king panaun ning pamumpisa king lugal ning San Juan. Dapot, king sablang panaun, atyu king isip mi ing tutung obra a sariling keni a malyaring ituluy da reng Filipinu. Ing isip a iti atin atlung kailangan: ing pamagbuu da reng matibeng lokal a pisamban, ding lalaki at babai a inaus ning Dios ban ibie la ing sarili ra buu king obra ning Ginu, at ing pamamabalan at pamanyuportan da reng lokal a pisamban kareng antimong mangagobra.

Dakal a pamanuru tungkul kareti ing kailangan, batayan ing Amanu ning Dios, a bayu kareng dakal a lokal a pisamban. Iti metung yang isip a aliwa talaga kareng karaniwang gawi king obra Kristianu. Ing karaniwan, ing metung a kabataan munta ya king Bible school o seminaryu nung buri nang pumasuk king pamagsilbi Kristianu. Ing aliwa tapat dang pagnasan ing gawan ing nanu man para king Ginu, kabang ing aliwa ali la man siguradu king kaligtasan da dapot isipan da a ing Bible school mas masalese a dalan king pamag-aral. Ing aliwa sinusundan da ing buri da reng pengari ra, dapot mangalati mu ing atin suporta ning sariling pisamban da. Anya ding Bible school meging lugal ning pamanintun tau para kareng misyun o pisamban a kailangan mangagobra. Isipan da a ing graduate ning antimong eskwela tustu ne ing kayang para king pamagsilbi Kristianu. Anya, atlu a klasing pamanuru ing kailangan.

Mumuna, ding lokal a pisamban kailangan dang turuan a ding malinong inaus ning Dios mu ing dapat pumasuk king buung panaun a pamagsilbi king Ginu, a ala yang aliwang obra king yatu. Lagpas king personal a pamaniwala ning tau a atin antimong pamamaus ibat king Dios, at malinong pamanuru ning Espiritu Santo, kailangan atin patunay kaniti king bie na bilang Kristianu. Kailangan ipakit na ing tanda ning metung a kaloob ibat king Dios, at gamitan na ing kaloob a iti king lokal a pisamban. Nung ali na ipakilala ing sarili na king sariling asembleya na king paralan a iti, ali na dapat asaan a pabalan de bilang talasilbi ning Dios.

Atin karaniwang isip a ding misyonaryu at buung panaun a mangagobra

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king nanu mang paralan mas matas la king espiritu, a espesyal a pribilehiyu ra ing tupadan ing lub ning Dios. A nung ing mananampalataya buung isuku na ing sarili na king Ginu, ikawani na ing obra na king yatu ban ibie na ing panaun na king obra ning Ginu. Ali pane antimo iti. Ing pekamalagung bage king bie ning nanu mang mananampalataya ya a gawan na ing lub ning Dios para kaya bilang metung a tau. Ala yang duda a kareng aliwa, lub ning Ginu a manatili la king propesyun o obra ra, nanu man iti (1 Cor. 7:20). Malino a ali lub ning Ginu a ing nanu mang tau manatili ya king kalagayan nung nokarin masira ya ing patutu na bilang Kristianu. Ing Ginung Jesus gagawan na muri ing lub ning Tata na kabang mabie yang ali kilala bilang karpinteru king Nazaret, antimo kabang gagawan na ing obra na ning pamanubus. Nung ali ya mibie king lub ning Tata king Nazaret, ali na sana atupad ing mas maragul a pakay ning lub na king Calvario.

Kaduang, ing metung a malyaring maging mangagobra kailangan atin yang pamisamaban at pamamabalan da reng elder at mananampalataya king sariling lokal a pisamban na. Nung atin lang pamamilala king espiritu, akilala da e mu ing malyaring kayang na nune pati ing pamanuru ning Ginu king bie ning malyaring maging mangagobra a iti. King aliwang kalagayan, malyaring turuan la ning Ginu ban pakusugan la ding antimo kaniti. King kabilang pali, akilala da muri ing nanu mang kakulangan o nanu mang malyaring mali tungkul king pagisipan dang pamanuru ning Ginu. Kailangan ing malapit a pamisamaban da reng elder at da reng kandidatu ban atin pamikaintindian king lub ning Ginu.

Ing pamamilala a iti king espiritu da reng elder kailangan yang pakusugan kapamilatan ning panalangin at pamakabalu king Kasulatan. Atin kareng mesakitan lub uli ta ding elder kulang ing pamamilala ra at anya mangatakut lang mamabalan mangagobra. Dapot, mas dalas ing antimong kakulangan ning pamamilala dalan na ing pamamabalan kareng ali pa anda o ali inaus ning Dios. Kailangan pa ing pamanuru king paksa a iti tungkul king pamamabalan kareng mangagobra. Iti paksa a pisabi-sabian at tinuru kareng aliwa kareng kumperensya da reng lalaki at da reng elder king Filipinas.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Katlu, kailangan ing pamanuru tungkul king pamanyuportan kareng mangagobra, at atin aduang bahagi iti. Para king mangagobra, kailangan malino kaya a manalig ya king Ginu para king suporta na. Agyang ding asembleya at ding tau ning Ginu ing paralan a gamitan ning Ginu, kailangan pane yang lawe king Ginu bilang pibatan. Kapilan-kapilan, tutu, ding paralan mibara at ing kailangan a suporta ali datang antimo ing dapat; dapot ing Ginu pengakuan na a ibie na ding kailangan tamu at ali na tamu pabayan nung atyu kaya ing pamanalig tamu. Ali muri dapat manalig ing mangagobrang Filipinu king misyonaryung dayu. Ing obra ali ya maging tutung sariling keni nung ing suporta na ibat king pundu king aliwang bansa. Ali buri nang sabyan a ing misyonaryung dayu ali na balu ding kailangan ning Filipinu, o ali ya mamye para kareng kailangan a reti. Ali muri buri nang sabyan a ding regalu ibat king aliwang bansa ali dapat ipadala ban saupan ding mangagobrang Filipinu. Dapot, king karaniwang tuntunan, mas mayap a ding antimong regalu, ibat man king misyonaryu o kareng atyu king aliwang bansa, idalan la kapamilatan da reng lokal a pisamban keni o kapamilatan ning metung a pundu a pamalakaran da reng elder a Filipinu ban ipamye ding regalu, nung e antimo ing pinili da o antimo ing pamanuru ning Ginu.

Kayabe ning bahaging iti ning pamagturu, atin ya namang kapareha: ing pamagturu kareng mananampalataya at kareng asembleya nung makananu lang mamie. Kabang manaya ya ing obrero king Ginu para king suporta na, ing pera ali ya bubulus ibat banua anti ing mana king disyertu. Kailangan yang lumual ibat kareng bulsa da reng tau ning Ginu. Uli ta mabibie ya king pamaniwala ing obrero, ding mananampalataya kailangan dang mamie king pamaniwala. Dakal kareng asembleya ing malati at ding tau karin malati la mu ing kita. Uli na niti, atin pamikiling a lisan ing tungkulan a mamie, at manaya dang aliwa ing mamasan king pasan. Dapot dakal a besis nang akit, nung ing metung a tau o metung a asembleya mumpisang mamie, maging king malating paralan mu, mapamisan lang mebiglaan uling dakal pala ing agawa da king saup ning Ginu, maigit pa king inisip da. Nung paniwalan tamu, nung ding apulu a pamilya mamie la king kapulu ning kita da, sapat ne iyan para suportan ing metung a obrero king pareung antas ning bie. Dapot kailangan tamung tanggapan a para king metung a mitmung pamilya a pamagpalaki at pamag-eskwela kareng anak, ing pamamie maging kapulu mu, tutung pamamikas ya king pamaniwala.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King bage a iti ning suporta, siguradu atin pa murin kaguluan tungkul king pamikakaiba da reng obrerong Pilipinu at ding obrerong dayu. Anti mu nang ala yang masaleseng solusyun ing problemang iti. King metung a paralan, atin yang lamang ing dayu kareng kapatad a Pilipinu. King lugal a pibatan na, dakal lang asembleya, ali mu ing metung a menyalang kaya. Uli da reng sulat at reng magasin ning misyon, makilala la reng misyonaryu king malapad a lugal. Ing obrerong Pilipinu ala yang makanyang dakal a taga-suporta, at ding kayang taga-suporta, ali la makanyang makaya anti kareng atiu king lugal ning misyonaryu. Ing pamikakaiba king suporta magdala ya problema king misyonaryu at ali pamikasiyan king pamakit ning Pilipinu. Tanggapan mi, atin besis a lalu yang memalala iti uli ning kayabang da reng misyonaryu. Batiawan ne ing misyonaryu ing mas maitas a antas ning bie, at atin yang kasangkapan at sasakyan a ali agyang salinan o pakasalusan ning obrerong Pilipinu. Kakaunti la mu reng obrerong Pilipinu a makabalu a ing misyonaryu malyari yang mabie king mas matipid kesa king bie na king sariling bayan nung atin yang ordinaryung obra. Ing akakit da mu, ing misyonaryu atin yang mas maitas a antas ning bie kesa kareng dakal a Pilipinu. Siempre, maging kareng Pilipinung Cristianu atin namang pamikakaiba. Karaniwan ali ya maganaka o malyaring gawan, uli ning katawan at pamilya, a ing misyonaryu mabie ya anti mu talaga kareng Pilipinu. Kailangan atin pamag-adjust king pamangan, king kalinisan, at king pibalebalayan.

Kaybat ming bumalik king Filipinas kanitang 1949, pinasya nang Eleazar Alfonso a mag-aral king Bible school. Mitmu ya i Eleazar king San Juan, at apu ya nang Timotea, a mebanggit na kareng milabas a kapitulu. Dakal a besis yang menalangin i Timotea a ding apu na iyandu ra ing sarili ra king pamagsilbi king Ginu. Sinabi na kanaku i Eleazar a buri nakung saupan king pamagsilbi king Ginu, uli ta kanita dakal ing kailangan mi gawan. Kabang atiu ya king Bible school, mekilala ne at melugud ya king aliwang estudyante, i Aurora Valdez. Kaybat dang mag-graduate, mikasal la at menatili la pilan a panaun king bale nang Aurora king Cotabato, king pulu ning Mindanao. Kanitang 1957, bumalik la king San Juan, uli ta paniwalan da a iti ing kalaburan ning Ginu: ing magsilbi ya Keya karin. Masaya la reng elder a menyala karela bilang mumunang obrerong Pilipinu a full-time, maging nanu man

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kulang ing agyang ibie da bilang suporta. Dapot, apansin a ibat kanita, misulung-sulung ing pamamie king San Juan Chapel. Mekibat la reng tau ning Ginu king anyaya. Tuloy-tuloy ya iti king milabas a banua, uli ta lalung dakal la reng obrerong kailangan saupan. Atin banua a 75% ning sablang pamamie karin, mibie para king suporta da reng obrerong Pilipinu.

Ali ya bayu kareng Pilipinu ing magsalita king adua o atlung amanu, lalu na nung mabibie la king lugal a misasabat ing amanu. Dakal mu rin ing magsalita king Ingles, depende nung angga nokarin ing pamag-aral da. I Eleazar abalu nang magsalita king Tagalog, Kapampangan, at Ilocano, labas pa king Ingles. Biyayan ne ning Ginu kaloob king pamangaral, at lalu yang malino iti king pamangaral na king Ebanghelyu. Ligaya ing dinge ya mangaral king lualan, king arapan da reng dakal a tau. Pilan a panaun, sinaup ya muri king Every Home Crusade king pamipalakad da reng babasan. Kabang gagawan na ing ministeryung iti, kanita na la akit ding grupu king Tarlac a menjadi mananampalataya uli da reng kurso ibat king Bible School of the Air. Dakal ing pamakalungkut mi, uli ta ibilang mi yang dakal a mekuang king obra ning Ginu king Filipinas, kanitang 1968, pinasya nang Eleazar a munta king Amerika, at kaybat tinuki ya rin karin ing pamilya na.

Pemanalunan nang Zaqueo ing problema na king mababang katawan, uli ta menik ya king dutung. Malyaring menik ya murin i Stimson Alviar king pilan a dutung; ali ku balu. Dapot balu ku a pemanalunan na ing problema na king mababang katawan king aliwang paralan. Kanitang ali ya pa meligtas, boksingeru ya, featherweight siguru, at ya muri ing taga-asikasu kareng kabayung sasakyan ning metung a mayamang may gabun! Baka uli ning malati nang katawan, mekamuka yang jockey! Ngeni, i Stimson ing pekamatua kareng obrerong Pilipinu, at lalam yang igagalang at kaluguran da reng kayabe nang obrero at reng aliwang Cristianu. “Tatang” (Tata) ing aus da kaya, amanung paggalang ampo lugud. Menyala la kaya king obra ning Ginu ding asembleya king San Juan at king Pampanga. Ing pamanyulung na king grasya at king pamikabalu, sinaup ya ning pamanaral na kareng dakal a kurso ning Emmaus a ekua na ibat king Bible School of the Air. Ing dakal king pamagobra na king Ginu, mebie ya king sariling probinsya na, Pampanga,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

nung nu la mabibie i Stimson ampo ing asawa na. Atin lang limang anak, at ing panganay a lalaki ampo ing asawa na, iyandu ra murin ing sarili ra king obra ning Ginu, kabang pamag-asikasu dang metung a ampunan a kasakup ning Philippine Faith Mission. Maging mababa ya i Stimson, a ngang ala ne akakit king likud ning pulpitu potang mangaral ya king San Juan, atin yang kapangyarian ing pamangaral na. Sinaup ya i Stimson king pamagturu king Christian Training Camp at king Bible school, dapot ing kakaltaganan ning ministeryu na, ing pamipalagan at pamipatibe kareng malating pisamban king dakal a lugal king Central Luzon. Iti mekad dakal a pamaglakbe at pamanyalis king bale.

Mitmu ya i Nestor Dedel king metung a bale a Romano Catoliku, at ala yang Dios at ala yang panaya. Kanitang bagyu ya pa, magulu ing bie na, at ali ne merapatan iti ning pamanyabi na king alak. Metung a aldo, binie ne ning metung a kaluguran na ing Bayung Tipan, at binasa ne iti angga king tauli king metung a dominggu. King Mindanao, kanita ne namang ekit ing kapayapan ning pusu, ing siguradung kaligtasan, at ing bayung paralan ning bie. Aduang bulan kaybat ning pamagbalik-loob na, damdaman na a aus ne ning Ginu king pamagsilbi Keya, at mag-enroll ya king metung a malating Bible institute king Mindanao. Ibat karin, minta ya i Nestor kareng bunduk para iparalan ing Ebanghelyu kareng Manobo. Kaybat ning metung a banua king obrang pamipalagan a iti, damdaman na a kailangan na ing mas malalam a pamikabalu king Kasulatan. Anya, minta ya king Manila at mag-enroll ya king Far Eastern Bible Institute and Seminary (FEBIAS). Kabang atiu ya karin, mekilala na la reng Pamilyang Castro king Bahay-pare, at kaybat melugud ya at mikasal la nang Ligaya Castro, a metung a maestra king public school. King paralan a iti, abalu na la reng asembleya da reng brethren. Kaybat nang mag-graduate king FEBIAS, migsilbi ya king Ginu king Pampanga, at kanitang 1969, menyala la kaya bilang obrerong full-time ning San Juan Gospel Chapel. Pilan a banua, sinaup la king pamipatibe king obra king San Juan. Ing kaloob nang Nestor, ali masyadu king pamagturu, nune bilang ebanghelista at pastor. Kanitang mibuklat ing bayung obra king Cotabato kanitang 1981, menatili la karin pilan a panaun i Nestor at i Ligaya, para saupan dang patibayan ding mananampalataya.

Kayabe da reng kapatad mi a i Milton at i Marjorie Haack king Pampanga, atin metung a mag-asawa, i Simeon at i Tessie Susi,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Jr. Anti ing kaugalian king bayan a iti, i Simeon mas dakal a besis ausan dang Jun o Junior. Ing patutu na milathala ya king Nobyembri 1971 a labas ning KAMANGGAGAWA, at magpaintulut ku a paikliyan ya iti:

"Ding pengari ku Protestante la, at ing apu ku a lalaki ministru yang Protestante, anya ibat pa kanitang anak ku, dinge ku na ing turu tungkul king Ginung Jesucristo, dapot ali ku tutung meintindian nung nanu ing kabaldugan ning pamaniwala kang Cristo. Kanitang meg-aral ku king Manila, ding kaluguran ku pinakatuksu da ku a munta kareng lugal king bengi at makiabe kareng pamagsaya ning yatu, at mekad kanaku iti king pamanginum aldo-aldo. Dakal a besis mepapakarug ku uli niti, dapot ing sablang pamanyubuk ku a bayuan ing sarili ku, ali ya mibunga. Menalangin ku a tuntunan na ku ning Dios king katutuan, at paniwalan ku a iti mismu ing gewa ning Dios. Gunam-gunam ku a mekilala ku metung a misyonaryu, i Mr. Milton Haack, adua banua ing milabas, anya pinasya ku a panintunan ke. Potang akit ku ya kayabe ing asawa na king San Fernando, kinutang ku nung makananu ku meligtas. Kabang ipaliwanag na kanaku nang Mr. Haack ding bersikulu ibat king Biblia, balu ku a iti ya ing makapanyulat a planu ning Dios king kaligtasan. Karin mismung bengi, lumuhud ku king panalangin at pasalamat ku king Dios uli nang Ginung Jesucristo, a tinggap ku bilang Ginu at Tagapagligtas ku. Pilan a aldo kaybat, tinuru ne nang Mr. Haack ing tungkul king bautismu. Pinasya ku a buri ku bautismuan. Kaybat kung meligtas, sinabi ku king asawa ku a i Tessie, at tinggap na muri ing Ginu bilang sariling Tagapagligtas na. Ing kapatad ku a lalaki, menalig ya muri kang Cristo. Itamung atlu mebautismuan kami king Basa Air Base Chapel, at kaybat ning bautismu, mekiabe kami kareng Cristianu king Apunan ning Ginu. Kanitang ali ku pa meligtas, labas king pamanginum, tuloy-tuloy ing pamanigarilyu ku. Ngeni, biyayan na ku namang pamanalu ning Dios laban kaniti."

Kuwentu na muri ning kapatad a Susi nung makananu ne lisan ing pulitika, at nung makananu yang dininan apu king bakuran na, potang sinulu na la reng babasan nang Herbert Armstrong at da reng Mormon. Dakal lang asembleya ing mipalagan king Pampanga uli ning pamagobra da reng Haack at reng Susi ampo da reng aliwang obrero. At iti pa king lugal a lalam a matibe ing Romano Catoliku.

Potang mumpisa la i Ken Engle at ding aliwa king metung a grupu ning Christian Service Brigade king San Juan, metung kareng lalaking anak i Rudolfo Ponce de Leon. Ding

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

pengari na, a mabibie kanitang milabas king pulu ning Cuyo king Palawan, kaluguran da la i Sandy at i Maisie Sutherland. I Mr. Javier Ponce de Leon dakal a banua yang aktibu king Boy Scout, at metung yang lalam a mabait a Cristianung ginu. Bayu ku ibie kekayu ing sariling patutu nang Rudy, buri kung banggitan ing metung a bage a ali na banggitan uli ning kapakumbaba na. Ing pekamaitas a premyu king Christian Service Brigade ya ing "Herald of Christ"—anti mu ing pamanjadi Eagle Scout. I Rudy ing mumuna king labas ning kontinental a Amerika a mekakuang premyung iti. Pilan a banua kaybat, ing pamangkin na a i Pete Barotilla mekakua ya muri king premyung iyan. Dapot keni ne ngeni ing patutu nang Rudy:

> *Ing buung kuwentu nang Rudy atiu ya king Mamalita nang Cristo: Ing Kuwentu nang Rudy Ponce de Leon.*

"Mepailalim ku king impluensya ning Ebanghelyu uli da reng programa ning Sunday school ning San Juan Gospel Chapel at ning Christian Service Brigade kanitang 1952. Maging ali ku ngeni atuturu ing eksaktung oras ning pamagbalik-loob ku kang Cristo, kanitang Nobyembri 1956 ing pamanakua ku king buung kasiguraduan ning kaligtasan. Uli ning impluensya da reng banal a lalaki, lalu na reng misyonaryu, misulung ya ing pamitas ku king espiritu at king pamakiabe king aliwa. Uli da reng pamagkataun a magsilbi at mamuntuk, misulung ya ing kakayanan ku a maging makasaup king Ginu. Kanitang tatapusan ku ing pamag-aral ku king college king Commercial Art, sinabi kanaku ning Espiritu a iyandu ku ing buung sarili ku, ding pamangarap ku, at ing panaun a datang ku king Ginu at Tagapagligtas ku. Kaybat niti, ali mebayatan, mekua ku obra bilang staff announcer king Far East Broadcasting Company. King apat o limang banua ku king FEBC, tuloy-tuloy ing pamakiabe ku king pisamban, king Sunday school, king youth fellowship, at lalu na king Brigade, nung nu aku na ing mamuntuk. Potang lalung dakal ing anyaya a palaparan ing obra ning Brigade kareng aliwang pisamban king sablang bayan, damdaman ku a aus na ku ning Dios a lisan ing FEBC, para iyandu ku ing buung panaun ku king Brigade. Gewa ku iti kanitang 1965. Kanitang linual ku king FEBC, pabalu ku kareng elder ing pamanigaral ku king arapan ning Ginu a buri kung magsilbi Keya full-time at manalig Keya para king sablang kailangan ku. Kaybat, kalupa ning pilan a bulan, menyala na ku ning pisamban, uli da reng elder, king obra ning Ginu kareng lalaking anak. Ing ministeryu ku, para ya king lokal a chapter ning pisamban mi at murin

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

para king national headquarters, iti ing aus da king opisina ning Brigade. King apulung banua, migsilbi ku bilang executive secretary, at akit ku ing makapaligayang bunga king sablang 25 a lokal a pisamban a nung nu mipalagan ding club ning Brigade. Kanitang 1975, uli ning inflation at ning kulang a suporta ibat kareng lokal a pisamban, lalam a mirap ing pamanatili king national office, anya pinasya da a isara ing obrang pambansa, at ibili la king metung a libru ding sablang abalu mi tungkul king obra kareng lalaking anak, a malyari dang salinan at gamitan ding pisamban para palaganan ding sarili dang club. Kanita, mekipagkit ku kareng elder para pabalu karela a king panaun a iti, buri ku nang pumasuk king ministeryu para king buung asembleya, ali mu para kareng kabatan. Kanitang 1977, ginamit ku ing pamagkataun a mag-aral king Bible College of New Zealand, at ing asawa ku kayabe na, minuli yang mag-aral bilang doktor king medisina. Bumalik kami kanitang 1980 para ituloy ing obra king kapilya at king aliwang ministeryu a kasangkut da reng asembleya."

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Mapagal na nung isulat ku la ngan ding mamahalagang kayabe ming obrerong Pilipinu, dapot buri kung banggitan ing atlu pang mag-asawa. Ding kabatan king lugal ning Bahay-pare migdaus lang rally king lagyung Bulacan Youth Fellowship. Imbitan la muri ding aliwa ibat kareng aliwang grupu a makiabe king fellowship a iti. Uli niti, i Rey Cervantes ibat Plaridel ali mu ing obra ning asembleya king Bahay-pare ing mekilala na, nune pati i Norma Castro. Pareu ra murin menalu king camp at meg-aral king Philippine Missionary Institute. Kaybat ning pamag-aral da karin, mikasal la at menyala la king obra ning Ginu ding asembleya king Bahay-pare at king Baguio. Pilan a panaun, kayabe dang migobra i Dave Harvey king Baliwag, lalu na king obra kareng estudyante. Ing Baliwag metung yang mayalagang balen pamanyali king Bulacan, ing pusod ning metung a maragul a lugal ning pamagsaka. Potang menyali ing lugal para king camp, linipat la karin i Rey at i Norma para mamantayan ing obra a iyan. Kaybat, bumalik la king Baliwag, at kaybat nanu, megsalese la panaun para tapusan ing pamag-aral da king Philippine Missionary Institute. Ngeni atiu na la naman king Baliwag, at pamagsikapan dang patibayan ing obra karin. Labas kaniti, tinggap da ing tungkulan a ipaganaka ing programa king radyu ning Bible School of the Air king Tagalog. Lalam yang tinggap ing ministeryung iti, at mayap ing pakibat da reng tau.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King Plaridel, atin kaluguran i Rey a mananampalataya muri, i Oscar de Leon. Insurance underwriter ya, at mikasal ya king metung a dalaga, i Gloria, a ibat king Sumapa, metung a bahagi ning Malolos, ing kapitolyu ning Bulacan. Uli ning pamanalu kareng camp, conference, at aliwang pamipun kayabe nang Rey, mekainteres ya i Oscar king pamagsilbi king Ginu kayabe da reng asembleya. Mekumbinsi ya a ayun ya king Kasulatan ing paninindigan da. Menyala la kaya king obra ding asembleya king San Juan, at migobra ya king probinsya ning Bulacan, lalu na king Sumapa, nung nu atin aktibung asembleya. Misulung ya ing asembleyang iti at menyala ya muring aliwa king obra ning Ginu. Uli da reng kakilala nang Oscar, abalu mi ing gabun a menyali para king camp. Ali ya marayu king Sumapa, anya i Oscar at i Glo malapit la mu para saupan king aktibidad ning camp. Dakal ya muring sinaup i Oscar king pamagturu king camp at king Bible school karin.

Mikit la i John Paglinawan at i Gloria Latagan king metung kareng Christian Training Camp a mipun king Bataan, bayu kami ngeni mekatin sariling lugal para king camp. I John ibat ya king Basa Air Force base king Pampanga, at i Gloria ibat king San Juan. Kaybat, menalu la king Philippine Missionary Institute, at bilang mag-asawa, menyala la king obra ning Ginu ning asembleya king San Juan. Mumuna lang migobra king metung a bayung obra king Basista, Pangasinan, at kaybat king San Juan. Atin lang pasan king pusu para king obra misyon king aliwang bayan. Dakal lang Pilipinu kayabe da reng aliwang grupu ing minta na king aliwang bayan bilang misyonaryu. Mag-apply la i John at i Glo, at tinggap da la ning Overseas Missionary Fellowship. Ing patakaran ning misyun a iti, tanggapan da ding tagabayan ibat kareng dakal a bayan para king obra misyon king labas ning sariling bayan da. Ing asembleya king San Juan rinikomenda na la para king pamagsilbing iti, at ngakung ituloy ing pamagsaup karela anti king gagawan da kanita. Dapot, ing suporta ibat kareng lokal a asembleya ali ya sapat para king sablang kailangan da. Kaybat ning panaun ning pamag-aral king amanu king Malaysia, linako la i John at i Glo ing aduang anak da king eskwela da reng misyonaryu karin, at minta la king Thailand. King mumunang apat a banua ning termino da, dakal lang leksyun ing aral da. Ampong pamanalig da king Dios, abut dang metung a lahi a lubus a aliwa ing kultura, amanu at relihiyun. Maging dakal ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kaguluan, mayap ing pamikabalu da king amanung Thai. Biyayan na ning Ginu ing obra da, at atin lang ligaya a akit ing metung a bayung pisamban a mipalagan. Ngeni, atiu la king Filipinas para king aliwang pamag-aral at para magsilbi bilang kinatawan king Philippine Council ning Overseas Missionary Fellowship. Buri dang bumalik king obra king Thailand, nung kalaburan ning Ginu.

Ali na kailangan sabian, dakal ing ligaya mi a akit ding mumunang misyonaryu a lumual ibat king fellowship mi para munta king aliwang bayan; a akit mi ing Filipinas ali mu bayan a tatanggap kareng misyonaryu ibat kareng aliwang bayan, nune bayan muri a pamagpadala misyonaryu. Dapot nanu ing panaun a datang king bage a iti? Siguradu atin pang aliwang kabatan keni a buring sumagut king anyaya ning obra misyon king aliwang bayan. Libu-libu a Pilipinu ing munta king aliwang bayan balang banua uli ning ordinaryung obra. Dakal la karela ngeni king Middle East, kareng mayamang bayan king langis. Mayap ing kita da, at ing dakal karin ipadala da keni para suportan ding pamilya da. Potang misyonaryu, ing pera dapat dumaloy king kabilang direksyun, at karin ya ing problema. Ding asembleya keni kakaunti la, malati la, at maralita la, anya ali ra kayang suportan a sapat ding obrerong mipadala king aliwang bayan. Mirap ne ngan ing pamanuporta kareng obrerong Pilipinu keni king sariling bayan. Siguradu atin magsabing alang isip, “Paintulutan yu lang lumual king pamaniwala, manalig king Dios a ibie na ing kailangan da.” Ding taung anti kaniti, dakal a besis banggitan de ing Philippians 4:19, at likwan dang sinulat ne iti ning metung a misyonaryu at para ya king metung a lokal a pisamban, metung a pisamban a mabuklat ne ing gamat a mamie, at ding kailangan da ibie ne potang lalu lang mamie.

King Third World ngeni, atin kabatan a malyaring pibatan da reng obrerong mipadala king aliwang bayan. Atin lang lamang uli ta ali la kakilanlan kareng bayan a dati manakup. Ali la puting balat at maputing buak a taga-Europa o taga-Amerika. Bisa na la king pamibie king bayan a dakal ing amanu king sariling bayan da. Dapot makananu lang malyaring suportan ding misyonaryung anti kaniti ibat king Third World, ali mu king gastus da king bie, nune pati king gastus ning pamagsilbi da king Ginu? Ali ya

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

maganaka o praktikal a ibili la ding lagyu da kareng listaan da reng obrero ibat kareng bayan king Kanluran. Atin problema nung ipabalu ing obra da kareng magasin ning misyun, anti ing Missions o Echoes. Ibat king karanasan, balu mi a ali ya maganaka a ding obrerong iti suportan dang direktu ding pisamban o tau king bayan king Kanluran.

Anti mu nang ala pang dakal a pamanisip king malyaring pamanyulung king bahaging iti ning pamagmisyun. Dapot oras ne talaga a pagisipan iti. Nung ali ya datang agad ing Ginu, malyari a iti ing paralan nung nokarin munta ing pamagmisyun king panaun a datang. Metung a malyaring gawan, ding pilan a responsabling elder at taga-pamuntuk king metung a bayan anti ing Filipinas, mamalagan lang komite a malyaring magobra anti ing CMML o ing MSC. Kanita, ding pera ibat king aliwang bayan malyari dang ipadala king komiteng iyan, para isulung ing pamagabut da king misyun kareng aliwang bayan.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 27

Ing Pamanyulung ning Ebanghelyu

"King tauli, kakapatad, manalangin kayu para kekami, ba ing amanu ning Ginu misulung ya agad at maging matanyag, anti king kekayu." (2 Thess. 3:1)

Siguradu balu na ning dakal a ing mas literal a pamanalis ya ing "ba ing amanu ning Ginu magpalayu." Potang kinutang ne ing panalangin a iti, gunam-gunam nang Pablo nung makananu yang mesikan kalat ing Ebanghelyu king Tesalonica, anti ing sinulat na king mumunang sulat: "Ing mensahi ning Ginu mikalat ya ibat kekayu, ali mu king Macedonia at Acaya—ing pamaniwala yu king Dios abalu da na king sablang lugal." Makapangamanu yang alimbawa iti ning mesikan a pamikalat ning Ebanghelyu. King mumunang panaun da reng Apostol, tutu mesikan at malapad ing pamikalat ning mensahi ning Ginu. King aldo-aldong tauli a iti, kailangan tamung manuknangan a ing Amanu ning Ginu makapagpalayu mu potang ibie tamu ing bitis tamu. Potang manintun ya ing Propeta Habacuc nung nanu ing sabian ning Ginu kaya, sinabi kaya, "Isulat me ing pamaliwanag at palinawan me king tableta, ba ing balang tau a mamasa, makapagpalayu ya kaya" (Hab. 2:2, NIV marg.) Ing mensahi ning Dios lalam a kailangan agad, a kaybat nang basan, ing mamalita kailangan nang magpalayu para ipabalu. Anya ing buntuk ali na malyaring sabian king bitis, "Ali ku kayu kailangan." Ing Buntuk tamu kailangan na ka tamu, ding Kayang bitis, para ipalayu ing Kayang mensahi.

Pilan a banua ing milabas, ing bayaw ku, i George Gibson, king Buffalo, kailangan dang putulan ding aduang bitis na. Para makaratang king pamipun, aasa ya kareng aliwa a magdala kaya king kotse da. Metung a aldo, kabang ipaliwanag na kanaku nung obat ali ya menalu king metung a pamipun, sinabi na, "Cyril, nung atin ku pang bitis, atiu ku sana karin." Kaybat ning malapit a aduang libung banua, atin pa murin tau a ali pa dinge ing mensahi ning Ginu. Sasabian ne kaya ning Ginu tamu, "Nung agamit ku ding bitis da reng Kakung tau, atiu ku sana?" Anya ali na mekapangamanu a banggitan nang Pablo i Isaias, a sasabi, "Kasanting da reng bitis da reng magdala mayap a balita!"

Purian ya ing Ginu uli da reng sablang mamie karing sarili Keya bilang mamalita a magdala king masaya at mayap a balita ning kaligtasan. King milabas a banua, ding pilan karela kabatan a migsilbi king mission field king makaping panaun. Ding pilan minta la bilang team, king sariling gastus da, at binie da ing pilan a dominggu ning bakasyun king tag-init para saup king malyari dang gawan

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king metung a mission field. Binie na karela iti ing pamagkataun a akit mismu ing mission field, abalu ing kalagayan, mipukaw lang pusu uli ning kailangan, at makiabe la kareng aliwang lahi. Kanitang milabas, ali ya malyari iti uli ta ing dakal ning panaun da magamit ya king pamaglakbe king barku. Dapot, paniwalan ku a ing klasing obrang iti a makaping panaun kailangan yang suriin pasibayu. Tumbas ya kaya ing bunga king gastus a ginastus?

Ding aliwa migsilbi la adua o atlung banua king metung a mission field, dapot ala lang tiyak a pamangaku a manatili king mas mabayat a panaun. Dakal ing pamipagsalitan tungkul king mayap at ali mayap king makaping pamagsilbi. Kanitang milabas, ing pamagsilbi bilang misyonaryu king aliwang bayan, isipan dang pamangaku king buung bie, nune mu nung maputut uli ning katawan o pamilya. Ding pilan atin lang pamikiling a isipan a ding makaping panaun mu migsilbi, ali la lubus a mangakung buu. Ala yang duda, atin lugal ngeni para kareng makaping panaun mu at para murin kareng malyaring manatili king mas mabayat a panaun. Ing modernung pamaglakbe, malapit ne ngan ing sablang bahagi ning mission field, abut neng pilan mung oras, nung kanitang milabas aldo-aldo o maging dominggu-dominggu ing kailangan. King pangkalahatan, malyari tamung sabian a ding makaping panaun mu malyari dang dagdagan ing gagawan da reng atiu king mas mabayat a panaun. Uli ning mismung pamikabalu da king obra, mas agyu dang balu ing kalaburan ning Ginu at nung bage la para king mas mabayat a pamagsilbi. Dakal na lang leksyun a aral tungkul king pamibie king aliwang kultura, at atin na lang abalu king aliwang amanu.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Kanitang 1965, minta king Filipinas ing metung a team ibat king International Crusades (kanita Literature Crusades). Lalu dang dinin diin ing pamipalakad da reng babasan, at ing dakal kaniti gewa da kareng palengki at king palibut da reng eskwela at college. Uli ta dakal ing magsalita king Ingles keni, lalu na kareng siudad anti ing Manila, anti mu nang ali na kailangan ing mamalagi king eskwela ning amanu, aliwa king ding team a dinatang kaybat. Kaybat ning malapit metung a banua, ding pilan king team a iti minta la king Korea, i Warren at i Flo Dunham, i Stuart Mitchell, at i William Roller. Kaybat, bumalik la karin king mas mabayat a panaun. Kaybat ning aduang banua keni, bumalik la i James at i Gerrie LeValley at i Steve at i Dot St. Clair king mas permanenting paralan, at ing tauling mag-asawa mekiabe la king Faith Academy.

Ing kapareha ning International Crusades king Australia at New Zealand makilala yang Gospel Literature Outreach (GLO). Ing grupung iti mipadala yang aduang team king magkaibang panaun. Dinin diin da reng team a iti ing pamipalakad babasan bale-bale, at kaybat niti, migdaus lang Bible study kareng bale nung nu atin interesadu. Gewa da iti kareng lugal a malapit kareng asembleyang atiu na, ba ing pamagsubaybay malyaring idala kareng asembleyang iyan. Ing paralan ning mumunang team ning IC mibunga yang mas dakal a pamipalakad babasan, dapot mas mirap ing pamagsubaybay uli ta mikakalat la reng kakilala. Ing bahagi ning pamagsubaybay king sablang pamagsikap a iti gewa de kapamilatan da reng kurso ning Bible School of the Air. Makalungkut, ding pilan a dalaga kareng team a iti kailangan dang mumuling agad uli ning sakit o problema king kalam. Kaybat ning aduang banua keni, ding aduang mag-asawa king mumunang team bumalik la king Australia. Kareng aduang mag-asawa king kaduang team, metung ing bumalik pasibayu. I Len at i Mary Savill menyala la ding asembleya da king New Zealand, at migobra la king probinsya ning Pangasinan. Ding adua kareng atlung asembleya king probinsyang iyan bunga la ning mumunang team. Pareung team menatili la pilan a panaun king Baguio, at dakal ing saup da king asembleya karin.

Kanitang 1980, dinatang keni ing kaduang team a anam a tau ibat king International Crusades. Kaybat ning pilan a bulan king pamag-aral king amanu, linipat la king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

balen Morong king probinsya ning Rizal. (Atin aliwang Morong king Bataan, nung nu atin refugee camp para kareng "boat people" a tinakas ibat Vietnam. Manatili la karin angga king meproseso la ba munta la king aliwang bayan a tatanggap karela. Atin relief workers a sasaup karin.)

Ing aliwang team a apat a tau ibat king IC dinatang kanitang 1982, at kaybat ning pamag-aral da king amanu, linipat la king Morong para saup at sumalili potang linako ing mumunang team kanitang 1983. Nung ding team ning GLO migobra la king palibut da reng asembleyang atiu na, ding tauling team a iti pinasya dang munta king lugal a ala pang asembleya, at pamagsikapan dang palagan metung kabang atiu la king bayan a iti. Uli ning pamamisita bale-bale, Bible study kareng bale, pamipalabas pelikula, at pamanggamit puppet, atin lang ligaya a akit ding pilan a meligtas at mebautismuan. King saup da reng pilan ibat king asembleya king Binangonan at da reng aliwang misyonaryu, mumpisa la reng regular a pamipun, at king maigit metung a banua, ding bayung mananampalataya kayabe ing team mipupun na la para king Apunan ning Ginu.

Ibat kanitang ausan ne ning Ginu i Rose a magsilbi Keya king Pakistan kanitang 1966, pribilehiyu mi a bisitan ya karin atlung besis. Ing mumunang pamamisita kanitang 1969, potang tinuki kami karin metung a dominggu. Kabang pauli kami para king furlough, pinasya mi na kanita a munta kami king paralan ning Europa. Kanita, menatili kami metung a dominggu king Multan, nung nu migobra i Rose king metung a Women's Christian Hospital. Ing Multan lalam yang matuang siudad. Kabaldugan da, i Alexander the Great, kabang lalabas king Khyber Pass, angga king siudad a iti ing ginabut ning pamanakup na. Maging atiu ya king gilid ning Sind Desert, ing gabun king palibut lalam yang malagu uli ning sistema ning kanal ning irigasyun a gewa da reng British king Punjab. Ing pamamisita mi kanitang Mayu, ing pamumpisa ning panaun ning pali, at ing temperatura king aldo abut neng 110 degrees Fahrenheit, o maigit 40 degrees Celsius. Metung a gatpanapun, kabang makatuknung kami king apunan kayabe da reng dayung staff ning ospital, biglang linako ning sablang tau ing lamesa, at linako da kami karin a makatuknung, isipan mi nung nanu ing emergency. Ali mebayatan, malino na a dust storm iti, at kailangan isara ing sablang pasbul at bintana. Maging anti kaniti, atin alikabuk a mekalub. Sinabi ku king babaing doktor a mamuntuk karin a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

potang lumako ku, ali ku pagpagan ing alikabuk king bitis ku, uli ta iluluwa ku pa iti ibat king lalamunan ku. Sinagut na, "Ay, ali me makanyan kasalese makalako. Pagpagan mu pa iti ibat kareng maleta mu king pilan a dominggu."

Ing Bethel, ing kapilya da reng Brethren, malapit ya mu king ospital, abut ne ning makaping lakad. Anya ginustu mi ing pamakiabe kareng mananampalataya karin, maging ngang ala yang magsalita king Ingles. Makatuknung la ngan king karpet a mekalat king sale, at linako da reng sapatus da king pasbul. Para kekami ning asawa ku, mabait dang dinanan silya. Metung a besis, masaya kung inyabut ing silya ku king metung a matuang kapatad a Pakistani a ali mayap ing pamikaramdam. I Baba Hashim iniandu na ing sarili na king pamagsilbi king Ginu, at mayap ing pamanggap da king ministeryu na, maging ali ya balung mamasa o manyulat. Pabasan na la reng kapamilya na king Biblia para kaya, at menjadi yang lalam a bisa king Kasulatan. Sinabi da kekami a atin besis a ing mamasa ibat king Biblia makagawa yang mali, at itama ne nang Baba Hashim. Metung a gatpanapun, binisita mi la reng obrero da reng Brethren a migpalakad clinic para kareng babai at anak king Mumtazabad, metung a lugal a malapit apat a milya ing kalayuan.

Kaybat ning metung a dominggu karin, minta kami king eroplanu ibat Karachi angga Beirut, nung nu menatili kami metung a bengi. Uli ta ali malyari ing lipad ibat Beirut angga Tel Aviv, kailangan ming munta pamu king Cyprus at ibat karin angga Tel Aviv. Aduang aldo mu ing pamanatili mi king Jerusalem, dapot ali mi agad lilinwan ding tanawan a tatandanan—ing Bunduk da reng Olivo at Getsemani, ing Wailing Wall at ing lugal ning Templu kayabe ing Dome of the Rock. Ing Via Dolorosa at ing Pantyun nang David. Malino pa king gunam-gunam mi ing Golgotha nang Gordon at ing Garden Tomb, at murin ing pamamisita king Betania, Jerico, at ing Dead Sea. Kaybat ming lisan ing Jerusalem, menatili kami metung a bengi king Roma at kaybat minta kami king Britain. Kaybat ning mabayat a weekend king London, mayap ing pamamisita mi king pamangkin ku, i Rue Hatton, at king pamilya na a mabibie mu king pangulung bahagi ning London. Ibat karin, minta kami pangulu, at binisita mi king Yorkshire i Miss Jennie Coxon, a kayabe mi kanitang panaun ning pamanakup da reng Hapon. Kaybat, king matuang kaluguran mi a i David Shepherd king Paisley, Scotland, at kang Miss Lois Stephen king Aberdeen. Ding pengari na misyonaryu la king pangulung China, at mebait ya king Lingfield king metung kareng furlough da. Ali na balu ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kasangkutan mi king Lingfield, dapot mumpisa yang makipagsulatan kang Anna pilan a banua na ing milabas. Adua bengi kaming menatili kayabe da reng kaluguran king Edinburgh bayu kami mag-drive pababa king Lake District angga Lingfield. King metung a pamipun king Mission Room karin, ipakilala na ku ning metung a kapatad a ing tata na malapit a kaluguran ning tata ku. Kaybat a abak, tinuki kami para akit ing bale nung nu menatili ku king mumunang pitung banua ning bie ku. Kaybat, minta kami king Dorking para bisitan ding aduang kapatad a babai ning melakwan kung bayaw, i Richard Weller. Karin la mismung bale menatili ibat kanitang anak la pa, at anti mu nang ali ya dakal ing mibayu ibat kanitang binisita ku ya bilang malating anak. Kaybat, mag-drive kami pababa king Devon para pilan a aldo kayabe ing aliwang pamangkin ku, i Beryl Heggadon, at ing pamilya na. Kanitang mumuna ming planuan ing pamaglakbe a iti, manaya kami a akit mi ing kapatad kung i George kaybat ning limampulung banua, dapot king kalaburan ning Ginu, aus ne pauli para kayabe ning Ginu bayu kami minta kanitang Mayu.

Ing kaduang pamamisita mi king Pakistan king tauling bahagi ning 1973. I Ken at ing pamilya na atiu la king furlough, anya pinasya ming kayabe i Rose king Pasku. Oktubri angga Eneru ing mas malamig a panaun ning banua. Kanitang dinatang kami king airport ning Multan king gatpanapun, ala tau a mikit kekami. Ing sulat mi tungkul king oras ning pamanaratang mi ali ne abut i Rose. Akit ning metung a pari a Romano Catoliku ing kalagayan mi, at mabait yang inalok a idala na kami king Mumtazabad, nung nu mabibie i Rose kanita. Kanita, menyala ne para magsilbi kayabe da reng obrero karin. Kabang pamipun da king panalangin, mitunug ing kampanilya king pasbul. Isipan na a baka ausan da la metung kareng midwife para manaup king pamanganak king bale, dapot mebiglaan ya potang abalu na a atin yang bisita ibat Manila!

Buri nang Rose a mas dakal ing akit mi king Pakistan, ali mu ing maalikabuk a Multan, anya pinlanu na ing pamaglakbe mi, kayabe ing pilan a aldo king Lahore at king Rawalpindi, a mas maulagang siudad kesa king Multan. Kaybat, mag-drive kami paitas king Murree, kareng bunduk king kanlurang dulu ning Himalaya. Ing hotel a pigpareserba mi ali ne pabalu kang Rose a sarado la kanita para king panaun, anya kailangan ming manintun hotel a second-class. Kakaunti ing pamanapi karin, anya malamig ing bengi mi. Dapot, atin namang kapalit: ding makapanyulat a tanawan kareng bunduk. Kaybat a aldo binisita mi ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

eskwela para kareng anak da reng misyonaryu king Murree at mangan kami king ugtu karin. Pipadala da la pilan a estudyante king dentista king Rawalpindi kanitang gatpanapun, at atin lugal para kekami king van. Ing reserbasyun mi king hotel king Pindi para ya king susunod a bengi, dapot ala kaming inisip a kaguluan. King paralan pababa, ing Pakistani a driver ning van ning eskwela mesikan ing pamag-drive na para king makitid at mabaluktut a highway king bunduk, anya potang miliku ya king kurba, misalpuk ya king metung a jeep ning army. Ali ya dakal ing sira, dapot ding pilan kekami lalam a megulat. Anti ing karaniwan king Silangan, mesikan a mipun ing dakal a tau, at potang akit dang atin dayu, ali la talaga mabait. Metung a lalaki ing magsabi a metung kareng dayu ing ma-drive, a siempre ali tutu. Uli ta ing dakal kekami ali mi balu ing sasabian da, ing agyu mi mu ing makatuknung a mayumu at manalangin. Megaan ing pamikaramdam mi potang atin na kaming ekuang kotse a magdala kekami king tuloy ning paralan.

King hotel, sinabi da kekami a ala lang bakanting kuartu kanita bengi, at ding tawag kareng aliwang hotel ala ngan. Atin metung a klasing convention a mayari kanita bengi. Mepagal at melungkut kami ngan, lalu na ing kaluguran kung Anna, a megulat pa uli ning aksidente at ning ali mayap a milyari kaybat. Ing clerk king desk megpagal yang manintun lugal para kekami, at king tauli, sinabi na a atin yang ekit a bakanting kuartu king New Comrade Hotel. Uli ning impluensya da reng Soviet king bahaging iyan ning yatu, mangamba ku king metung a hotel a makanyan ing lagyu. Kabang munta kami king taxi, linapit ya kanaku ing clerk. Sinabi na a ali na buring akit a munta kami king hotel a iyan. Nung payag kami, maglagay yang cot king metung a kuartu king lalam, dapot kailangan ming mibangun agad uli ta ding waiter kailangan dang lumub karin para ayusan ding lamesa para king almusal. Tinggap mi iti ampong pamasalamat, at maging ali kumbinyenti, bage ne ing mayap a tip.

Mekalub kami king metung a kuartu kaybat a abak para king weekend, dapot ali mi atuki ing asembleya karin uli ta masakit ing atyan ku. King Lunes, minta kami king eroplanu angga Peshawar, nung nu mayap ing pibalebalayan mi. King gatpanapun, mamasyal kami, at mebiglaan kami potang akit mi i Mr. at Mrs. Dennis Clark, kaluguran ming misyonaryu, a lalako la pamu king bale da. Ali siguradu i Rose nung atiu la king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Peshawar kanita. Mangan kami kayabe da king susunod a gatpanapun. Mag-arkila kami kotse a magdala kekami kaybat a abak king tanyag a Khyber Pass, ing dalan a munta king Afghanistan. Ali mi abisita ing Kabul uli ta single-entry ing visa mi king Pakistan. Lalam yang magasgas at mabundok a lugal iyan. Ding maragul a bloke ning semento king gilid ning dalan pakit da nung makananu kasikan ing pamaglagay harang king dalan. Kabang makatalakad ku king gate king dalan a munta king Afghanistan, pepaintulutan na ku ning guardia a mamuntuk litratu karin. Anti mu nang ing balang lalaki king lugal a iyan atin yang dalang baril at anti mu lang mamakigera. Ing sasakyan da reng dakal karela, matuang sedan a ekuanan de bubung at takip ning trunk. Ing balang lugal makatalakad la reng lalaki, at ding bumper ngang mitutulad na king gabun. Anti mu nang ali malyari a ding goma at spring makatagal king anti kanitang bigat da reng tau.

Ing siudad ning Peshawar lalam yang matua at makapainteres, ampong matas a bale a dutung a makapitupitu. Kareng tindahan king tubak ning dalan, dakal a klasing pamanyali ing gagawan. King metung, gagawan la reng "chapattis," ing mapalad a anti pancake a tinapay a trigo a dakal a mangan karin; king aliwa, metung a sastri a makatuknung king sale ing magpatakbu king makina na king gamat; at atin murin magawang bage ibat king tansu. King kulang adua dolyar, sinali kami kalendaryung tansu a magamit king apatpulung banua, uli ta ipalikuk mu ing bahagi king pusod. Mabayat ing kasaysayan ning Peshawar king kasangkutan na king Khyber Pass. Atin muring modernu, uli ta akit mi ding kabatan a Amerikanu, lalaki at babai, a mabayat ing buak, maparan ing imalan, at atin backpack, miyaliwa-liwa anti reng gypsy, at dakal karela atin problema king drugas.

Masaya ing pamikilala mi kang Robbie Orr at king asawa na a i Dr. Jean king Multan. I Robbie ing mumunang migobra misyon king Multan, at dakal a besis dinumug de ding mimuring Muslim kabang ipabalu na ing Ebanghelyu. Mayap yang magsalita at manyulat king Urdu, at estudyante ya ning Kasulatan. King panaun ning Pasku kanitang banuang iyan, ing kapatad na a i Willie ibat Winnipeg binisita na ing Multan. Ding aduang kapatad atin lang malagung pamanyaliwa king biru, anya dakal ing pamikakatawa mi kabang kayabe mi la.

King panaun a iyan, mamaglakbe kami kayabe nang Robbie at ing kapatad na kareng bunduk king aslagan ning Multan angga king lugal ning Baluchistan, a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kalapit ne ing Iran. Kailangan ming lakwan ing bahagi ning disyertu at ing Ilug Indus. Uli ta mababa ya ing ilug king panaun a iyan ning banua, mamaglakbe kami adua o atlung kilometru king alang danum at mabulanglang a dalan ning ilug, angga mi abut ing mismung ilug. Linako mi iti king Bridge of Boats (Tete da reng Bangka). Ing dakal da reng bangkang gamitan, depende king lapad ning ilug king balang panaun. Ibat karin, menik kami king makitid a dalan king bunduk angga Ft. Monroe, nung nu atin dati matuang outpost da reng British. King matuang campo santu, atin lapida a mepetsa king ika-19 a siglu. Ing agyu mi mu, isipan ding babai at anak a mete uli ning sakit, o ding sundalu a mete king labanan—sablang makalukluk kareng malungkut a pantyun, lalam a marayu king bayan a kebaitan da king Britain. King metung kareng matuang gusali, atin rest house nung nu menatili kami king bengi, mikakakurug king lamig. Kasaya mi potang atin apu king fireplace kabang lulutuan mi ing pamangan a dinala mi. I Anna ali na buring lakwan ing kapali ning apu para lumual king malamig a angin ning bengi, dapot king tauli apaniwala mi ya a ali na dapat malampasan ing ali karaniwang tanawan king banua. Malino ing bengi, ala ngang ulap a akakit at ala yang bulan. Uli ning malinis a angin ning bunduk, marayu king usuk at liwanag ning balang siudad, atin tanawan da reng batuin a lalam a tatandanan mi. Mirap paniwalan a ding malating tuldok ning liwanag a lalam a maliwanag, malyari lang milyun-milyun o bilyun-bilyun a milya ing kalayuan! Anti mu nang abut mi la sana at asagid nung mas mabayat mu ing gamat mi! Ding amanu ning Dios kang Abram mas meyalaga kanita—"Lawen mu ing banua at bilangan me ding batuin—nung abilang mu la."

Ing pamaglakbe kareng pilan a highway king Pakistan, makapanakut a karanasan. Dakal karela, aspaltu mu king pusod, ing lapad metung mung sasakyan. Ala yang anti king puting linya king pusod! Siempre, ngan magdrive king pusod angga king pamamilabas king sasakyan a datang king kontra. Makapanakut ing tanawan potang akit me ing metung a bus o truck a dakal ing kule at palamuti, a mabiskeg ing datang king highway patuknang kekami. Kaybat, king tauling momentu, ing balang driver ibie na ing kalahati ning aspaltu, at mamilabas lang atin aduang gulung king ali makaaspaltung bahagi.

Ing trapiku king Multan ali ya makilala king kasikan na, nune king dakal a klasi na.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Labas kareng bus at truck, atin tatlung gulung a sasakyan a taxi at karetela a ibabatak kabayu a malyaring arkilan. Ding linya da reng kamelyu a makadala maragul a bulto ning bulak, mamagkadalan la king mabagal a lakad. Kayabe da niti ding karetun ning baka, karetun ning asnu, at bisikleta a lalarga-larga king pusod da reng tupa at kambing a mikakalat, ampo ding magdalan a manaya a iwasan da la reng driver. Ay, metung a bage ing siguradu mi—ala lang baboy a mikakalat!

Ing katlung pamamisita mi king Pakistan kanitang 1977, at kanita ding asembleya, ing clinic, at ing pibalebalayan da reng misyonaryu bayung megawa ne king sariling gabun da king Mumtazabad. Panaun ne ning taunang convention da, nung nu kinutang da kanaku a magsalita, siempre, kapamilatan ning interpreter. Ding maragul a tolda melagay la king gilid ning bayung kapilya, at ding banig mekalat la king gabun. Potang anti mu nang mitmu ne ing lugal, ing chairman ausan na la ngan a tumalakad at sumulung paarap ba mas mikakapitu la. Anya, ala yang kaguluan king pamibie lugal king likud para kareng datang a tauli. Ing pamanlagu ngan king Urdu, king lokal a tonu, at kayabe ing masayang musika—metung a malating klasing organ a tutugtugan ning wanan a gamat, kabang ing kayli a gamat ing magpatakbu king bellows king likud; ing tambul, castanets, at clapper ing magpanatili king ritmu. Dakal kareng himnu, Salmu a minalis.

Ing aliwang magsalita king convention i Alex Smythe, metung a misyonaryu a mabayat ne king India. Atyuan ne ing Urdu, dapot ali ne damdaman a sapat ya kasalese king amanu para mangaral, anya magsalita ya king Ingles. Metung a alimbawang ginamit na mekapapuya kaya, dapot lalam a mekapakatawa kareng aliwang misyonaryu. Kabang pagsalitan na ing kasamaan ning pamagtsismis, kuwentu na ing metung a babaing matsismis a sinabian dang pagpagan ding pakpak ning metung a unan king lualan, at kaybat pupulan la ngan ding pakpak. King Pakistan, ala lang unan a pakpak, uli ta ding unan da kapok ing laman. At anti mu nang ala yang tiyak a amanu para king “pakpak.” Ing interpreter anti mu nang abalu na ing ulagang buri nang sabian, at aliwang bage ing isalili na king pakpak. Mas maganaka sana nung makanyan ne mu. Dapot ing Kapatad a Smythe balu na ing sasabian na, at ipilit na a pakpak ya talaga. Ing kaawa-awang interpreter magsalita ya tungkul king metung a punda a mitmu manuk, at kaybat tungkul king pakpak ning manuk, dapot ala pa murin ing “pakpak” a buri na. Ay, ding

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

panganib ning pamagsalita kapamilatan ning interpreter!

Kaybat ning convention, minta la reng misyonaryu king pilan a aldong retreat, nung nu kayabe ku pasibayu i Brother Smythe king ministeryu. Keni mas matibe ing tatalakaran mi tungkul king amanu, uli ta malyari kaming magsalita direktu king Ingles. Ing retreat a iti mipun ya king gabun ning metung a Romano Catolikung training institute. Mangan kami kayabe da reng staff a pari at madre, king lalam a malugud a kalagayan, maging magkaiba ing teolohiya mi.

Ing pamanuli mi king Manila mas pamagdusa ya kesa king ligaya. Ali mi balu a pigpareserba mi ing panaun nung kapilan pauli la reng Muslim a peregrinu ibat king taunang peregrinasyun da king Mecca. Labas kareng dakal a Pilipinung peregrinu, atin muring obrerong Pilipinu a pauli ibat king Middle East. Uli ta dakal ing pera da, mitmu lang radyu, stereo, at regalo para kareng pamilya da. Mepalabi ya ing lipad ning eroplanu ibat Karachi, anya mepagal kami king pamanaya king airport karin, at kaybat malapit walung oras ing pamaglipad king eroplanu a mitmu ing balang upuan. Kasalamat mi potang sinalubung na kami nang Ken king airport ning Manila.

Pilan a banua ing milabas, ding misyonaryu ibat kareng magkaibang grupu mipupun lang para king prayer breakfast metung a Lunes a abak king balang bulan. Metung a Lunes, ing mayap ming kaluguran a i Dr. Edwin Spahr ing magsalita, at anti mu nang mas dakal ing tau kesa karaniwan. Isipan mi a uli iti ta i Dr. Spahr kaluguran de ning dakal at ausan dang "Ing pastor da reng misyonaryu." Mebiglaan kami potang abalu mi a kekami pala ing pamaggalang king ika-40 a anibersaryu ning kasal mi! Ing makapalabis a puri king salita nang Ed mekapasabi king metung a babai kaybat a buri na sana a ya muring magsalita king lubung na!

Apulung banua kaybat, ding kayabe ming misyonaryu migpalakad lang banquet para iselebra ing ika-50 mi, at pasibayu imbitan de i Dr. Spahr bilang pangunang magsalita. Ing aliwang pamagselebra kanita king San Juan Chapel, kabang mipun la reng Pilipinung kaluguran mi para ipakit ing lugud da. Kanita, i Mr. Hahn Browne ning Far East Broadcasting Company migpalakad yang interview para kekami kayabe i Presidente Ferdinand Marcos king opisina na king Malacanang. Atin kaming masayang 15 minutung pamakisabi kaya, pilan mung aldo bayu na ipahayag ing martial law.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Aliwang apulung banua ing mesikan a milabas, at aliwang banquet ing migselebra king ika-60 a anibersaryu mi. King lamesa king arapan, kayabe mi king magkabilang gilid ing pamilya mi, i Leonard at i Esther, i Ken at i Elaine, at i Rose murin, kayabe ing anak nang Leonard a i Dave at ing asawa na a i Lois, bilang kinatawan da reng apu at apu king tud a ali makaratang. Masaya mi murin a kayabe mi ing apu ning kapatad ku a i Miss Ruth Shannon ibat Taiwan king masayang okasyun a iyan, potang malapit aduang dalan a kaluguran ing mipun kayabe mi para pasalamatan ing Ginu king Kayang katapatan at kayapan. Ding pamagselebra a iti atin aduang kabaldugan, uli ta ing pamanaratang mi king Filipinas atlung bulan mu kaybat ning kasal mi. Lalu kaming mapasalamat king Ginu king Kayang kayapan king pamilya mi. Ding malapit a pamilya ngan atiu la king pamagsilbi king Ginu, at ding sablang apu kasakup la king pamilya ning pamaniwala, at ding mikasal na pamalakian da reng anak da king pamagturu at pamagpaintindi ning Ginu.

Ing propeta Isaias ilarawan na ing metung a tau a mamaus kaya ibat Seir, "Bantay, nanu pa ing makakawani king bengi?" Uli ning pamanyikan na, uliulitan na ning mamaus ing kutang na. Ing propeta, bilang bantay, sumagut ya, "Datang ne ing abak, dapot datang ya murin ing bengi" (Isa. 21: 11-12). Bage ya kekatamu ing kutang a iti king aldo-aldo ngeni. Ding siyentipiku, ding mamuntuk bayan, at ding tau ning yatu sasabian da a malapit tamu ne king hating-bengi, ing oras ning kasiraan. Wa, tutu, para king yatu, ding pekamadalumdum a oras atiu la pa king arapan—"dapot datang ne ing bengi." Para kekatamung makakilala king Ginu, oras ne a itas tamu ing buntuk tamu king pamanaya. "Datang ne ing abak." Siguradu, ali mebayatan, lumto ne ing Maliwanag a Batuin king Abak. Atin metung a bersu king himnu nang Anne Cousin, a makabatay king sinulat ning banal a i Samuel Rutherford, a ali makalimbag kareng dakal a aklat ning himnu:

"Mipakilaban ku paralan king Banua,
Laban king bagyu, angin at alun:
Ngeni, anti king mepagal a mamaglakbe,
A manyandal king tuturu dalan.
King pusod da reng anino ning gatpanapun,
Kabang lulubug ing tauling buangin ning bie,
Sasalubungan ku ing kaluwalhatian a lalto
Ibat king gabun nang Emmanuel."

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Dapot ing panaun ning pamanaya ali ya dapat panaun a mesayang! Kabang mabuklat la reng pasbul at atin pang kalayan para ipalaganap ing Ebanghelyu, kailangan tamung tuluyan ing pamagsilbi tamu Keya a minigmalan kekatamu at inibie Ne ing sarili Na para kekatamu.

At king sablang paralan, para kekami, iti ya ing "Grace Triumphant" (Ing Grasyang Mekapanalu).

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Nokarin Lumto Ding Engle

Ing balang bahagi tungkul kang Ken at Mary Lou Engle, king pamisunud a sinalaysay nang Dad Brooks. Ing numeru ning pahina ya ing mumunang pahina ning kapitulu.

Mumpisa la i Ken Engle at i Ken Brooks king Boys' Brigade king San Juan · kap. 20 — 179

"Metung a bagyu a mag-aral king Moody": ing pamanimbita, 1949–51 · kap. 22 — 200

I Mary Lou, i Evelyn Balanag at ing pamumpisa ning asembleya king Baguio · kap. 22 — 200

Biblia para kareng graduate ning Philippine Military Academy, 1970–79 · kap. 22 — 200

I Ken Engle king Bible School of the Air: "anti yang anak kekami" · kap. 23 — 213

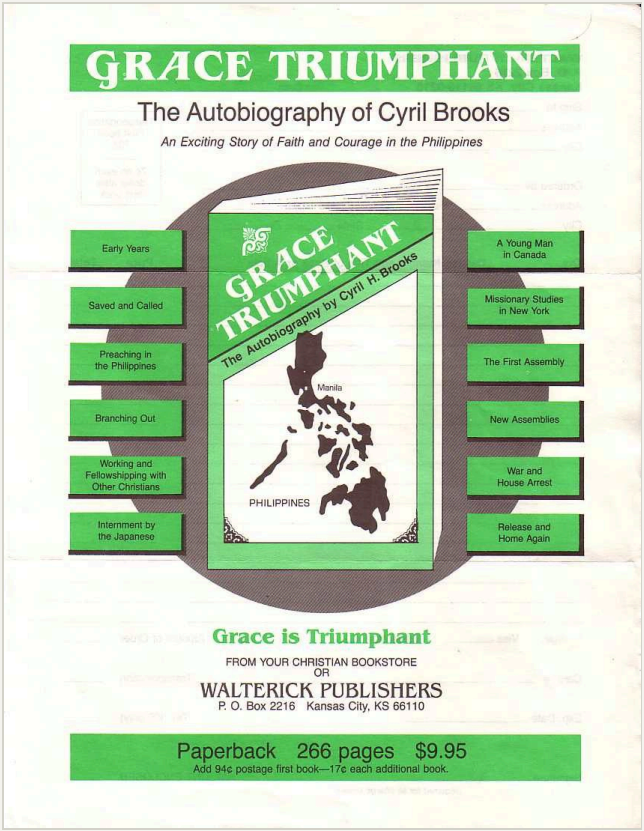
Limang dalan a dolyar king almusal · kap. 23 — 213

Ding Brooks king Baguio kabang atiu la king furlough ding Engle, 1970–72 · kap. 25 — 233

I Rudy Ponce de Leon at ing Christian Service Brigade · kap. 26 — 244

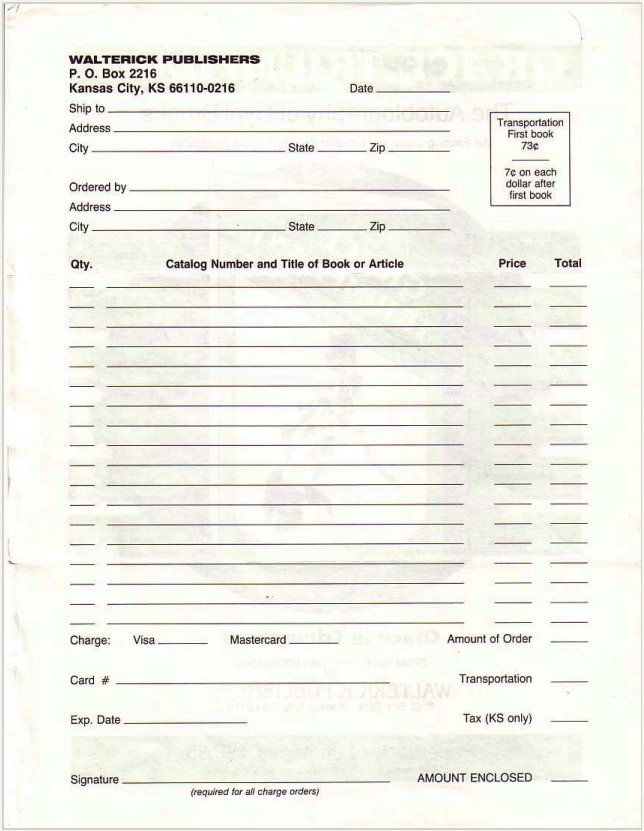
Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Ing Libru kanitang 1985

Flyer ning Walterick Publishers: paperback, 266 a pahina, $9.95. Ibat king file da Ken at Mary Lou Engle tungkul kang Dad Brooks.

Ing Order Form

WALTERICK PUBLISHERS
P. O. Box 2216
Kansas City, KS 66110-0216

Date _____

Ship to _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____

Ordered by _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____

Transportation
First book 73¢
_____
7¢ on each dollar after first book

Qty.	Catalog Number and Title of Book or Article	Price	Total
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____
___	_____	____	____

Charge: Visa _____ Mastercard _____

Amount of Order _____

Card # _____

Transportation _____

Exp. Date _____

Tax (KS only) _____

Signature _____
(required for all charge orders)

AMOUNT ENCLOSED _____

Ing order form king likud ning flyer, Walterick Publishers, P.O. Box 2216, Kansas City, Kansas.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Nanu ing Susunod

Iti ing *Grace Triumphant*, metung a kayabeng libru ning *Ginu, Ibie Mu Kekami Ining Bunduk*. Basan yu ing kuwentu da Cyril at Anna Brooks at da reng Engle king Kawalung Tomu. Ing Laman ilista na ing balang libru king serye.

> Pakisabi ku pin, e yu agawan ing Dios king anggang nanung kaluwalhatian uli ning pamamye karangalan kekami.
>
> Cyril H. Brooks, Pamuklat

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers. Gamitan king serye ning pamilya a iti, at atyu ing pamanabala ning copyright king balang pahina. Meragdag king 13 Oktubri 2026.